UŽSIENIO KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMAS

Pagrindiniai dokumentai

UŽSIENIO KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMAS

Pagrindiniai dokumentai

Studijų kokybės vertinimo centras
2012, Vilnius

UDK 378(4)(094)
Už38

Šis leidinys parengtas Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lėšomis, įgyvendinant projektą Nr. VP1-2.2-ŠMM-08-V-02-004 „Užsienio institucijose įgytų, susijusių su aukštuoju mokslu, kvalifikacijų akademinio pripažinimo sistemos tobulinimas“.

SUDARĖ
Studijų kokybės vertinimo centras

VERTĖ
UAB „Metropolio vertimai“
Studijų kokybės vertinimo centras

REDAGAVO
UAB „Metropolio vertimai“

SPAUSDINO
UAB „Baltic Printing House“

DIZAINAS
Mariaus Vaidaugo

ISBN 978-609-8096-00-2

© Studijų kokybės vertinimo centras

TURINYS

Sudarytojų žodis 4
Vietoj įžangos 6

KONVENCIJA DĖL KVALIFIKACIJŲ , SUSIJUSIŲ SU AUKŠTUOJU MOKSLU, PRIPAŽINIMO EUROPOS REGIONE 8

I skyrius. Apibrėžimai 10
II skyrius. Valdžios institucijų kompetencija 14
III skyrius. Pagrindiniai principai, susiję su kvalifikacijų vertinimu 16
IV skyrius. Kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, pripažinimas 18
V skyrius. Dalinių studijų pripažinimas 22
VI skyrius. Aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimas 22
VII skyrius. Pabėgėlių ar panašioje situacijoje atsidūrusių asmenų bei perkeltųjų asmenų pripažinimas 26
VIII skyrius. Informacija apie aukštųjų mokyklų ir programų vertinimą 26
IX skyrius. Informacija dėl pripažinimo 28
X skyrius. Įgyvendinimo būdai 30
XI skyrius. Baigiamosios nuostatos 32

AIŠKINAMASIS RAŠTAS 42

I skyrius. Apibrėžimai 52
II skyrius. Valdžios institucijų kompetencija 66
III skyrius. Pagrindiniai su kvalifikacijų vertinimu susiję principai 68
IV skyrius. Kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, pripažinimas 74
V skyrius. Dalinių studijų pripažinimas 82
VI skyrius. Aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimas 84
VII skyrius. Pabėgėlių ir panašioje situacijoje atsidūrusių asmenų bei perkeltųjų asmenų kvalifikacijų pripažinimas 88
VIII skyrius. Informacija apie aukštųjų mokyklų ir programų vertinimą 88
IX skyrius. Pripažinimui reikalinga informacija 92
X skyrius. Įgyvendinimo mechanizmai 96
XI skyrius. Baigiamosios nuostatos 98

PRISIJUNGUSIŲ ŠALIŲ SĄRAŠAS 104

ATNAUJINTOS REKOMENDACIJOS DĖL UŽSIENIO KVALIFIKACIJŲ VERTINIMO KRITERIJŲ IR PROCEDŪRŲ 110

Preambulė 110
I. Bendrosios nuostatos 112
II. Apibrėžimai 114
III. Bendrieji principai 114
IV. Vertinimo procedūros 116
V. Vertinimo kriterijai 122
VI. Vertinimo rezultatas 128

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS 130

Preambulė 130
I. Bendrosios sąvokos 130
III. Bendrieji principai 130
IV. Vertinimo procedūros 134
V. Vertinimo kriterijai 144
VI. Vertinimo rezultatas 152

SCHEMINIS PLANAS 154

CONTENTS

Foreword 7

CONVENTION ON THE RECOGNITION OF QUALIFICATIONS CONCERNING HIGHER EDUCATION IN THE EUROPEAN REGION 9

Section I. Definitions 11
Section II. The competence of authorities 15
Section III. Basic principles related to the assessment of qualifications 17
Section IV. Recognition of qualifications giving access to higher education 19
Section V. Recognition of periods of study 23
Section VI. Recognition of higher education qualifications 23
Section VII. Recognition of qualifications held by refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation 27
Section VIII. Information on the assessment of higher education institutions and programmes 27
Section IX. Information on recognition matters 29
Section X. Implementation mechanisms 31
Section XI. Final clauses 33

EXPLANATORY REPORT 43

Section I. Definitions 53
Section II. The competence of authorities 67
Section III. Basic principles related to the assessment of qualifications 69
Section IV. Recognition of qualifications giving access to higher education 75
Section V. Recognition of periods of study 83
Section VI. Recognition of higher education qualifications 85
Section VII. Recognition of qualifications held by refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation 89
Section VIII. Information on the assessment of higher education institutions and programmes 89
Section IX. Information on recognition matters 93
Section X. Implementation mechanisms 97
Section XI. Final clauses 99

LIST OF RATIFYING STATES 105

REVISED RECOMMENDATION ON CRITERIA AND PROCEDURES FOR THE ASSESSMENT OF FOREIGN QUALIFICATIONS 111

Preamble 111
I. General considerations 113
II. Definitions 115
III. General principles 115
IV. Assessment procedures 117
V. Assessment criteria 123
VI. The outcome of the assessment 129

EXPLANATORY MEMORANDUM 131

Preamble 131
I. General Considerations 131
III. General principles 131
IV. Assessment procedures 135
V. Assessment criteria 145
VI. The outcome of the assessment 153

SCHEMATIC OUTLINE 155

Sudarytojų žodis

Šis leidinys yra pirmasis iš numatytos per kelerius metus išleisti leidinių serijos, kurią iš viso turėtų sudaryti du spausdintiniai ir vienas elektroninis leidinys. Leidinių serija siekiama surinkti ir išversti į lietuvių kalbą pagrindinius tarptautinius dokumentus, apimančius užsienio kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo teoriją bei praktiką. 2012 metais sukanka penkiolika metų, kai pasirašyta Europos Tarybos ir UNESCO kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione konvencija (Lisabonos pripažinimo konvencija), tad leidinių serija yra puikus tokios sukakties paminėjimas.

Šioje knygoje sudėti pagrindiniai tarptautiniai dokumentai, skirti su aukštuoju mokslu susijusių užsienio kvalifikacijų vertinimui ir akademiniam pripažinimui. Planuojama, kad antrasis spausdintinis leidinys apims dokumentus, skirtus su pripažinimu susijusioms specifinėms temoms, pvz.: pabėgėlių, transnacionalinio švietimo teikimo, jungtinių laipsnių pripažinimo ir kitiems klausimams. Trečiuoju, elektroniniu, bus pateiktas praktinis Kvalifikacijų pripažinimo Europoje vadovas (angl. *European Area of Recognition Manual*). Pastarasis vadovas parengtas bendromis tarptautinėmis pajėgomis (įskaitant Studijų kokybės vertinimo centrą); jo naudojimui pritarė ir visokeriopai skatina Bolonijos proceso šalių švietimo ministrai (Bucharešto komunikatas, 2012).

Šiame leidinyje pateikiamas dokumentų sąvadas, skirtas kvalifikacijų vertintojams ir visiems kitiems, kurie ta sritimi domisi ar kuri jiems gali būti aktuali: aukštųjų mokyklų administracijos darbuotojams ir akademiniam personalui, kvalifikacijų turėtojams, darbdaviams ir organizacijų personalo specialistams, švietimo darbuotojams ir konsultantams, valstybės institucijų ir nevyriausybinių organizacijų atstovams.

Leidinys turi savo pirmtaką – 2007 m. Studijų kokybės vertinimo centras (SKVC) parengė dokumentų sąvadą „Užsienyje įgytų kvalifikacijų pripažinimas. Pagrindiniai dokumentai“. Tenka pastebėti, kad kvalifikacijų akademinis pripažinimas yra kintanti veiklos sritis ir penkeri metai yra ilgas laiko tarpas. Per tuos metus kai kurie iš anksčiau paskelbtųjų dokumentų buvo atnaujinti, to pavyzdys – Europos Tarybos ir UNESCO Rekomendacijos dėl užsienio kvalifikacijų vertinimo kriterijų ir procedūrų (2001 m. sudarytos Rygoje ir peržiūrėtos bei iš naujo patvirtintos 2010 m. Sevrės). Taip pat SKVC sukaupta užsienio kvalifikacijų vertinimo patirtis skatino tobulinti tarptautinių dokumentų vertimus į lietuvių kalbą, kad tiksliau ir aiškiau būtų perteiktos dokumentuose išdėstytos kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo nuostatos bei principai. Ypatingai svarbi aplinkybė šios knygos gimimui – 2012 m. įteisinta nauja užsienio kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, akademinio pripažinimo tvarka. Pagal ją numatoma, kad Lietuvoje tokių kvalifikacijų pripažinimą galės vykdyti ir leidimą tokiai veiklai turinčios aukštosios mokyklos, tad joms būtinai reikia gerai išmanyti ir teisingai taikyti pripažinimui skirtus dokumentus.

Dokumentai šioje knygoje pateikiami dviem kalbomis – lietuvių ir anglų (sudarymo kalba). Naudojantis rekomenduotina remtis ne tik dokumento vertimu, bet ir peržvelgti originalą. Dėl lietuvių kalbos niuansų ir kol kas nenusistovėjusios su kvalifikacijų pripažinimu susijusios lietuviškos terminijos, verčiant į lietuvių kalbą kai kur teko nutolti nuo angliško teksto, norint išsaugoti užrašytos minties aiškumą. Siekiant minėto tikslumo, kai kur pabandyta įvesti naujus terminus, pvz., vertimuose į lietuvių kalbą vietoje „užsienyje įgyta kvalifikacija“ teikiama „užsienio kvalifikacija“, kadangi Lietuvos švietimo sistemai priklausanti kvalifikacija taip pat gali būti įgyta užsienyje ir atvirkščiai – Lietuvoje gali būti vykdomos studijos pagal užsienio aukštųjų mokyklų studijų programas; taigi akcentuoti tikslinga ne studijų vykdymo vietą, o kvalifikacijų priklausymą vienos ar kitos šalies švietimo sistemai.

Naujajame leidinyje, skirtingai nuo jo pirmtako, pateikiamas ne oficialusis Lisabonos pripažinimo konvencijos vertimas į lietuvių kalbą, bet SKVC peržiūrėtas ir patikslintas vertimas. Taip pasielgti išdrįsome naudodamiesi SKVC sukaupta vertinimo patirtimi ir vadovaudamiesi lietuviškos terminijos kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo srityje raida. SKVC pateikiamo pakoreguoto Lisabonos pripažinimo konvencijos vertimo į lietuvių kalbą tikslas nėra pakeisti oficialųjį vertimą, bet būti jam alternatyva ir papildomu informacijos šaltiniu taikant konvencijos nuostatas.

Vietoj įžangos

Man malonu rašyti įžangą leidiniui, kuriame pateikiama Europos Tarybos ir UNESCO kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione konvencija, plačiau žinoma kaip Lisabonos pripažinimo konvencija, ir kai kurie šią konvenciją lydintys dokumentai. Šio leidinio sudarytojas – Studijų kokybės vertinimo centras.

Teisingas užsienio kvalifikacijų pripažinimas būtinas kuriant Europos aukštojo mokslo erdvę. Teisės aktai, įskaitant Lisabonos pripažinimo konvenciją lydinčius dokumentus, dabar plačiai taikomi. Ministrai[1] pabrėžė Lisabonos pripažinimo konvencijos svarbą Bolonijos procesui ir išreiškė didelį pritarimą pagrindiniams Lisabonos pripažinimo konvencijos principams: visi pareiškėjai turi teisę į teisingą jų kvalifikacijų įvertinimą per pagrįstą laiką pagal skaidrias, nuoseklias ir patikimas procedūras ir be jokios diskriminacijos. Europoje ir už jos ribų plačiai sutariama, kad pripažinimo praktika tiek nacionaliniu, tiek instituciniu lygmenimis turi būti vystoma toliau. Visiems mums reikia daugiau dirbti, kad teisinga pripažinimo praktika Europos aukštojo mokslo erdvėje taptų realybe.

Lietuva, viena iš pirmųjų ratifikuodama Lisabonos pripažinimo konvenciją 1999 m., parodė tvirtą įsipareigojimą tobulinti kvalifikacijų pripažinimą Europoje. Lietuva buvo penktąja šalimi, ratifikavusia konvenciją ir tam tikra prasme šalimi, leidusia tai konvencijai įsigalioti, kadangi tam buvo reikalingas penkių šalių ratifikavimas. Konvencijos, Aiškinamojo rašto ir lydinčiųjų dokumentų pateikimas viename leidinyje anglų ir lietuvių kalbomis yra vertinga darbo priemonė ir dar vienas svarbus žingsnis praktinio teisinių dokumentų įgyvendinimo link.

Tikiu, kad šis leidinys praplės žinias apie pripažinimo klausimus nacionaliniu ir instituciniu lygmenimis. Jis gali būti vertinga informacinė medžiaga tiems, kurie atsakingi už kvalifikacijų pripažinimo politikos ir gerosios praktikos vystymą ir tiems, kurie priima sprendimus dėl užsienio kvalifikacijų pripažinimo Lietuvoje. Esu tikra, kad šis leidinys padės geriau suprasti užsienio kvalifikacijų pripažinimo procesus ir prisidės prie Europos aukštojo mokslo erdvės kūrimo.

Dr. Carita Blomqvist

Lisabonos pripažinimo konvencijos komiteto prezidentė

[1] Mintyje turimi Bolonijos deklaraciją pasirašiusiųjų šalių ministrai, atsakingi už švietimą.

Foreword

I am pleased to write the preface to this book on the Council of Europe/UNESCO Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region and some of the subsidiary texts that have been adopted under the Convention, which is commonly known as the Lisbon Recognition Convention. This book has been edited by the Centre for Quality Assessment in Higher Education.

The fair recognition of foreign qualifications is essential to the creation of the European Higher Education Area. The legal framework, including subsidiary texts to the Lisbon Recognition Convention, is now largely in place. In the Bologna Process the Ministers have underlined the importance of the Lisbon Recognition Convention and they have given their strong support to the fundamental principles of the Lisbon Recognition Convention: all applicants have the right to a fair assessment of their qualifications within a reasonable time limit and according to transparent, coherent and reliable procedures and without discrimination. There is also a wide consensus in Europe and beyond that the recognition practices, implementation both on national and institutional levels, still need to be developed further. We all need to work harder to make fair recognition practice a reality in the European Higher Education Area.

Lithuania showed its strong commitment to improve recognition of qualifications in Europe by ratifying the Lisbon Recognition Convention among the first countries back in 1999. Lithuania was, in fact, the fifth country to ratify the Convention and thus in a way also the country that allowed the Convention to enter into force, since five ratifications were needed. Gathering the Convention, the Explanatory Report and the subsidiary texts both in English and in Lithuanian in a single volume provides a useful reference work and is another important step in the practical implementation of the legal texts.

I believe that this book will raise awareness of recognition issues on national and institutional levels. It can serve as a useful reference material for those in charge of developing policies and good practice for recognition of qualifications and for those making the final decisions on recognition of foreign qualifications in Lithuania. I trust that this book will lead to a greater insight into the processes of recognition of foreign qualifications and contribute towards creating of the European Higher Education Area.

Dr. Carita Blomqvist

President

Lisbon Recognition Convention Committee

Neoficialus vertimas[1]

KONVENCIJA DĖL KVALIFIKACIJŲ, SUSIJUSIŲ SU AUKŠTUOJU MOKSLU, PRIPAŽINIMO EUROPOS REGIONE

Lisabona, 1997 m. balandžio 11 d.

ETS Nr. 165

Šios Konvencijos Šalys,

suvokdamos faktą, kad teisė į išsilavinimą yra žmogaus teisė ir kad aukštasis mokslas, kaip esminis įrankis žinioms siekti ir joms tobulinti, yra išskirtinis individų ir visuomenės kultūrinis ir mokslinis turtas;

atsižvelgdamos į tai, kad aukštasis mokslas turėtų vaidinti esminį vaidmenį skatinant taiką, savitarpio supratimą bei toleranciją ir kuriant tautų bei valstybių tarpusavio pasitikėjimą;

atsižvelgdamos į tai, kad didžiulė Europos regiono švietimo sistemų įvairovė atspindi jos kultūrinę, socialinę, politinę, filosofinę, religinę ir ekonominę įvairovę – išskirtinį turtą, kuris turėtų būti visapusiškai gerbiamas;

norėdamos suteikti galimybę visiems regiono žmonėms visapusiškai naudotis šiuo dideliu įvairovės turtu, lengvinant kiekvienos Valstybės gyventojų ir kiekvienos Šalies švietimo įstaigų studentų prieinamumą prie kitų Šalių švietimo išteklių, konkrečiai – jų siekį tęsti mokymąsi ar baigti dalines studijas aukštosiose mokyklose tose kitose Šalyse;

atsižvelgdamos į tai, kad kitoje Europos regiono šalyje baigtų studijų, įgytų pažymėjimų, diplomų ir laipsnių pripažinimas yra svarbi priemonė akademiniam mobilumui tarp Šalių skatinti;

skirdamos didžiulę svarbą institucinės autonomijos principui ir suvokdamos, kad reikia palaikyti ir ginti šį principą;

įsitikinusios, kad teisingas kvalifikacijų pripažinimas yra esminis teisės į išsilavinimą elementas ir visuomenės pareiga;

atsižvelgdamos į Europos Tarybos ir UNESCO Konvencijas, apimančias akademinį pripažinimą Europoje:

Europos konvenciją dėl diplomų priimant į universitetus ekvivalentiškumo (1953, ETS Nr. 15) ir jos Protokolą (1964, ETS Nr. 49);

Europos konvenciją dėl dalinių universitetinių studijų ekvivalentiškumo (1956, ETS Nr. 21);

[1] Oficialus konvencijos vertimas į lietuvių kalbą pateiktas Valstybės žiniose, 1998-12-16, Nr. 110-3025.

CONVENTION ON THE RECOGNITION OF QUALIFICATIONS CONCERNING HIGHER EDUCATION IN THE EUROPEAN REGION

Lisbon, 11 April 1997

ETS No. 165

The Parties to this Convention,

Conscious of the fact that the right to education is a human right, and that higher education, which is instrumental in the pursuit and advancement of knowledge, constitutes an exceptionally rich cultural and scientific asset for both individuals and society;

Considering that higher education should play a vital role in promoting peace, mutual understanding and tolerance, and in creating mutual confidence among peoples and nations;

Considering that the great diversity of education systems in the European region reflects its cultural, social, political, philosophical, religious and economic diversity, an exceptional asset which should be fully respected;

Desiring to enable all people of the region to benefit fully from this rich asset of diversity by facilitating access by the inhabitants of each State and by the students of each Party's educational institutions to the educational resources of the other Parties, more specifically by facilitating their efforts to continue their education or to complete a period of studies in higher education institutions in those other Parties;

Considering that the recognition of studies, certificates, diplomas and degrees obtained in another country of the European region represents an important measure for promoting academic mobility between the Parties;

Attaching great importance to the principle of institutional autonomy, and conscious of the need to uphold and protect this principle;

Convinced that a fair recognition of qualifications is a key element of the right to education and a responsibility of society;

Having regard to the Council of Europe and UNESCO Conventions covering academic recognition in Europe:

European Convention on the Equivalence of Diplomas leading to Admission to Universities (1953, ETS No. 15), and its Protocol (1964, ETS No. 49);

European Convention on the Equivalence of Periods of University Study (1956, ETS No. 21);

Europos konvenciją dėl universitetinių kvalifikacijų akademinio pripažinimo (1959, ETS Nr. 32);

Konvenciją dėl studijų, diplomų ir laipsnių, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono Valstybėse (1979);

Europos konvenciją dėl bendro dalinių universitetinių studijų ekvivalentiškumo (1990, ETS Nr. 138);

taip pat atsižvelgdamos į Tarptautinę konvenciją dėl studijų, aukštojo mokslo diplomų ir laipsnių pripažinimo Arabų ir Europos Valstybėse, besiribojančiose su Viduržemio jūra (1976), priimtą UNESCO aplinkoje ir iš dalies apimančią akademinį pripažinimą Europoje;

suvokdamos, kad ši Konvencija taip pat turėtų būti traktuojama UNESCO konvencijų ir Tarptautinės rekomendacijos, apimančios kitus pasaulio Regionus, kontekste bei kad yra poreikis gerinti informacijos mainus tarp šių Regionų;

suvokdamos plataus masto Europos regiono aukštojo mokslo srities pokyčius nuo tada, kai buvo priimtos šios Konvencijos, pasireiškiančius žymiai išaugusia įvairove tarp nacionalinių aukštojo mokslo sistemų ir jų viduje, bei suvokdamos poreikį pritaikyti teisinius instrumentus ir praktiką šiems pokyčiams atspindėti;

suvokdamos poreikį rasti bendrus praktinių pripažinimo problemų Europos regione sprendimus;

suvokdamos poreikį pagerinti dabartinę pripažinimo praktiką ir padaryti ją skaidresnę, geriau pritaikytą prie dabartinės aukštojo mokslo Europos regione padėties;

įsitikinusios teigiama Konvencijos, parengtos ir priimtos bendrai globojant Europos Tarybai ir UNESCO, reikšme, suteikiant pagrindą tolesnei pripažinimo praktikų raidai Europos regione;

suvokdamos nuolatinių įgyvendinimo priemonių sukūrimo svarbą šios Konvencijos principams ir nuostatoms įgyvendinti praktiškai,

susitarė:

I SKYRIUS. APIBRĖŽIMAI

I straipsnis

Šioje Konvencijoje šios sąvokos turi tokią reikšmę:

Teisė (į aukštąjį mokslą)

Tinkamai pasirengusių kandidatų teisė kreiptis ir būti svarstomiems dėl priėmimo į studijas.

European Convention on the Academic Recognition of University Qualifications (1959, ETS No. 32);

Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region (1979);

European Convention on the General Equivalence of Periods of University Study (1990, ETS No. 138);

Having regard also to the International Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees in Higher Education in the Arab and European States bordering on the Mediterranean (1976), adopted within the framework of UNESCO and partially covering academic recognition in Europe;

Mindful that this Convention should also be considered in the context of the UNESCO conventions and the International Recommendation covering other Regions of the world, and of the need for an improved exchange of information between these Regions;

Conscious of the wide ranging changes in higher education in the European region since these Conventions were adopted, resulting in considerably increased diversification within and between national higher education systems, and of the need to adapt the legal instruments and practice to reflect these developments;

Conscious of the need to find common solutions to practical recognition problems in the European region;

Conscious of the need to improve current recognition practice and to make it more transparent and better adapted to the current situation of higher education in the European region;

Confident of the positive significance of a Convention elaborated and adopted under the joint auspices of the Council of Europe and UNESCO providing a framework for the further development of recognition practices in the European region;

Conscious of the importance of providing permanent implementation mechanisms in order to put the principles and provisions of the current Convention into practice,

Have agreed as follows:

SECTION I. DEFINITIONS

Article I

For the purposes of this Convention, the following terms shall have the following meaning:

Access (to higher education)

The right of qualified candidates to apply and to be considered for admission to higher education.

Priėmimas (į aukštąsias mokyklas ir studijų programas)

Veiksmas ar sistema, leidžianti tinkamai pasirengusiems pareiškėjams studijuoti tam tikroje institucijoje ir (ar) pagal tam tikrą programą.

Vertinimas (institucijų ar programų)

Procesas, skirtas aukštosios mokyklos ar studijų programos kokybei nustatyti.

Įvertinimas (individualių kvalifikacijų)

Kompetentingos institucijos atliktas rašytinis individualios užsienio kvalifikacijos vertės nustatymas.

Kompetentinga pripažinimo institucija

Institucija, oficialiai įpareigota priimti privalomus sprendimus dėl užsienio kvalifikacijų pripažinimo.

Aukštasis mokslas

Visų rūšių studijų kursai ar jų grupės, rengimas ar parengimas mokslinei veiklai po vidurinės mokyklos, kurie Šalies atitinkamų valdžios institucijų pripažįstami kaip priklausantys jos aukštojo mokslo sistemai.

Aukštoji mokykla

Įstaiga, teikianti aukštąjį išsilavinimą ir Šalies kompetentingos institucijos pripažįstama kaip priklausanti jos aukštojo mokslo sistemai.

Studijų programa

Studijų kursas, Šalies kompetentingos valdžios institucijos pripažįstamas kaip priklausantis jos aukštojo mokslo sistemai, ir kurį baigusiam studentui suteikiama aukštojo mokslo kvalifikacija.

Dalinės studijos

Bet kuri studijų programos sudedamoji dalis, kuri buvo įvertinta ir patvirtinta dokumentu ir, nors pati nebūdama ištisa studijų programa, sudaro reikšmingą įgytų žinių ar gebėjimų dalį.

Kvalifikacija

A. Aukštojo mokslo kvalifikacija

Bet kuris laipsnis, diplomas ar kitas pažymėjimas, išduotas kompetentingos institucijos, liudijantis sėkmingai baigtą studijų programą.

Admission (to higher education institutions and programmes)

The act of, or system for, allowing qualified applicants to pursue studies in higher education at a given institution and/or a given programme.

Assessment (of institutions or programmes)

The process for establishing the educational quality of a higher education institution or programme.

Assessment (of individual qualifications)

The written appraisal or evaluation of an individual's foreign qualifications by a competent body.

Competent recognition authority

A body officially charged with making binding decisions on the recognition of foreign qualifications.

Higher education

All types of courses of study, or sets of courses of study, training or training for research at the post secondary level which are recognized by the relevant authorities of a Party as belonging to its higher education system.

Higher education institution

An establishment providing higher education and recognized by the competent authority of a Party as belonging to its system of higher education.

Higher education programme

A course of study recognized by the competent authority of a Party as belonging to its system of higher education, and the completion of which provides the student with a higher education qualification.

Period of study

Any component of a higher education programme which has been evaluated and documented and, while not a complete programme of study in itself, represents a significant acquisition of knowledge or skill.

Qualification

A. Higher education qualification

Any degree, diploma or other certificate issued by a competent authority attesting the successful completion of a higher education programme.

B. Kvalifikacija, teikianti teisę į aukštąjį mokslą

Bet kuris diplomas ar kitas pažymėjimas, išduotas kompetentingos institucijos, liudijantis sėkmingai baigtą mokymo programą bei suteikiantis kvalifikacijos turėtojui teisę būti svarstomam dėl priėmimo į studijas (žr. teisės (į aukštąjį mokslą) apibrėžimą).

Pripažinimas

Kompetentingos institucijos formalus užsienio kvalifikacijos vertės patvirtinimas, atsižvelgiant į siekį tęsti studijas ir (ar) užsiimti darbine veikla.

Reikalavimas

A. Bendrieji reikalavimai

Sąlygos, kurias visais atvejais privalu įvykdyti siekiant įgyti teisę į aukštąjį mokslą ar tam tikrą jo lygį arba tam tikro lygio aukštojo mokslo kvalifikaciją.

B. Specialieji reikalavimai

Papildomos sąlygos, kurias privalu įvykdyti kartu su bendraisiais reikalavimais, siekiant būti priimtiems mokytis pagal tam tikrą studijų programą ar gauti tam tikros studijų krypties aukštojo mokslo kvalifikaciją.

II SKYRIUS. VALDŽIOS INSTITUCIJŲ KOMPETENCIJA

II.1 straipsnis

1. Jei sprendimus dėl pripažinimo yra kompetentingos priimti Šalies centrinės valdžios institucijos, ta Šalis nedelsiant susaistoma šios Konvencijos nuostatomis ir imasi reikalingų priemonių jos nuostatų įgyvendinimui savo teritorijoje užtikrinti.

   Jei sprendimus dėl pripažinimo yra kompetentingos priimti Šalies teritorinių administracinių vienetų institucijos, ta Šalis pasirašymo metu arba deponuodama dokumentą dėl ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo, arba bet kuriuo kitu metu po to pateikia vienam iš šios Konvencijos depozitarų trumpą pranešimą apie savo konstitucinę sandarą ar struktūrą. Tokiais atvejais tam įgaliotos kompetentingos Šalies teritorinių administracinių vienetų institucijos imasi reikalingų priemonių šios Konvencijos nuostatų įgyvendinimui savo teritorijoje užtikrinti.

2. Jei sprendimus dėl pripažinimo yra kompetentingos priimti individualios aukštosios mokyklos arba kitos įstaigos, kiekviena Šalis, priklausomai nuo savo konstitucinės sandaros ar struktūros, perduoda šios Konvencijos tekstą toms institucijoms ar įstaigoms ir imasi visų galimų priemonių palankiam Konvencijos traktavimui ir jos nuostatų taikymui.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 punktų sąlygos taikomos *mutatis mutandis* Šalių įsipareigojimams pagal tolesnius Konvencijos straipsnius.

B. Qualification giving access to higher education

Any diploma or other certificate issued by a competent authority attesting the successful completion of an education programme and giving the holder of the qualification the right to be considered for admission to higher education (cf. the definition of access).

Recognition

A formal acknowledgement by a competent authority of the value of a foreign educational qualification with a view to access to educational and/or employment activities.

Requirement

A. General requirements

Conditions that must in all cases be fulfilled for access to higher education, or to a given level thereof, or for the award of a higher education qualification at a given level.

B. Specific requirements

Conditions that must be fulfilled, in addition to the general requirements, in order to gain admission to a particular higher education programme, or for the award of a specific higher education qualification in a particular field of study.

SECTION II. THE COMPETENCE OF AUTHORITIES

Article II.1

1. Where central authorities of a Party are competent to make decisions in recognition cases, that Party shall be immediately bound by the provisions of this Convention and shall take the necessary measures to ensure the implementation of its provisions on its territory.

   Where the competence to make decisions in recognition matters lies with components of the Party, the Party shall furnish one of the depositaries with a brief statement of its constitutional situation or structure at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or any time thereafter. In such cases, the competent authorities of the components of the Parties so designated shall take the necessary measures to ensure implementation of the provisions of this Convention on their territory.

2. Where the competence to make decisions in recognition matters lies with individual higher education institutions or other entities, each Party according to its constitutional situation or structure shall transmit the text of this convention to these institutions or entities and shall take all possible steps to encourage the favourable consideration and application of its provisions.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall apply, *mutatis mutandis*, to the obligations of the Parties under subsequent articles of this Convention.

II.2 straipsnis

Pasirašymo metu arba deponuodama dokumentą dėl ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo, arba bet kuriuo kitu metu po to kiekviena Valstybė, Šventasis Sostas ar Europos Bendrija informuoja bet kurį iš šios Konvencijos depozitarų apie valdžios institucijas, kompetentingas priimti skirtingų rūšių pripažinimo sprendimus.

II.3 straipsnis

Jokios šios Konvencijos nuostatos neužkerta kelio bet kokioms palankesnėms nuostatoms dėl vienoje iš Šalių suteiktų kvalifikacijų pripažinimo, išdėstytoms ar kylančioms iš esamos ar būsimos sutarties, kurios šalimi gali būti ar tapti šios Konvencijos Šalis.

III SKYRIUS. PAGRINDINIAI PRINCIPAI, SUSIJĘ SU KVALIFIKACIJŲ VERTINIMU

III.1 straipsnis

1. Vienoje iš Šalių suteiktų kvalifikacijų turėtojams, besikreipiantiems į tam tikrą instituciją, turi būti tinkamai užtikrinama teisė į tų kvalifikacijų vertinimą.

2. Šiuo atžvilgiu nebus diskriminacijos dėl jokių priežasčių, tokių kaip pareiškėjo lytis, rasė, odos spalva, negalia, kalba, religija, politiniai ar kiti įsitikinimai, tautinė, etninė ar socialinė kilmė, priklausymas tautinei mažumai, turtinė, gimimo ar kita padėtis, ar dėl bet kokių kitų priežasčių, nesusijusių su kvalifikacijos, kurios pripažinimo siekiama, esme. Šiai teisei užtikrinti kiekviena Šalis įsipareigoja imtis atitinkamų priemonių, kad paraiška dėl kvalifikacijos pripažinimo būtų vertinama, remiantis išimtinai įgytomis žiniomis ir gebėjimais.

III.2 straipsnis

Kiekviena Šalis užtikrina, kad procedūros ir kriterijai, taikomi vertinant ir pripažįstant kvalifikacijas, yra skaidrūs, nuoseklūs ir patikimi.

III.3 straipsnis

1. Sprendimai dėl pripažinimo priimami remiantis tinkama informacija apie kvalifikacijas, kurių pripažinimo siekiama.

2. Pirmiausia atsakomybė už tinkamos informacijos pateikimą tenka pareiškėjui, kuris gera valia tokią informaciją teikia.

3. Nepaisant pareiškėjo atsakomybės, institucijos, suteikusios svarstomas kvalifikacijas, įpareigojamos besikreipiančiojo prašymu, neperžengdamos priimtinų ribų, teikti atitinkamą informaciją kvalifikacijos turėtojui, institucijai ar šalies, kurioje siekiama pripažinimo, kompetentingai institucijai.

Article II.2

At the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or at any time thereafter, each State, the Holy See or the European Community shall inform either depositary of the present Convention of the authorities which are competent to make different categories of decisions in recognition cases.

Article II.3

Nothing in this Convention shall be deemed to derogate from any more favourable provisions concerning the recognition of qualifications issued in one of the Parties contained in or stemming from an existing or a future treaty to which a Party to this Convention may be or may become a party.

SECTION III. BASIC PRINCIPLES RELATED TO THE ASSESSMENT OF QUALIFICATIONS

Article III.1

1. Holders of qualifications issued in one of the Parties shall have adequate access, upon request to the appropriate body, to an assessment of these qualifications.

2. No discrimination shall be made in this respect on any ground such as the applicant's gender, race, colour, disability, language, religion, political or other opinion, national, ethnic or social origin, association with a national minority, property, birth or other status, or on the grounds of any other circumstance not related to the merits of the qualification for which recognition is sought. In order to assure this right, each Party undertakes to make appropriate arrangements for the assessment of an application for recognition of qualifications solely on the basis of the knowledge and skills achieved.

Article III.2

Each Party shall ensure that the procedures and criteria used in the assessment and recognition of qualifications are transparent, coherent and reliable.

Article III.3

1. Decisions on recognition shall be made on the basis of appropriate information on the qualifications for which recognition is sought.

2. In the first instance, the responsibility for providing adequate information rests with the applicant, who shall provide such information in good faith.

3. Notwithstanding the responsibility of the applicant, the institutions having issued the qualifications in question shall have a duty to provide, upon request of the applicant and within reasonable limits, relevant information to the holder of the qualification, to the institution, or to the competent authorities of the country in which recognition is sought.

4. Šalys deramai nurodo visoms savo švietimo sistemoms priklausančioms švietimo įstaigoms arba jas skatina tenkinti visus priimtinus prašymus suteikti informaciją kvalifikacijų, įgytų minimose institucijose, įvertinimui.

5. Atsakomybė įrodyti, kad paraiška netenkina atitinkamų reikalavimų, tenka vertinančiai institucijai.

III.4 straipsnis

Kvalifikacijų pripažinimui palengvinti kiekviena Šalis užtikrina tinkamos ir aiškios informacijos apie savo švietimo sistemą teikimą.

III.5 straipsnis

Sprendimai dėl pripažinimo priimami per kompetentingos pripažinimo institucijos iš anksto nustatytą protingą terminą, skaičiuojamą nuo visos tuo atveju reikalingos informacijos pateikimo. Jei atsisakoma pripažinti, turi būti nurodomos atsisakymo suteikti pripažinimą priežastys ir pateikiama informacija apie galimas priemones, kurių pareiškėjas gali imtis, siekdamas gauti pripažinimą vėliau. Jei atsisakoma pripažinti arba nepriimamas joks sprendimas, pareiškėjas turi turėti galimybę per protingą terminą pateikti apeliaciją.

IV SKYRIUS. KVALIFIKACIJŲ, TEIKIANČIŲ TEISĘ Į AUKŠTĄJĮ MOKSLĄ, PRIPAŽINIMAS

IV.1 straipsnis

Kai siekiama įgyti teisę stoti į Šalies aukštojo mokslo sistemai priklausančias studijų programas, kiekviena Šalis pripažįsta kvalifikacijas, suteiktas kitose Šalyse, kuriose tos kvalifikacijos atitinka bendruosius reikalavimus teisei į aukštąjį mokslą įgyti, nebent galima nurodyti esminį skirtumą tarp bendrųjų reikalavimų teisei į aukštąjį mokslą įgyti toje Šalyje, kurioje buvo įgyta kvalifikacija, ir Šalyje, kurioje siekiama kvalifikacijos pripažinimo.

IV.2 straipsnis

Taip pat pakanka to, jei Šalis sudaro sąlygas kvalifikacijos, suteiktos vienoje iš Šalių, turėtojui jo prašymu gauti tos kvalifikacijos įvertinimą, ir IV.1 straipsnio nuostatos tokiu atveju taikomos *mutatis mutandis*.

IV.3 straipsnis

Kai kvalifikacija Šalyje, kurioje buvo įgyta, teikia teisę stoti tik į tam tikrų tipų aukštąsias mokyklas ar studijų programas, kiekviena kita Šalis tokių kvalifikacijų turėtojams suteikia teisę stoti į panašias tam tikras programas jos aukštojo mokslo sistemai priklausančiose institucijose, nebent galima nurodyti esminį skirtumą tarp reikalavimų teisei į aukštąjį mokslą įgyti toje Šalyje, kurioje buvo įgyta kvalifikacija, ir Šalyje, kurioje siekiama kvalifikacijos pripažinimo.

4. The Parties shall instruct or encourage, as appropriate, all education institutions belonging to their education systems to comply with any reasonable request for information for the purpose of assessing qualifications earned at the said institutions.

5. The responsibility to demonstrate that an application does not fulfil the relevant requirements lies with the body undertaking the assessment.

Article III.4

Each Party shall ensure, in order to facilitate the recognition of qualifications, that adequate and clear information on its education system is provided.

Article III.5

Decisions on recognition shall be made within a reasonable time limit specified beforehand by the competent recognition authority and calculated from the time all necessary information in the case has been provided. If recognition is withheld, the reasons for the refusal to grant recognition shall be stated, and information shall be given concerning possible measures the applicant may take in order to obtain recognition at a later stage. If recognition is withheld, or if no decision is taken, the applicant shall be able to make an appeal within a reasonable time limit.

SECTION IV. RECOGNITION OF QUALIFICATIONS GIVING ACCESS TO HIGHER EDUCATION

Article IV.1

Each Party shall recognize the qualifications issued by other Parties meeting the general requirements for access to higher education in those Parties for the purpose of access to programmes belonging to its higher education system, unless a substantial difference can be shown between the general requirements for access in the Party in which the qualification was obtained and in the Party in which recognition of the qualification is sought.

Article IV.2

Alternatively, it shall be sufficient for a Party to enable the holder of a qualification issued in one of the other Parties to obtain an assessment of that qualification, upon request by the holder, and the provisions of Article IV.1 shall apply *mutatis mutandis* to such a case.

Article IV.3

Where a qualification gives access only to specific types of institutions or programmes of higher education in the Party in which the qualification was obtained, each other Party shall grant holders of such qualifications access to similar specific programmes in institutions belonging to its higher education system, unless a substantial difference can be demonstrated between the requirements for access in the Party in which the qualification was obtained and the Party in which recognition of the qualification is sought.

IV.4 straipsnis

Kai Šalyje priėmimui į konkrečias studijų programas, kartu su bendraisiais reikalavimais teisei įgyti, keliami specialieji reikalavimai, tos Šalies kompetentingos institucijos tuos papildomus reikalavimus taip pat gali taikyti ir kitose Šalyse įgytų kvalifikacijų turėtojams arba įvertinti, ar pareiškėjai, įgiję kvalifikacijas kitose Šalyse, tenkina lygiaverčius reikalavimus.

IV.5 straipsnis

Kai mokyklos baigimo pažymėjimai Šalyje, kurioje jie buvo įgyti, teikia teisę į aukštąjį mokslą tik kartu su papildomais kvalifikaciniais egzaminais, kurie yra būtina sąlyga minėtai teisei įgyti, kitos Šalys tai teisei įgyti gali reikalauti šių reikalavimų išpildymo arba gali pasiūlyti alternatyvą tokiems papildomiems reikalavimams išpildyti savo švietimo sistemoje. Bet kuri Valstybė, Šventasis Sostas ar Europos Bendrija gali pasirašymo metu, deponuodama dokumentą dėl ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo, arba bet kuriuo metu po to informuoti vieną iš depozitarų, kad ji pasinaudoja šio straipsnio nuostatomis, nurodydama Šalis, kurioms ji ketina taikyti šį straipsnį, taip pat ir to priežastis.

IV.6 straipsnis

Nepažeidžiant IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 ir IV.5 straipsnių nuostatų, priėmimas į konkrečią aukštąją mokyklą ar tos mokyklos studijų programą gali būti ribojamas arba daroma atranka. Tais atvejais, kai priimant į aukštąją mokyklą ir (ar) studijų programą daroma atranka, priėmimo procedūros turi užtikrinti, kad užsienio kvalifikacijų vertinimas būtų atliekamas remiantis teisingumo ir nediskriminavimo principais, apibūdintais III skyriuje.

IV.7 straipsnis

Nepažeidžiant IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 ir IV.5 straipsnių nuostatų, priėmimas į konkrečią aukštąją mokyklą gali būti sąlygotas reikalavimo pareiškėjui parodyti pakankamą mokomosios kalbos ar kalbų toje institucijoje arba bet kurių kitų nurodytų kalbų mokėjimą.

IV.8 straipsnis

Šalyse, kuriose teisę į aukštąjį mokslą galima įgyti turint netradicines kvalifikacijas, panašios kitose Šalyse įgytos kvalifikacijos turi būti vertinamos panašiai kaip netradicinės kvalifikacijos, įgytos Šalyje, kurioje siekiama pripažinimo.

IV.9 straipsnis

Siekiant priėmimo į studijų programas, kiekviena iš Šalių jos teritorijoje veikiančių užsienio švietimo įstaigų suteiktų kvalifikacijų pripažinimą gali sąlygoti specialiais nacionalinės teisės reikalavimais ar specialiais su tų institucijų kilmės šalimi sudarytais susitarimais.

Article IV.4

Where admission to particular higher education programmes is dependent on the fulfilment of specific requirements in addition to the general requirements for access, the competent authorities of the Party concerned may impose the additional requirements equally on holders of qualifications obtained in the other Parties or assess whether applicants with qualifications obtained in other Parties fulfil equivalent requirements.

Article IV.5

Where, in the Party in which they have been obtained, school leaving certificates give access to higher education only in combination with additional qualifying examinations as a prerequisite for access, the other Parties may make access conditional on these requirements or offer an alternative for satisfying such additional requirements within their own educational systems. Any State, the Holy See or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or at any time thereafter, notify one of the depositaries that it avails itself of the provisions of this Article, specifying the Parties in regard to which it intends to apply this Article as well as the reasons therefor.

Article IV.6

Without prejudice to the provisions of Articles IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 and IV.5, admission to a given higher education institution, or to a given programme within such an institution, may be restricted or selective. In cases in which admission to a higher education institution and/or programme is selective, admission procedures should be designed with a view to ensuring that the assessment of foreign qualifications is carried out according to the principles of fairness and non-discrimination described in Section III.

Article IV.7

Without prejudice to the provisions of Articles IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 and IV.5, admission to a given higher education institution may be made conditional on demonstration by the applicant of sufficient competence in the language or languages of instruction of the institution concerned, or in other specified languages.

Article IV.8

In the Parties in which access to higher education may be obtained on the basis of non-traditional qualifications, similar qualifications obtained in other Parties shall be assessed in a similar manner as non-traditional qualifications earned in the Party in which recognition is sought.

Article IV.9

For the purpose of admission to programmes of higher education, each Party may make the recognition of qualifications issued by foreign educational institutions operating in its territory contingent upon specific requirements of national legislation or specific agreements concluded with the Party of origin of such institutions.

V SKYRIUS. DALINIŲ STUDIJŲ PRIPAŽINIMAS

V.1 straipsnis

Kiekviena Šalis pripažįsta kitoje Šalyje baigtas dalines studijas pagal studijų programą. Toks pripažinimas reiškia šių dalinių studijų įskaitymą, siekiant baigti studijų programą Šalyje, kurioje siekiama pripažinimo, nebent galima nurodyti esminių skirtumų tarp dalinių studijų, baigtų kitoje Šalyje, ir dalies studijų programos, kurią jos pakeistų Šalyje, kurioje siekiama pripažinimo.

V.2 straipsnis

Taip pat pakanka to, jei Šalis sudaro sąlygas asmeniui, kitoje Šalyje baigusiam dalines studijas pagal studijų programą, gauti tų dalinių studijų įvertinimą jo paties prašymu, V.1 straipsnio nuostatos tokiais atvejais taikomos *mutatis mutandis*.

V.3 straipsnis

Kiekviena Šalis ypač palengvins dalinių studijų pripažinimą, kai:

a) yra ankstesnis dvipusis susitarimas, kurio viena iš šalių yra aukštoji mokykla ar kompetentinga institucija, atsakinga už atitinkamas dalines studijas, o kita – aukštoji mokykla ar kompetentinga institucija, atsakinga už pripažinimą, kurio siekiama; ir

b) aukštoji mokykla, kurioje baigtos dalinės studijos, išdavė pažymėjimą ar akademinę pažymą, liudijančius, kad studentas sėkmingai įvykdė reikalavimus, keliamus minėtoms dalinėms studijoms.

VI SKYRIUS. AUKŠTOJO MOKSLO KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMAS

VI.1 straipsnis

Tiek, kiek pripažinimo sprendimas grindžiamas žiniomis ir gebėjimais, kuriuos liudija aukštojo mokslo kvalifikacija, kiekviena Šalis pripažįsta aukštojo mokslo kvalifikacijas, suteiktas kitoje Šalyje, nebent galima nurodyti esminį skirtumą tarp kvalifikacijos, kurios pripažinimo siekiama, ir atitinkamos kvalifikacijos Šalyje, kurioje siekiama pripažinimo.

SECTION V. RECOGNITION OF PERIODS OF STUDY

Article V.1

Each Party shall recognize periods of study completed within the framework of a higher education programme in another Party. This recognition shall comprise such periods of study towards the completion of a higher education programme in the Party in which recognition is sought, unless substantial differences can be shown between the periods of study completed in another Party and the part of the higher education programme which they would replace in the Party in which recognition is sought.

Article V.2

Alternatively, it shall be sufficient for a Party to enable a person who has completed a period of study within the framework of a higher education programme in another Party to obtain an assessment of that period of study, upon request by the person concerned, and the provisions of Article V.1 shall apply *mutatis mutandis* to such a case.

Article V.3

In particular, each Party shall facilitate recognition of periods of study when:

a) there has been a previous agreement between, on the one hand, the higher education institution or the competent authority responsible for the relevant period of study and, on the other hand, the higher education institution or the competent recognition authority responsible for the recognition that is sought; and

b) the higher education institution in which the period of study has been completed has issued a certificate or transcript of academic records attesting that the student has successfully completed the stipulated requirements for the said period of study.

SECTION VI. RECOGNITION OF HIGHER EDUCATION QUALIFICATIONS

Article VI.1

To the extent that a recognition decision is based on the knowledge and skills certified by the higher education qualification, each Party shall recognize the higher education qualifications conferred in another Party, unless a substantial difference can be shown between the qualification for which recognition is sought and the corresponding qualification in the Party in which recognition is sought.

VI.2 straipsnis

Taip pat pakanka to, jei Šalis sudaro sąlygas aukštojo mokslo kvalifikacijos, suteiktos vienoje iš Šalių, turėtojui jo prašymu gauti tos kvalifikacijos įvertinimą, ir VI.1 straipsnio nuostatos tokiu atveju taikomos *mutatis mutandis*.

VI.3 straipsnis

Aukštojo mokslo kvalifikacijų, suteiktų kitoje Šalyje, pripažinimas Šalyje sukelia vieną ar abu iš šių padarinių:

a) teisę į tolesnes studijas, įskaitant atitinkamus egzaminus ir (ar) pasirengimą doktorantūrai, tokiomis pat sąlygomis, kurios taikomos Šalies, kurioje siekiama pripažinimo, kvalifikacijų turėtojams;

b) akademinio vardo naudojimą pagal Šalies, kurioje siekiama pripažinimo, įstatymus ir kitus teisės aktus ar jos jurisdikciją.

Be to, pripažinimas gali palengvinti prieigą prie darbo rinkos, pagal Šalies, kurioje siekiama pripažinimo, įstatymus ir kitus teisės aktus ar jos jurisdikciją.

VI.4 straipsnis

Aukštojo mokslo kvalifikacijų, suteiktų kitoje Šalyje, vertinimas Šalyje gali būti išreikštas tokia forma:

a) patarimas bendrais įdarbinimo tikslais;

b) patarimas švietimo įstaigai dėl priėmimo į jos programas;

c) patarimas bet kokiai kitai kompetentingai pripažinimo institucijai.

VI.5 straipsnis

Kiekviena iš Šalių jos teritorijoje veikiančių užsienio švietimo įstaigų suteiktų aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimą gali sąlygoti specialiais nacionalinės teisės reikalavimais ar specialiais su tų įstaigų kilmės Šalimi sudarytais susitarimais.

Article VI.2

Alternatively, it shall be sufficient for a Party to enable the holder of a higher education qualification issued in one of the other Parties to obtain an assessment of that qualification, upon request by the holder, and the provisions of Article VI.1 shall apply *mutatis mutandis* to such a case.

Article VI.3

Recognition in a Party of a higher education qualification issued in another Party shall have one or both of the following consequences:

a) access to further higher education studies, including relevant examinations, and/or to preparations for the doctorate, on the same conditions as those applicable to holders of qualifications of the Party in which recognition is sought;

b) the use of an academic title, subject to the laws and regulations of the Party or a jurisdiction thereof, in which recognition is sought.

In addition, recognition may facilitate access to the labour market subject to laws and regulations of the Party, or a jurisdiction thereof, in which recognition is sought.

Article VI.4

An assessment in a Party of a higher education qualification issued in another Party may take the form of:

a) advice for general employment purposes;

b) advice to an educational institution for the purpose of admission into its programmes;

c) advice to any other competent recognition authority.

Article VI.5

Each Party may make the recognition of higher education qualifications issued by foreign educational institutions operating in its territory contingent upon specific requirements of national legislation or specific agreements concluded with the Party of origin of such institutions.

VII SKYRIUS. PABĖGĖLIŲ AR PANAŠIOJE SITUACIJOJE ATSIDŪRUSIŲ ASMENŲ BEI PERKELTŲJŲ ASMENŲ PRIPAŽINIMAS

VII straipsnis

Kiekviena Šalis, neperžengdama savo švietimo sistemos ribų ir vadovaudamasi savo konstitucijos, teisės ar norminių aktų nuostatomis, imasi visų įmanomų ir priimtinų priemonių sukurti procedūras teisingai ir operatyviai įvertinti ar pabėgėliai, ar panašioje situacijoje atsidūrę asmenys bei perkeltieji asmenys atitinka reikalavimus, keliamus teisei į aukštąjį mokslą, tolesnėms studijoms ar darbinei veiklai, net ir tais atvejais, kai kvalifikacijų, įgytų vienoje iš Šalių, turėjimo negalima įrodyti dokumentais.

VIII SKYRIUS. INFORMACIJA APIE AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ IR PROGRAMŲ VERTINIMĄ

VIII.1 straipsnis

Kiekviena Šalis teikia tinkamą informaciją apie bet kurią instituciją, priklausančią jos aukštojo mokslo sistemai, ar apie bet kurią šių institucijų vykdomą programą, kad kitų Šalių kompetentingos institucijos galėtų spręsti, ar šių institucijų suteiktų kvalifikacijų kokybė pateisina jų pripažinimą Šalyje, kurioje jo siekiama. Ši informacija teikiama tokia forma:

a) tuo atveju, jei Šalys yra sukūrusios formalaus aukštųjų mokyklų ir programų vertinimo sistemą, – informacija apie tokio vertinimo metodus ir rezultatus bei kokybės standartus, keliamus kiekvieno tipo aukštosioms mokykloms, teikiančioms aukštojo mokslo kvalifikacijas ar programoms, po kurių baigimo teikiamos aukštojo mokslo kvalifikacijos;

b) tuo atveju, jei Šalys nėra sukūrusios formalaus aukštųjų mokyklų ir programų vertinimo sistemos, – informacija apie įvairių kvalifikacijų, įgytų bet kurioje aukštojoje mokykloje ar pagal bet kurią studijų programą, priklausančioms jos aukštojo mokslo sistemai, pripažinimą.

VIII.2 straipsnis

Kiekviena Šalis imasi tinkamų priemonių parengti, naujinti ir viešinti:

a) skirtingų aukštųjų mokyklų tipų, priklausančių jos aukštojo mokslo sistemai, apžvalgą su būdingomis kiekvieno mokyklos tipo charakteristikomis;

SECTION VII. RECOGNITION OF QUALIFICATIONS HELD BY REFUGEES, DISPLACED PERSONS AND PERSONS IN A REFUGEE-LIKE SITUATION

Article VII

Each Party shall take all feasible and reasonable steps within the framework of its education system and in conformity with its constitutional, legal, and regulatory provisions to develop procedures designed to assess fairly and expeditiously whether refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation fulfil the relevant requirements for access to higher education, to further higher education programmes or to employment activities, even in cases in which the qualifications obtained in one of the Parties cannot be proven through documentary evidence.

SECTION VIII. INFORMATION ON THE ASSESSMENT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS AND PROGRAMMES

Article VIII.1

Each Party shall provide adequate information on any institution belonging to its higher education system, and on any programme operated by these institutions, with a view to enabling the competent authorities of other Parties to ascertain whether the quality of the qualifications issued by these institutions justifies recognition in the Party in which recognition is sought. Such information shall take the following form:

a) in the case of Parties having established a system of formal assessment of higher education institutions and programmes: information on the methods and results of this assessment, and of the standards of quality specific to each type of higher education institution granting, and to programmes leading to, higher education qualifications;

b) in the case of Parties which have not established a system of formal assessment of higher education institutions and programmes: information on the recognition of the various qualifications obtained at any higher education institution, or within any higher education programme, belonging to their higher education systems.

Article VIII.2

Each Party shall make adequate provisions for the development, maintenance and provision of:

a) an overview of the different types of higher education institutions belonging to its higher education system, with the typical characteristics of each type of institution;

b) pripažintų institucijų (valstybinių ir privačių), priklausančių jos aukštojo mokslo sistemai, sąrašą, nurodant jų įgaliojimus teikti skirtingų tipų kvalifikacijas bei reikalavimus teisei stoti į kiekvieno tipo instituciją ir programą;

c) studijų programų aprašymą;

d) švietimo įstaigų, esančių už jos teritorijos ribų, kurias Šalis laiko priklausančiomis švietimo sistemai, sąrašą.

IX SKYRIUS. INFORMACIJA DĖL PRIPAŽINIMO

IX.1 straipsnis

Siekdamos palengvinti kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimą, Šalys įsipareigoja sukurti skaidrias sistemas įgyjamoms kvalifikacijoms visapusiškai aprašyti.

IX.2 straipsnis

1. Suvokdama tinkamos, tikslios ir naujausios informacijos reikalingumą, kiekviena Šalis įsteigia ar palaiko nacionalinį informacijos centrą ir informuoja vieną iš šios Konvencijos depozitarų apie tokio centro įkūrimą ar bet kuriuos su juo susijusius pasikeitimus.
2. Kiekvienoje Šalyje nacionalinis informacijos centras:
   a) palengvina patikimos ir tikslios informacijos apie Šalies, kurioje jis yra įsikūręs, aukštojo mokslo sistemą ir kvalifikacijas prieinamumą;
   b) palengvina informacijos apie kitų Šalių aukštojo mokslo sistemas ir kvalifikacijas prieinamumą;
   c) pataria ar teikia informaciją apie pripažinimą ir kvalifikacijų vertinimą, atsižvelgdamas į nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus.
3. Kiekvienas nacionalinis informacijos centras turi disponuoti visomis reikalingomis priemonėmis, įgalinančiomis jį atlikti savo funkcijas.

IX.3 straipsnis

Šalys, padedamos nacionalinių informacijos centrų ar kitomis priemonėmis remia UNESCO ir Europos Tarybos Diplomo priedėlio ar bet kurio kito panašaus dokumento naudojimą Šalies aukštosiose mokyklose.

b) a list of recognized institutions (public and private) belonging to its higher education system, indicating their powers to award different types of qualifications and the requirements for gaining access to each type of institution and programme;

c) a description of higher education programmes;

d) a list of educational institutions located outside its territory which the Party considers as belonging to its education system.

SECTION IX. INFORMATION ON RECOGNITION MATTERS

Article IX.1

In order to facilitate the recognition of qualifications concerning higher education, the Parties undertake to establish transparent systems for the complete description of the qualifications obtained.

Article IX.2

1. Acknowledging the need for relevant, accurate and up-to-date information, each Party shall establish or maintain a national information centre and shall notify one of the depositaries of its establishment, or of any changes affecting it.
2. In each Party, the national information centre shall:
   a) facilitate access to authoritative and accurate information on the higher education system and qualifications of the country in which it is located;
   b) facilitate access to information on the higher education systems and qualifications of the other Parties;
   c) give advice or information on recognition matters and assessment of qualifications, in accordance with national laws and regulations.
3. Every national information centre shall have at its disposal the necessary means to enable it to fulfil its functions.

Article IX.3

The Parties shall promote, through the national information centres or otherwise, the use of the UNESCO/Council of Europe Diploma Supplement or any other comparable document by the higher education institutions of the Parties.

X SKYRIUS. ĮGYVENDINIMO BŪDAI

X.1 straipsnis

Konvencijos įgyvendinimą prižiūri, remia ir palengvina šios institucijos:

a) Konvencijos dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione komitetas;

b) Europos nacionalinių informacijos centrų dėl akademinio mobilumo ir pripažinimo tinklas (ENIC tinklas), įkurtas 1994 m. birželio 9 d. Europos Tarybos Ministrų komiteto ir 1994 m. birželio 18 d. UNESCO Regioninio komiteto Europai nutarimu.

X.2 straipsnis

1. Įsteigiamas Konvencijos dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione komitetas (toliau – Komitetas). Jį sudaro po vieną atstovą iš kiekvienos Šalies.

2. X.2 straipsnyje terminas „Šalis“ netaikomas Europos Bendrijai.

3. Valstybės, minimos XI.1.1 straipsnyje, ir Šventasis Sostas, jei jie nėra šios Konvencijos Šalys, Europos Bendrija ir ENIC tinklo prezidentas gali dalyvauti Komiteto susirinkimuose kaip stebėtojai. Vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų, aktyviai dalyvaujančių regione pripažinimo srityje, atstovai taip pat gali būti kviečiami į Komiteto susirinkimus kaip stebėtojai.

4. Konvencijos dėl studijų, diplomų ir laipsnių, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono Valstybėse taikyti skirto UNESCO Regioninio komiteto Prezidentas taip pat kviečiamas dalyvauti Komiteto susirinkimuose kaip stebėtojas.

5. Komitetas remia šios Konvencijos taikymą ir prižiūri jos įgyvendinimą. Tam tikslui daugumos Šalių sprendimu jis gali priimti rekomendacijas, deklaracijas, protokolus ir geros praktikos modelius, kuriais Šalių kompetentingos institucijos vadovaujasi įgyvendindamos šią Konvenciją ir svarstydamos paraiškas dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimo. Nors tie tekstai nėra privalomi, Šalys deda visas pastangas dėl jų taikymo, kompetentingų institucijų dėmesio į juos atkreipimo ir jų taikymo skatinimo. Prieš priimdamas sprendimus, Komitetas atsiklausia ENIC tinklo nuomonės.

6. Komitetas atsiskaito atitinkamoms Europos Tarybos ir UNESCO institucijoms.

7. Komitetas palaiko ryšius su UNESCO regioniniais komitetais, skirtais konvencijoms dėl studijų, aukštojo mokslo diplomų ir laipsnių pripažinimo, priimtoms globojant UNESCO, taikyti.

SECTION X. IMPLEMENTATION MECHANISMS

Article X.1

The following bodies shall oversee, promote and facilitate the implementation of the Convention:

a) the Committee of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region;

b) the European Network of National Information Centres on academic mobility and recognition (the ENIC Network), established by decision of the Committee of Ministers of the Council of Europe on 9 June 1994 and the UNESCO Regional Committee for Europe on 18 June 1994.

Article X.2

1. The Committee of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region (hereafter referred to as “the Committee”) is hereby established. It shall be composed of one representative of each Party.

2. For the purposes of Article X.2, the term “Party” shall not apply to the European Community.

3. The States mentioned in Article XI.1.1 and the Holy See, if they are not Parties to this Convention, the European Community and the President of the ENIC Network may participate in the meetings of the Committee as observers. Representatives of governmental and non-governmental organizations active in the field of recognition in the Region may also be invited to attend meetings of the Committee as observers.

4. The President of the UNESCO Regional Committee for the Application of the Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region shall also be invited to participate in the meetings of the Committee as an observer.

5. The Committee shall promote the application of this Convention and shall oversee its implementation. To this end it may adopt, by a majority of the Parties, recommendations, declarations, protocols and models of good practice to guide the competent authorities of the Parties in their implementation of the Convention and in their consideration of applications for the recognition of higher education qualifications. While they shall not be bound by such texts, the Parties shall use their best endeavours to apply them, to bring the texts to the attention of the competent authorities and to encourage their application. The Committee shall seek the opinion of the ENIC Network before making its decisions.

6. The Committee shall report to the relevant bodies of the Council of Europe and UNESCO.

7. The Committee shall maintain links to the UNESCO Regional Committees for the Application of Conventions on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees in Higher Education adopted under the auspices of UNESCO.

8. Dauguma Šalių sudaro kvorumą.

9. Komitetas patvirtina savo darbo tvarkos taisykles. Jis renkasi į eilinę sesiją bent kartą per trejus metus. Pirmą kartą Komitetas susirinks per vienerius metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo.

10. Komiteto Sekretoriatas bendrai patikimas Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui ir UNESCO Generaliniam Direktoriui.

X.3 straipsnis

1. Kiekviena Šalis Europos nacionalinių informacijos centrų dėl akademinio mobilumo ir pripažinimo tinklo (ENIC tinklo) nariu paskiria įkurtą ar palaikomą nacionalinį informacijos centrą, vadovaujantis IX.2 straipsniu. Tais atvejais, kai Šalyje, vadovaujantis IX.2 straipsniu, yra įkurtas ar palaikomas daugiau nei vienas nacionalinis informacijos centras, jie visi yra tinklo nariai, bet turi tik vieno balso teisę.

2. ENIC tinklas, susidedantis tik iš šios Konvencijos Šalių nacionalinių informacijos centrų, remia ir padeda nacionalinėms kompetentingoms institucijoms praktiškai įgyvendinant šią Konvenciją. Tinklo nariai į plenarinę sesiją susirenka bent kartą per metus. Pagal savo nustatytą tvarką, tinklo nariai renka prezidentą ir biurą.

3. ENIC tinklo Sekretoriatas bendrai patikimas Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui ir UNESCO Generaliniam Direktoriui.

4. ENIC tinkle Šalys bendradarbiauja su kitų Šalių nacionaliniais informacijos centrais, ypač sudarydamos jiems sąlygas visai informacijai, naudingai nacionalinių informacijos centrų veikloms, susijusioms su akademiniu pripažinimu ir mobilumu, surinkti.

XI SKYRIUS. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

XI.1 straipsnis

1. Šią Konvenciją gali pasirašyti:

   a) Europos Tarybos valstybės narės;

   b) UNESCO Europos regiono valstybės narės;

   c) bet kuri kita Europos Tarybos Europos kultūros konvencijos ir (ar) UNESCO Konvencijos dėl studijų, diplomų ir laipsnių, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono Valstybėse signatarė, susitarianti Valstybė ar Šalis, pakviestos į Diplomatinę konferenciją, kuriai patikėtas šios Konvencijos priėmimas.

8. A majority of the Parties shall constitute a quorum.

9. The Committee shall adopt its Rules of Procedure. It shall meet in ordinary session at least every three years. The Committee shall meet for the first time within a year of the entry into force of this Convention.

10. The Secretariat of the Committee shall be entrusted jointly to the Secretary General of the Council of Europe and to the Director-General of UNESCO.

Article X.3

1. Each Party shall appoint as a member of the European network of national information centres on academic mobility and recognition (the ENIC Network) the national information centre established or maintained under Article IX.2. In cases in which more than one national information centre is established or maintained in a Party under Article IX.2, all these shall be members of the Network, but the national information centres concerned shall dispose of only one vote.

2. The ENIC Network shall, in its composition restricted to national information centres of the Parties to this Convention, uphold and assist the practical implementation of the Convention by the competent national authorities. The Network shall meet at least once a year in plenary session. It shall elect its President and Bureau in accordance with its terms of reference.

3. The Secretariat of the ENIC Network shall be entrusted jointly to the Secretary General of the Council of Europe and to the Director-General of UNESCO.

4. The Parties shall cooperate, through the ENIC Network, with the national information centres of other Parties, especially by enabling them to collect all information of use to the national information centres in their activities relating to academic recognition and mobility.

SECTION XI. FINAL CLAUSES

Article XI.1

1. This Convention shall be open for signature by:

   a) the member States of the Council of Europe;

   b) the member States of the UNESCO Europe Region;

   c) any other signatory, contracting State or party to the European Cultural Convention of the Council of Europe and/or to the UNESCO Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region, which have been invited to the Diplomatic Conference entrusted with the adoption of this Convention.

2. Šios Šalys ir Šventasis Sostas gali pareikšti sutinkantys įsipareigoti:

   a) pasirašydami be ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo išlygų; ar

   b) pasirašydami su vėlesnio ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo sąlyga; ar

   c) prisijungdami.

3. Pasirašoma dalyvaujant vienam iš depozitarų. Ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentai deponuojami vienam iš depozitarų.

XI.2 straipsnis

Ši Konvencija įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną, praėjus vienam mėnesiui nuo dienos, kai penkios Valstybės, tarp jų ne mažiau kaip trys Europos Tarybos ir (ar) UNESCO Europos regiono Valstybės narės, pareiškia sutinkančios prisiimti šios Konvencijos įpareigojimus. Kiekvienai kitai Valstybei ji įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną, praėjus vienam mėnesiui nuo dienos, kai ji pareiškia sutinkanti prisiimti šios Konvencijos įpareigojimus.

XI.3 straipsnis

1. Įsigaliojus šiai Konvencijai bet kuri Valstybė, nepriklausanti nė vienai iš XI.1 straipsnyje išvardytų kategorijų, gali prašyti prisijungti prie šios Konvencijos. Bet kuris prašymas šiuo tikslu adresuojamas vienam iš depozitarų, kuris jį perduoda Šalims ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki Konvencijos dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione komiteto susirinkimo. Depozitaras taip pat informuoja Europos Tarybos Ministrų komitetą ir UNESCO Vykdomąją tarybą.

2. Sprendimas pakviesti prie šios Konvencijos prisijungti to prašančią valstybę priimamas dviejų trečdalių Šalių dauguma.

3. Europos Bendrija savo Valstybių narių prašymu, adresuotu vienam iš depozitarų, gali prisijungti prie šios Konvencijos jai įsigaliojus. Šiuo atveju XI.3.2 straipsnio nuostatos netaikomos.

4. Bet kurioms prisijungiančioms Valstybėms ar Europos Bendrijai Konvencija įsigalios pirmą kito mėnesio dieną, praėjus vienam mėnesiui nuo prisijungimo dokumento deponavimo vienam iš depozitarų dienos.

XI.4 straipsnis

1. Šios Konvencijos Šalys, kurios tuo pat metu yra vienos ar kelių toliau išvardytų Konvencijų šalys:

Europos konvencijos dėl diplomų priimant į universitetus ekvivalentiškumo (1953, ETS Nr. 15) ir jos Protokolo (1964, ETS Nr. 49);

2. These States and the Holy See may express their consent to be bound by:

   a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or

   b) signature, subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval; or

   c) accession.

3. Signatures shall be made with one of the depositaries. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with one of the depositaries.

Article XI.2

This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of the period of one month after five States, including at least three member States of the Council of Europe and/or the UNESCO Europe Region, have expressed their consent to be bound by the Convention. It shall enter into force for each other State on the first day of the month following the expiration of the period of one month after the date of expression of its consent to be bound by the Convention.

Article XI.3

1. After the entry into force of this Convention, any State other than those falling into one of the categories listed under Article XI.1 may request accession to this Convention. Any request to this effect shall be addressed to one of the depositaries, who shall transmit it to the Parties at least three months before the meeting of the Committee of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region. The depositary shall also inform the Committee of Ministers of the Council of Europe and the Executive Board of UNESCO.

2. The decision to invite a State which so requests to accede to this Convention shall be taken by a two-thirds majority of the Parties.

3. After the entry into force of this Convention the European Community may accede to it following a request by its member States, which shall be addressed to one of the depositaries. In this case, Article XI.3.2 shall not apply.

4. In respect of any acceding States or the European Community, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of the period of one month after the deposit of the instrument of accession with one of the depositaries.

Article XI.4

1. Parties to this Convention which are at the same time parties to one or more of the following Conventions:

European Convention on the Equivalence of Diplomas leading to Admission to Universities (1953, ETS No. 15), and its Protocol (1964, ETS No. 49);

Europos konvencijos dėl dalinių universitetinių studijų ekvivalentiškumo (1956, ETS Nr. 21);

Europos konvencijos dėl universitetinių kvalifikacijų akademinio pripažinimo (1959, ETS Nr. 32);

Tarptautinės konvencijos dėl studijų, aukštojo mokslo diplomų ir laipsnių pripažinimo Arabų ir Europos Valstybėse, besiribojančiose su Viduržemio jūra (1976);

Konvencijos dėl studijų, diplomų ir laipsnių, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono Valstybėse (1979);

Europos konvencijos dėl bendro dalinių universitetinių studijų ekvivalentiškumo (1990, ETS Nr. 138);

a) tarpusavio santykiams taiko šios Konvencijos nuostatas;

b) toliau taiko išvardytas Konvencijas, kurių šalis jos yra, santykiams su kitomis Valstybėmis, kurios yra tų Konvencijų, bet ne šios Konvencijos šalys.

2. Šios Konvencijos Šalys įsipareigoja susilaikyti nuo prisijungimo prie 1 dalyje minimų Konvencijų, kurių šalimis jos dar nėra, išskyrus Tarptautinę konvenciją dėl studijų, aukštojo mokslo diplomų ir laipsnių pripažinimo Arabų ir Europos Valstybėse, besiribojančiose su Viduržemio jūra.

XI.5 straipsnis

1. Bet kuri Šalis pasirašymo metu ar deponuodama ratifikavimo, priėmimo, pritarimo ar prisijungimo dokumentą, gali nurodyti teritoriją ar teritorijas, kurioms galios ši Konvencija.

2. Bet kuri Šalis bet kuriuo kitu metu gali, adresuodama deklaraciją vienam iš depozitarų, išplėsti šios Konvencijos taikymą bet kuriai kitai deklaracijoje nurodytai teritorijai. Tokiai teritorijai ši Konvencija įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną, praėjus vienam mėnesiui nuo dienos, kai depozitaras gauna tokią deklaraciją.

3. Bet kuri deklaracija, parengta remiantis dviejų ankstesnių punktų nuostatomis, bet kuriai toje deklaracijoje nurodytai teritorijai gali būti atšaukta, nusiuntus pranešimą vienam iš depozitarų. Atšaukimas įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną, praėjus vienam mėnesiui nuo dienos, kai depozitaras gauna tokį pranešimą.

XI.6 straipsnis

1. Bet kuri Šalis bet kuriuo metu gali denonsuoti šią Konvenciją, adresuodama pranešimą vienam iš depozitarų.

European Convention on the Equivalence of Periods of University Study (1956, ETS No. 21);

European Convention on the Academic Recognition of University Qualifications (1959, ETS No. 32);

International Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees in Higher Education in the Arab and European States bordering on the Mediterranean (1976);

Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region (1979);

European Convention on the General Equivalence of Periods of University Study (1990, ETS No. 138),

a) shall apply the provisions of the present Convention in their mutual relations;

b) shall continue to apply the above mentioned Conventions to which they are a party in their relations with other States party to those Conventions but not to the present Convention.

2. The Parties to this Convention undertake to abstain from becoming a party to any of the Conventions mentioned in paragraph 1, to which they are not already a party, with the exception of the International Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees in Higher Education in the Arab and European States bordering on the Mediterranean.

Article XI.5

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any State may, at any later date, by a declaration addressed to one of the depositaries, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of receipt of such declaration by the depositary.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to one of the depositaries. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of receipt of such notification by the depositary.

Article XI.6

1. Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to one of the depositaries.

2. Toks denonsavimas įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną, praėjus dvylikai mėnesių nuo dienos, kai depozitaras gauna tokį pranešimą. Tačiau toks denonsavimas neturi įtakos pripažinimo sprendimams, priimtiems anksčiau pagal šios Konvencijos nuostatas.

3. Šaliai pažeidus sąlygas, kurios yra esminės Konvencijos tikslams pasiekti, Konvencijos galiojimo nutraukimo ar sustabdymo klausimai nagrinėjami pagal tarptautinę teisę.

XI.7 straipsnis

1. Bet kuri Šalis, Šventasis Sostas ar Europos Bendrija pasirašymo metu ar deponuodama ratifikavimo, priėmimo, pritarimo ar prisijungimo dokumentą, gali pareikšti, kad pasilieka teisę netaikyti viso ar dalies, vieno ar daugiau iš šių Konvencijos straipsnių:

IV.8 straipsnio,
V.3 straipsnio,
VI.3 straipsnio,
VIII.2 straipsnio,
IX.3 straipsnio.

Negali būti daroma jokių kitų išlygų.

2. Bet kuri Šalis, kuri daro ankstesniame punkte numatytą išlygą, gali iš dalies ar visiškai ją atšaukti, adresuodama pranešimą vienam iš depozitarų. Atšaukimas įsigalioja tą dieną, kai depozitaras gauna tokį pranešimą.

3. Šalis, kuri padarė išlygą dėl šios Konvencijos nuostatos, negali reikalauti iš jokios kitos Šalies taikyti tą nuostatą; tačiau, jei ši išlyga yra tik dalinė ar sąlyginė, Šalis gali reikalauti šią nuostatą taikyti tiek, kiek ji pati ją priima.

XI.8 straipsnis

1. Šios Konvencijos pataisų projektai gali būti priimti Konvencijos dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione komiteto dviejų trečdalių Šalių balsų dauguma. Bet koks taip priimtas pataisų projektas įtraukiamas į šios Konvencijos Protokolą. Protokole nurodomos jo įsigaliojimo sąlygos, kurios bet kuriuo atveju reikalauja Šalių pritarimo būti juo susaistytomis.

2. Taikant aukščiau nurodyto 1 punkto procedūrą, negalima keisti šios Konvencijos III skyriaus.

3. Bet kuris keitimų siūlymas teikiamas vienam iš depozitarų, kuris jį persiunčia Šalims ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki Komiteto posėdžio. Depozitaras taip pat informuoja Europos Tarybos Ministrų komitetą ir UNESCO Vykdomąją tarybą.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of twelve months after the date of receipt of the notification by the depositary. However, such denunciation shall not affect recognition decisions taken previously under the provisions of this Convention.

3. Termination or suspension of the operation of this Convention as a consequence of a violation by a Party of a provision essential to the accomplishment of the object or purpose of this Convention shall be addressed in accordance with international law.

Article XI.7

1. Any State, the Holy See or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it reserves the right not to apply, in whole or in part, one or more of the following Articles of this Convention:

Article IV.8
Article V.3
Article VI.3
Article VIII.2
Article IX.3

No other reservation may be made.

2. Any Party which has made a reservation under the preceding paragraph may wholly or partly withdraw it by means of a notification addressed to one of the depositaries. The withdrawal shall take effect on the date of receipt of such notification by the depositary.

3. A Party which has made a reservation in respect of a provision of this Convention may not claim the application of that provision by any other Party; it may, however, if its reservation is partial or conditional, claim the application of that provision in so far as it has itself accepted it.

Article XI.8

1. Draft amendments to this Convention may be adopted by the Committee of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region by a two-thirds majority of the Parties. Any draft amendment so adopted shall be incorporated into a Protocol to this Convention. The Protocol shall specify the modalities for its entry into force which, in any event, shall require the expression of consent by the Parties to be bound by it.

2. No amendment may be made to Section III of this Convention under the procedure of paragraph 1 above.

3. Any proposal for amendments shall be communicated to one of the depositaries, who shall transmit it to the Parties at least three months before the meeting of the Committee. The depositary shall also inform the Committee of Ministers of the Council of Europe and the Executive Board of UNESCO.

XI.9 straipsnis

1. Europos Tarybos Generalinis Sekretorius ir Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos Generalinis Direktorius yra šios Konvencijos depozitarai.

2. Depozitaras, kuriam buvo deponuotas dokumentas, pranešimas ar komunikatas, informuoja Konvencijos Šalis bei kitas Europos Tarybos ir (ar) UNESCO Europos regiono valstybes nares apie:

   a) bet kurį pasirašymą;

   b) bet kurių ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentų deponavimą;

   c) bet kurią Konvencijos įsigaliojimo datą pagal XI.2 ir XI.3.4 straipsnių nuostatas;

   d) bet kurią išlygą, padarytą remiantis XI.7 straipsnio nuostatomis, ir bet kurių išlygų atsisakymą, remiantis XI.7 straipsnio nuostatomis;

   e) šios Konvencijos denonsavimą, remiantis XI.6 straipsnio nuostatomis;

   f) bet kuriuos pareiškimus pagal II.1 ar II.2 straipsnio nuostatas;

   g) bet kuriuos pareiškimus pagal IV.5 straipsnio nuostatas;

   h) bet kurį prašymą dėl prisijungimo pagal XI.3 straipsnio nuostatas;

   i) bet kurį pasiūlymą pagal XI.8 straipsnio nuostatas;

   j) bet kurį kitą dokumentą, pranešimą ar komunikatą, susijusius su šia Konvencija.

3. Depozitaras, gaunantis komunikatą ar darantis pranešimą, pagal šios Konvencijos nuostatas, nedelsdamas apie tai informuoja kitą depozitarą.

Tai patvirtindami toliau nurodyti tinkamai įgalioti atstovai pasirašė šią Konvenciją.

Sudaryta Lisabonoje 1997 m. balandžio 7 d. anglų, prancūzų, rusų ir ispanų kalbomis, visiems keturiems tekstams turint vienodą galią, dviem egzemplioriais, iš kurių vienas saugomas Europos Tarybos archyvuose, kitas – Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos archyvuose. Patvirtinta kopija bus išsiųsta visoms Valstybėms, nurodytoms XI.1 straipsnyje, Šventajam Sostui, Europos Bendrijai ir Jungtinių Tautų sekretoriatui.

Article XI.9

1. The Secretary General of the Council of Europe and the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall be the depositaries of this Convention.

2. The depositary with whom an act, notification or communication has been deposited shall notify the Parties to this Convention, as well as the other member States of the Council of Europe and/or of the UNESCO Europe Region of:

   a) any signature;

   b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

   c) any date of entry into force of this Convention in accordance with the provisions of Articles XI.2 and XI.3.4;

   d) any reservation made in pursuance of the provisions of Article XI.7 and the withdrawal of any reservations made in pursuance of the provisions of Article XI.7;

   e) any denunciation of this Convention in pursuance of Article XI.6;

   f) any declarations made in accordance with the provisions of Article II.1, or of Article II.2;

   g) any declarations made in accordance with the provisions of Article IV.5;

   h) any request for accession made in accordance with the provisions of Article XI.3;

   i) any proposal made in accordance with the provisions of Article XI.8;

   j) any other act, notification or communication relating to this Convention.

3. The depositary receiving a communication or making a notification in pursuance of the provisions of this Convention shall immediately inform the other depositary thereof.

In witness thereof the undersigned representatives, being duly authorized, have signed this Convention.

Done at Lisbon on 11 April 1997, in the English, French, Russian and Spanish languages, the four texts being equally authoritative, in two copies, one of which shall be deposited in the archives of the Council of Europe and the other in the archives of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. A certified copy shall be sent to all the States referred to in Article XI.1, to the Holy See and to the European Community and to the Secretariat of the United Nations.

KONVENCIJA DĖL KVALIFIKACIJŲ, SUSIJUSIŲ SU AUKŠTUOJU MOKSLU, PRIPAŽINIMO EUROPOS REGIONE

Lisabona, 1997 m. balandžio 11 d.

(ETS Nr. 165)

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Prielaidos

1. 1992 m. spalio 30 d. rašte UNESCO Generaliniam Direktoriui Europos Tarybos Generalinis Sekretorius pateikė siūlymą parengti jungtinę Europos Tarybos ir UNESCO konvenciją. 1992 m. gruodžio 28 d. rašte Generalinis Direktorius pritarė šiam siūlymui.

Europos Tarybos pozicija

2. Generalinio Sekretoriaus siūlymus lėmė aukštojo mokslo raida Europoje nuo XX amžiaus septintojo dešimtmečio (žr. 4–6 pastraipas toliau) ir sparčiai išaugęs Europos Tarybos švietimo ir kultūros veikloje dalyvaujančių šalių skaičius.

UNESCO pozicija

3. UNESCO palaikė šią iniciatyvą, tikėdama, kad bendra dviejų pagrindinių tarptautinių organizacijų remiama Konvencija bus naudinga visoms valstybėms narėms. Ji padėtų išvengti kartais bijomos „dviejų greičių“ Europos ir, būdama UNESCO dalis, geriau susietų Europos regioną su kitais pasaulio regionais.

CONVENTION ON THE RECOGNITION OF QUALIFICATIONS CONCERNING HIGHER EDUCATION IN THE EUROPEAN REGION

Lisbon, 11 April 1997

(ETS No. 165)

EXPLANATORY REPORT

Background

1. The proposal to elaborate a joint Council of Europe/UNESCO convention was made by the Secretary General of the Council of Europe in her letter of 30 October 1992 to the Director-General of UNESCO. The proposal was accepted by the Director-General in his letter of 28 December 1992.

The approach of the Council of Europe

2. The reasons for the Secretary General's proposals were the developments in higher education in Europe since the 1960s (cf. paragraphs 4 - 6 below) and the rapid increase in the number of countries participating in the Council of Europe's work on education and culture.

The approach of UNESCO

3. The support given by UNESCO to this initiative sprang from the belief that a joint Convention, served by two major international organizations, would benefit all member States. It would help avoid the sometimes feared "two track" Europe and, being placed in the UNESCO framework, it would also better link the European region to other regions of the world.

Aukštojo mokslo pokyčiai

4. Visos, išskyrus vieną, Europos aukštojo mokslo konvencijos[1] buvo priimtos XX amžiaus šeštajame dešimtmetyje arba septintojo dešimtmečio pradžioje. UNESCO konvencija dėl studijų, diplomų ir laipsnių, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono Valstybėse priimta 1979 m. Nuo to laiko aukštasis mokslas Europoje ryškiai pasikeitė, tačiau Konvencijos atitinkamai pataisytos nebuvo. Nacionaliniu lygmeniu vyraujantis pasikeitimas – aukštojo mokslo įvairovė. Dabar aukštojo mokslo sistemos daug įvairesnės, o XX amžiaus šeštajame dešimtmetyje nacionalines aukštojo mokslo sistemas sudarė tiesiogiai valstybės institucijų administruojami tradiciniai universitetai arba, katalikiškųjų universitetų atveju, – netiesiogiai jų pripažįstami. Didelis aukštųjų mokyklų studentų procentas dabar studijuoja neuniversitetinėse institucijose, tokiose kaip Vokietijos *Fachhochschulen* arba Norvegijos *statlige høgskoler*, vykdančiose trumpesnius ir labiau į parengimą profesinei veiklai orientuotus kursus, arba studijuoja universitetuose pagal trumpesnes, labiau į profesinį parengimą orientuotas netradicines programas, tokias kaip Prancūzijos *Instituts Universitaires de Technologie (I.U.T.)*. Ši įvairovė ir orientavimasis į profesinį parengimą taip pat atsiranda paruošiamuosiuose kursuose, vidurinio ugdymo lygmeniu, sukuriant sudėtingas priėmimo į aukštąją mokyklą sąlygas, dėl kurių sunku taikyti tarptautinio ekvivalentiškumo koncepciją.

5. Be to, sparčiai išaugo privačių institucijų skaičius. Šis daugelyje šalių pastebimas pokytis ypač stiprus kai kuriose Vidurio ir Rytų Europos šalyse. Tačiau siekiant konvencijos tikslo, klausimas yra ne tai, ar institucija – valstybinė ar privati, bet greičiau – ar yra jos vykdomo mokymo ir teikiamų kvalifikacijų kokybę užtikrinančių nuostatų. Europos aukštojo mokslo konvencijose nenumatyta nacionalinėje sistemoje veikiančių įvairių institucijų skirstyti pagal jų tipą. Tokios nuostatos įtrauktos į dabartinės Konvencijos VIII skyrių.

6. Galiojant dabartinėms konvencijoms, akademinis mobilumas esmingai išaugo, ypač per pastaruosius dešimt ar penkiolika metų. Šiuo požiūriu įdomu, kad Europos konvencijoje dėl dalinių universitetinių studijų ekvivalentiškumo (1956, ETS Nr. 21) konkrečiai skiriamas dėmesys šiuolaikinių kalbų dalinių universitetinių studijų pripažinimui, nes 1956 m., kai buvo priimta Konvencija, šių dalykų dažniausiai mokydavosi studentai, praleisdavę ribotą laiko tarpsnį užsienio universitetuose. Sugretinimui: Europos konvencija dėl bendro dalinių universitetinių studijų ekvivalentiškumo (1990, ETS Nr. 138) yra skirta pripažinti dalines universitetines studijas, neatsižvelgiant į dalyką, kaip ir ankstesnė (1979) UNESCO konvencija dėl studijų, diplomų ir laipsnių, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono Valstybėse, kuri taip pat skirta pripažinti dalines studijas, neatsižvelgiant į dalyką. Dėl milžiniškai išaugusio akademinio mobilumo konvencijos dėl akademinio pripažinimo šiandien tampa daug svarbesnės, todėl vis svarbiau atnaujinti galiojančius teisinius tekstus.

[1] Europos konvencija dėl diplomų priimant į universitetus ekvivalentiškumo (1953, ETS Nr. 15); Europos konvencijos dėl diplomų priimant į universitetus ekvivalentiškumo protokolas (1964; ETS Nr. 49); Europos konvencija dėl dalinių universitetinių studijų ekvivalentiškumo (1956; ETS Nr. 21); Europos konvencija dėl universitetinių kvalifikacijų akademinio pripažinimo (1959; ETS Nr. 32); Europos konvencija dėl bendro dalinių universitetinių studijų ekvivalentiškumo (1990; ETS Nr. 138).

Developments in higher education

4. With one exception, the European Higher Education Conventions[1]date from the 1950s or early 1960s. The UNESCO Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region dates from 1979. Higher education in Europe has changed dramatically since then, and the conventions have not been adjusted accordingly. On the national level, the predominant change has been the diversification of higher education. Whereas national higher education systems in the 1950s were made up of traditional universities run explicitly by State authorities or, as in the case of Catholic universities, implicitly approved by them, systems are now much more diverse. A large percentage of students in higher education now attend non-university institutions which provide shorter and more vocationally oriented courses, such as the German *Fachhochschulen* or the Norwegian *statlige høgskoler* or follow, in universities, non-traditional programmes of shorter duration with a stronger emphasis on professional education, such as the French *Instituts Universitaires de Technologie (I.U.T.)*. This diversification and professionalization also reaches down into the feeder courses at secondary level, creating complex admission relationships to which the concept of international equivalence is hard to apply.

5. There has also been a rapid increase in the number of private institutions. This development, which is present in most countries, is particularly acute in some of the central and eastern European countries. For the purpose of this convention, however, the issue is not whether an institution is publicly or privately operated, but rather whether there are provisions for assuring the quality of its teaching and qualifications. The European Higher Education Conventions contain no provision for differentiating between the various institutions within a national system. Provisions to this effect have been included in Section VIII of the present Convention.

6. Academic mobility has increased substantially during the lifetime of the current conventions, and especially during the past ten or fifteen years. In this respect, it may be interesting to note that ETS No. 21 European Convention on the Equivalence of Periods of University Study (1956) deals specifically with the recognition of periods of university study in modern languages as these were the subjects most commonly studied by students who spent a limited period of time at a foreign university in 1956, when the Convention was adopted. By way of contrast, ETS No. 138 European Convention on the General Equivalence of Periods of University Study (1990) deals with the recognition of periods of university study regardless of subject, while the UNESCO Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region, of an earlier date (1979), also deals with the recognition of partial studies, regardless of the subject. The vast increase in academic mobility has given the conventions on academic recognition much greater importance today. It is therefore increasingly important to bring the existing legal texts up to date.

[1] ETS No. 15 European Convention on the Equivalence of Diplomas leading to Admission to Universities (1953); ETS No. 49 Protocol to the European Convention on the Equivalence of Diplomas leading to Admission to Universities (1964); ETS No. 21 European Convention on the Equivalence of Periods of University Study (1956); ETS No. 32 European Convention on the Academic Recognition of University Qualifications (1959); ETS No. 138 European Convention on the General Equivalence of Periods of University Study (1990).

7. Išvengti dvigubo darbo – kitas labai svarbus tikslas, rengiant jungtinę Europos Tarybos ir UNESCO konvenciją, kuria siekiama galiausiai pakeisti dviejų Organizacijų priimtas Konvencijas, apimančias kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimą Europos regione. Šis interesas taip pat atsispindi sprendime įkurti jungtinį Europos Tarybos ir UNESCO nacionalinių informacijos centrų dėl akademinio pripažinimo ir mobilumo tinklą. 1994 m. birželio mėn. įsteigtas ENIC tinklas pakeitė ankstesnius atskirus šių dviejų Organizacijų tinklus. Jis glaudžiai bendradarbiauja su Europos Sąjungos NARIC tinklu.

Dalyvaujančių šalių skaičius

8. Visos Europos Tarybos valstybės narės (1997 m. balandžio 11 d. jų buvo 40, tačiau tikėtina, kad daugės) turi teisę automatiškai prisijungti prie bet kurios Europos konvencijos. Kitos šalys tai gali padaryti Ministrų komiteto kvietimu. Prieš šį kvietimą, kalbant apie Europos aukštojo mokslo konvencijas, gali būti peržiūrėta šalies švietimo sistema, siekiant nustatyti, ar ji „iš esmės ekvivalentiška“ jau prisijungusių prie atitinkamos Europos aukštojo mokslo konvencijos Valstybių sistemoms. Tokia peržiūra nėra taikoma Valstybėms narėms.

9. Svarbiausias pokytis Europos Taryboje – per paskutinius ketverius metus gerokai išaugęs valstybių, dalyvaujančių Europos Tarybos švietimo ir kultūros programose, skaičius. Iki 1997 m. balandžio 11 d. 44 valstybės buvo prisijungusios prie Europos kultūros konvencijos, tačiau tikėtina, kad jų skaičius augs. Europos Taryba taip pat mezga ryšius su kitomis valstybėmis.

10. Taigi Europos aukštojo mokslo konvencijų potencialių Valstybių signatarių skaičius sparčiai auga ir skirtumai tarp potencialių Valstybių signatarių švietimo sistemų gali tapti didesni. Ši įvairovė savo ruožtu reiškia, kad prielaida, kuria buvo paremtos Europos aukštojo mokslo konvencijos (t. y. kad nacionalinės aukštojo mokslo sistemos iš esmės ekvivalentiškos), praranda pagrįstumą. Dėl šio pokyčio Europos ekvivalentiškumo konvencijos galėjo tapti atgyvenusiomis, jeigu nebūtų peržiūrėtos rengiant šią Konvenciją.

11. Išaugo UNESCO Europos regiono narių skaičius, atsiradus naujoms nepriklausomoms Valstybėms regione,– 28-ojoje Generalinės konferencijos sesijoje (1995) Europos regionui priklausė 49 Valstybės narės, nors kai kurios iš jų taip pat siekė narystės Azijos ir Ramiojo vandenyno regione. 1997 m. balandžio 11 d. UNESCO Europos regiono konvenciją buvo pasirašiusios 43 valstybės.

7. Another major goal in elaborating a joint Council of Europe/UNESCO Convention, the aim of which is that it will ultimately replace the Conventions covering the recognition of qualifications concerning higher education in the European region adopted within the separate frameworks of the two Organizations, is to avoid a duplication of effort. This concern is also reflected in the decision to set up a joint Council of Europe/UNESCO Network of national information centres on academic mobility and recognition. The ENIC Network, established in June 1994, replaced the previous separate Networks of the two Organizations. It cooperates closely with the NARIC Network of the European Union.

Number of participating countries

8. All member States of the Council of Europe (40 as of 11 April 1997, but the number is likely to increase further) have an automatic right to become Party to any European Convention. Other countries may be invited to do so by the Committee of Ministers. This invitation may be preceded, in the case of the European Higher Education Conventions, by a review of the education system of the country in question to determine whether it is “essentially equivalent” to the systems of the States already party to the Higher Education Convention in question. No such review is undertaken in the case of member States.

9. On the Council of Europe side, the main development has been the very substantial increase, in the past four years, in the number of countries taking part in the Council of Europe’s programmes on education and culture. 44 countries have acceded to the European Cultural Convention as of 11 April 1997, and further accessions may be expected. The Council of Europe is also establishing contacts with other countries.

10. Thus, the number of potential signatory States to the European Higher Education Conventions is increasing rapidly, and the differences among the education systems of the potential signatory States may be becoming greater. This diversification, in turn, means that the assumption underlying the European Higher Education Conventions (i.e., that national systems of higher education are essentially equivalent) is losing ground. This development could have rendered the European Equivalence Conventions obsolete unless a revision had been undertaken, through the elaboration of the present Convention.

11. The membership of the UNESCO Europe Region has also increased, due to the emergence of new independent States in the Region. At the 28th Session of the General Conference (1995), 49 Member States belonged to the Europe Region, even though some of these have also applied for membership of the Region of Asia and the Pacific. The number of Contracting States of the UNESCO Europe Region Convention had reached 43 by 11 April 1997.

12. Išaugęs prie Europos kultūros konvencijos prisijungusių valstybių skaičius taip pat reiškia, kad daugiau nebėra esminių skirtumų tarp UNESCO Europos regiono šalių ir Europos Tarybos švietimo ir kultūrinio bendradarbiavimo programose dalyvaujančių šalių skaičiaus. Pagrindinis likęs skirtumas – UNESCO Europos regionas apima kelias ne Europos šalis, tokias kaip Kanada, Izraelis ir Jungtinės Amerikos Valstijos. Todėl Europos Tarybos Generalinis Sekretorius ir UNESCO Generalinis Direktorius sutarė, kad kiek tik įmanoma reikia koordinuoti Europos Tarybos ir UNESCO Europos regiono veiksmus akademinio pripažinimo ir mobilumo srityje. Turėtų būti paminėta, kad skirtumas dėl narių skaičiaus tarp šių dviejų struktūrų ateityje gali vėl padidėti, atsižvelgiant didele dalimi į kiekvienos Organizacijos bendradarbiavimo su buvusios Sovietų Sąjungos Kaukazo ir Centrinės Azijos respublikomis būdus.

Pripažinimo praktikos raida

13. Kvalifikacijų pripažinimo praktikos per paskutiniuosius dešimtmečius labai vystėsi. Anksčiau užsienio kvalifikacijos vertinimas dažnai apėmė detalų studijų turinio ir studijuotos medžiagos sąrašų palyginimą („ekvivalentiškumą“), dabar dėmesys kreipiamas į platesnį įgytų kvalifikacijų palyginimą („pripažinimą“). Taip pat pastebima tendencija, kad oficialiuose tarptautiniuose teisės aktuose pabrėžiamos procedūros ir kriterijai, taikomi pripažįstant užsienio kvalifikacijas, o ne vardijami ar apibrėžiami laipsniai ir diplomai, kurie turi būti pripažįstami pagal teisės aktus.

Naujos konvencijos rengimas

14. Siūlymas parengti atskirą jungtinę Konvenciją, kuri galiausiai pakeistų Europos aukštojo mokslo konvencijas bei UNESCO studijų, diplomų ir laipsnių, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvenciją, buvo pateiktas 16-osios Nuolatinės konferencijos dėl universitetų problemų (CC-PU)[2] sesijos metu (1993 m. kovo 24–26 d., Strasbūras). CC-PU manymu, prieš įsipareigojant parengti jungtinę konvenciją, reikėtų atlikti galimybių studiją. Be to, CC-PU pabrėžė, kad labai svarbu užtikrinti jos pačios dalyvavimą priimant sprendimą dėl jungtinės konvencijos rengimo ir teikiant patarimus dėl galimybių studijos rezultatų. CC-PU pozicijai pritarė Kultūrinio bendradarbiavimo tarybos biuras (CDCC, 1993 m. gegužės 12–13 d., Strasbūras). Siūlymui atlikti jungtinę galimybių studiją taip pat pritarta UNESCO Generalinės konferencijos 27-os sesijos metu (1993 m. lapkričio mėn., Paryžius).

15. Dviejų Organizacijų susitarimu galimybių studijos projektas buvo pateiktas NEIC[3] Europos Tarybos tinklo 11-ame susitikime (1993 m. lapkričio 24–25 d., Strasbūras) pastaboms pateikti. Galimybių studijos projekto versijoje, pateiktoje *ad hoc* Ekspertų grupei, buvo atsižvelgta į daugelį NEIC tinklo pateiktų komentarų.

[2] Pervadintas Aukštojo mokslo ir tyrimų komitetas (CC-HER) pagal 1994 m. sausio mėn. peržiūrėtus tikslus ir struktūrą.

[3] Sujungtas su UNESCO NIB tinklu 1994 m. birželio mėn. siekiant įkurti atskirą, jungtinį Europos Tarybos ir UNESCO tinklą – ENIC tinklą (Europos nacionalinių informacijos centrų dėl akademinio pripažinimo ir mobilumo tinklas).

12. The increase in the number of States party to the European Cultural Convention also means that there are no longer substantial differences between the number of countries involved in the Council of Europe's programmes of educational and cultural cooperation and the UNESCO Europe Region. The main remaining difference is that the UNESCO Europe Region includes some non-European countries, such as Canada, Israel and the United States of America. The Secretary General of the Council of Europe and the Director-General of UNESCO, therefore, agreed on the need to coordinate, as far as possible, the Council of Europe's activities in academic recognition and mobility with those of the UNESCO Europe Region. It should be noted that the difference in membership between the two frameworks may again increase in the future, largely depending on the modes of cooperation of each Organization with the Caucasian and Central Asian republics of the former USSR.

Developments in recognition practice

13. Practices concerning the recognition of qualifications have developed considerably over the past decades. Whereas an assessment of foreign qualifications often entailed a detailed comparison of curricula and lists of material studied ("equivalence"), the emphasis has now shifted to a broader comparison of the qualifications earned ("recognition"). Likewise, a tendency has become apparent for formal international regulations to emphasize the procedures and criteria applicable to the process of recognition of foreign qualifications rather than to list or define degrees and diplomas that shall be recognized under the regulation.

The elaboration of the new Convention

14. The proposal to draw up a single, joint convention, which would eventually replace the European Higher Education Conventions as well as the UNESCO Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region, was submitted to the 16th Session of the Standing Conference on University Problems (CC-PU)[2] (Strasbourg, 24 - 26 March 1993). The CC-PU felt that a Feasibility Study should be carried out before a commitment was made to elaborate a joint convention. The CC-PU also underlined the importance of ensuring its own participation in the procedure leading to any decision on the elaboration of a joint convention, and of giving its advice on the findings of the Feasibility Study. The CC-PU's position was confirmed by the Bureau of the Council for Cultural Cooperation (CDCC, Strasbourg, 12 - 13 May 1993). The proposal for a joint Feasibility Study was also approved by the 27th Session of the General Conference of UNESCO (Paris, November 1993).

15. By agreement between the two Organizations, the draft feasibility study was submitted to the 11th meeting of NEIC[3] Network of the Council of Europe (Strasbourg, 24-25 November 1993) for advice. A number of the comments of the NEIC Network were taken into account in the version of the draft Feasibility Study submitted to an *ad hoc* Expert Group.

[2] Renamed the Higher Education and Research Committee (CC-HER) under revised terms of reference as of January 1994.

[3] Merged with the NIB Network of UNESCO in June 1994 to establish a single, joint Council of Europe/UNESCO Network – the ENIC Network (European Network of National Information Centres on academic mobility and recognition).

16. Galimybių studija (žymima DECS-HE 94/25) taip pat buvo pateikta dviejų šių Organizacijų bendrai paskirtai *ad hoc* Ekspertų grupei (1994 m. vasario 3–4 d., Strasbūras). Ekspertai buvo skiriami kaip individualūs asmenys ir atsižvelgiant į lygiaverčio atstovavimo principą. Ekspertų grupės pastabos įtrauktos į galutinę galimybių studijos versiją. Galimybių studiją taip pat svarstė Europos Tarybos Aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų komitetas (CC-HER) (1994 m. balandžio 27–29 d., Strasbūras), UNESCO studijų, diplomų ir laipsnių, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvencijai taikyti skirtas Regioninis komitetas (toliau – UNESCO Europos regioninis komitetas) (1994 m. birželio 18 d., Budapeštas) ir ENIC tinklas (1994 m. birželio 19–22 d., Budapeštas), kurie rekomendavo, kad atsižvelgdami į šios studijos rezultatus sekretoriatai toliau rengtų jungtinės Konvencijos projektą.

17. 1994 m. gegužės 2 d. galimybių studiją patvirtino UNESCO valdyba, o tų pačių metų rugsėjo 5 d. – Europos Tarybos Ministrų Komitetas. 1994 m. spalio 26–28 d. Maltoje vykusios CC-HER konferencijos metu apibrėžti pagrindiniai jungtinės Konvencijos projekto principai. Abiejų organizacijų sprendimus priimančios institucijos įgaliojo sekretoriatus toliau rengti Konvencijos projektą, padedant antrai *ad hoc* Ekspertų grupei, o vėliau – dalyvaujant visų potencialių Valstybių signatarių atstovams. Pirmą susitikimą ši *ad hoc* Ekspertų grupė surengė 1995 m. vasario 9–11 d. UNESCO/CEPES Bukarešte, o antrą – 1995 m. liepos 5–7 d. Strasbūre. Nedidelės *ad hoc* darbo grupės susitikimas dėl Konvencijoje naudojamų sąvokų įvyko 1995 m. gegužės 15–16 d. Hagoje.

18. Konvencijos rengimo pažangos ataskaitą svarstė Europos Tarybos Aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų komitetas (CC-HER) (1995 m. kovo 29–31 d., Strasbūras), UNESCO Vykdomoji valdyba savo 147-ojoje sesijoje (1995 m. spalis mėn., Paryžius) ir UNESCO Generalinė konferencija savo 28-ojoje sesijoje (1995 m. spalio–lapkričio mėn., Paryžius). Konvencijos projektą svarstė ENIC tinklas (1995 m. birželio 11–14 d., Liubliana).

19. 1995 m. spalio mėn. Konvencijos projektas ir Aiškinamasis raštas buvo išsiųsti nacionalinėms Europos Tarybos Aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų komiteto ir UNESCO Europos regioninio komiteto delegacijoms, kopijas pateikiant ENIC tinklui, siekiant paskatinti konsultacijas nacionaliniu lygmeniu potencialiose Valstybėse signatarėse. Projektas taip pat buvo nusiųstas Europos Tarybos švietimo veikloje dalyvaujančioms nevyriausybinėms organizacijoms. Konvencijos projektas ir Aiškinamasis raštas buvo pateikti svarstyti Aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų komiteto (1996 m. kovo 27–29 d., Strasbūras) ir Regioninio komiteto (1996 m. birželio 16–17 d., Roma) susitikimų metu. 1996 m. liepos 10–11 d. Paryžiuje susitiko Redaktorių grupė, turėjusi peržiūrėti visas dviejų Komitetų ir atskirų Valstybių narių ir nevyriausybinių organizacijų pateiktas pastabas.

20. Konsultacinis visų potencialių Valstybių signatarių atstovų susirinkimas už aukštąjį mokslą atsakingų ministerijų lygmeniu buvo sušauktas Nyderlandų valdžios institucijų kvietimu 1996 m. lapkričio 27–29 d. Hagoje. 46 potencialios Valstybės signatarės buvo atstovaujamos šiame susitikime.

16. The Feasibility Study (bearing the reference DECS-HE 94/25) was also submitted to an *ad hoc* Expert Group, appointed jointly by the two Organizations (Strasbourg, 3 - 4 February 1994). The experts were appointed in their personal capacity with due regard to the principle of equitable representation. The comments of the expert group were incorporated into the final version of the Feasibility Study. The Feasibility Study was also considered by the Higher Education and Research Committee (CC-HER) of the Council of Europe (Strasbourg, 27 - 29 April 1994), by the UNESCO Regional Committee for the Application of the Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region (hereafter "UNESCO Regional Committee for Europe") (Budapest, 18 June 1994) and by the ENIC Network (Budapest, 19 - 22 June 1994), which recommended that the Secretariats proceed to the elaboration of a joint draft Convention on the basis of the study.

17. The Feasibility Study was approved by the Executive Board of UNESCO on 2 May and by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 5 September 1994. On 26-28 October 1994, the CC-HER Forum Role Conference, held in Malta, outlined the basic principles of a joint draft Convention. The decision making bodies of both Organizations thereby authorized the Secretariats to proceed with the elaboration of a draft convention with the assistance of a second *ad hoc* Expert Group and, at a later stage, with the participation of representatives of all potential signatory States. The *ad hoc* expert group held its first meeting at UNESCO/CEPES in Bucharest on 9 - 11 February 1995 and its second meeting in Strasbourg on 5 - 7 July 1995. A meeting of a small *ad hoc* Working Party on the definitions to be included in the Convention was held in The Hague on 15 - 16 May 1995.

18. A Progress Report on the elaboration of the Convention was considered by the Higher Education and Research Committee (CC-HER) of the Council of Europe (Strasbourg, 29 - 31 March 1995), by the UNESCO Executive Board at its 147th session (Paris, October 1995) and by the UNESCO General Conference at its 28th session (Paris, October - November 1995). A draft text of the Convention was considered by the ENIC Network (Ljubljana, 11 - 14 June 1995).

19. In October 1995, the draft Convention and Explanatory Report were sent to the national delegations of the Higher Education and Research Committee of the Council of Europe and the UNESCO Regional Committee for Europe, with copies to the ENIC Network, in order to encourage national consultations in potential signatory States. The draft was also sent to NGOs involved in the education activities of the Council of Europe. The draft Convention and Explanatory Report were submitted for consideration at the 1996 meetings of the Higher Education and Research Committee (Strasbourg, 27 - 29 March 1996) and of the Regional Committee (Rome, 16 - 17 June 1996). An Editorial Group met in Paris on 10 - 11 July 1996 in order to review all comments by the two Committees as well as individual comments by member States and NGOs.

20. A Consultation Meeting of representatives of all potential signatory States at the level of Ministries responsible for higher education was held in The Hague on 27 – 29 November 1996 at the invitation of the Dutch authorities. 46 potential signatory States were represented at this meeting.

21. Konvencija buvo priimta Diplomatinėje konferencijoje, surengtoje 1997 m. balandžio 8–11 d. Lisabonoje Portugalijos valdžios institucijų kvietimu. Konferencijoje dalyvavo 44 delegacijos.

Komentarai dėl Konvencijos nuostatų

Konvencijos pavadinimas

22. Šios Konvencijos pavadinime vartojamas terminas „kvalifikacijos, susijusios su aukštuoju mokslu“ apima ir aukštojo mokslo kvalifikacijas, ir teikiančias teisę į aukštąjį mokslą kvalifikacijas.

23. Terminu „Europos regionas“ akcentuojama, kad nors Europa yra pagrindinė Konvencijos taikymo erdvė, tam tikros, geografiškai nepriklausančios Europos žemynui Valstybės (bet priklausančios UNESCO Europos regionui ir (ar) prisijungusios prie UNESCO konvencijos dėl studijų, diplomų ir laipsnių, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse), buvo pakviestos dalyvauti Diplomatinėje konferencijoje, kuriai patikėta priimti šią Konvenciją, ir todėl yra tarp potencialių Šalių.

24. Konvencija apima su aukštuoju mokslu susijusių kvalifikacijų vertinimą, kad būtų priimtas sprendimas dėl pripažinimo ar dėl kitų tikslų. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad sąvoka „pripažinimas“ yra esminė ankstesnėse konvencijose ir šiandieninėje šios srities praktikoje vartojama sąvoka, tikslinga šį terminą palikti ir Konvencijos pavadinime.

25. Atsižvelgiant į tai, kad oficialus Konvencijos pavadinimas ilgas, ir atsidėkojant Portugalijos valdžios institucijoms už kvietimą surengti Diplomatinę konferenciją jos sostinėje, siūloma neformaliai Konvenciją vadinti „Lisabonos pripažinimo konvencija“.

I SKYRIUS. APIBRĖŽIMAI

I straipsnis

Konvencijos I skyriuje pateikiami apibrėžimai naudojami tik šioje Konvencijoje ir nenaudojami jokiam kitam tikslui. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad jie jokiu būdu nekeičia apibrėžimų, kuriuos valstybės ir tarptautinės institucijos ir organizacijos galbūt naudoja savo vidaus administravimo sistemose ir teisės aktuose.

Buvo stengiamasi pateikti tik esminių Konvencijos sąvokų apibrėžimus. Nebuvo bandoma apibrėžti Konvencijoje nevartojamų ar ribotai vartojamų sąvokų, net jei tokios sąvokos galbūt svarbios kitose aukštojo mokslo srityse.

21. The Convention was adopted at a Diplomatic Conference held in Lisbon on 8 – 11 April 1997 at the invitation of the Portuguese authorities. 44 Delegations were present at the Conference.

Commentaries on the provisions of the Convention

The title of the Convention

22. The term “qualifications concerning higher education” in the title of this Convention should be taken to include both qualifications earned through higher education and qualifications giving access to higher education.

23. The term “European Region” underlines that while Europe constitutes the main area of the Convention’s application, certain States which do not geographically belong to the European continent (but which belong to the UNESCO Europe Region and/or are party to the UNESCO Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region), were invited to the Diplomatic Conference entrusted with the adoption of this Convention and are, thus, among the potential Parties.

24. The Convention covers assessment of qualifications concerning higher education for the purpose of recognition decisions or otherwise. However, as “recognition” is the key concept both of the previous conventions and of current practice in the field, it has been thought advisable to keep the term in the title of this Convention.

25. In view of the long official title of the Convention, and in gratitude to the Portuguese authorities for their invitation to hold the Diplomatic Conference in their capital, it is proposed that the Convention be known informally as the “Lisbon Recognition Convention”.

SECTION I. DEFINITIONS

Article I

The definitions in Section I of the Convention are given only for the purposes of the Convention, and they serve no further purpose. In particular, they do not in any way modify the definitions States and international institutions and organizations may use in their internal administrative systems and laws.

An effort has been made to limit the definitions to key terms in the Convention. No attempt has been made to define terms not used in the Convention, or used only in a marginal sense, even when such terms may be important in other contexts of higher education.

Laikytasi pagrindinio principo: pateikiami tik bendriausių sąvokų apibrėžimai. Pavyzdžiui, buvo apibrėžta sąvoka *kvalifikacijos*, nes ji laikoma bendra sąvoka, o *laipsniai*, *diplomai* ir *vardai* laikyti *kvalifikacijų* pavyzdžiais ir pateikti Aiškinamajame rašte.

Teisė (į aukštąjį mokslą)

Sąvokos „teisė“ ir „priėmimas“ skiriasi, tačiau yra susijusios. Tam tikra prasme jos reiškia skirtingus to paties proceso, siekiant studijų, žingsnius. Teisė (į aukštąjį mokslą) būtina, bet ne visada pakankama sąlyga priimti į studijas. Nacionaliniu lygmeniu kompetentingos valdžios institucijos gali parengti tolesnes gaires.

Sąvoka „teisė“ reiškia pareiškėjų kvalifikacijų vertinimą, siekiant nustatyti, ar jie atitinka *minimalius* reikalavimus studijuoti pagal konkrečią studijų programą. Teisė (į aukštąjį mokslą) skiriasi nuo priėmimo, kuris susijęs su faktiniu asmens studijavimu pagal atitinkamą studijų programą.

Priėmimo sistemos gali būti *atvirosios*, t. y. gali būti priimti visi keliamus reikalavimus atitinkantys kandidatai, arba *atrankinės*, t. y. priėmimas apribotas tam tikru vietų ar kandidatų skaičiumi. Pagal *atvirąją priėmimo sistemą* priimami visi tinkamai pasirengę kandidatai. Taigi teisės (į aukštąjį mokslą) ir priėmimo sampratos iš dalies sutampa. Visgi pagal *atrankinio priėmimo sistemą* teisė (į aukštąjį mokslą) reiškia teisę konkuruoti dėl priėmimo, t. y. būti tarp kitų tinkamai pasirengusių kandidatų, iš kurių atsirenkami sėkmingai atranką į ribotą vietų skaičių perėję asmenys. Taigi pagal atrankinę priėmimo sistemą priimami ne visi tinkamai pasirengę kandidatai, turintys teisę į aukštąjį mokslą, t. y. ne visiems leidžiama studijuoti pagal atitinkamą studijų programą.

Esama kelių skirtingų atrankinių priėmimo sistemų. Dvi dažniausiai sutinkamos yra *numerus clausus* sistema ir sistema, kai atranka atliekama atitinkamos aukštosios mokyklos nuožiūra. Priėmimo sistemos gali būti taikomos nacionaliniu, regioniniu, instituciniu ir (ar) kitais lygmenimis. Konkrečioje šalyje priėmimas gali būti atrankinis į visas institucijas arba atviras į vienas ir atrankinis į kitas. Konkrečioje institucijoje priėmimas gali būti atrankinis į visas arba tik į kai kurias programas, ir skirtingos priėmimo sistemos arba kriterijai gali būti taikomi įvairioms programoms. Konkrečios programos laisvų vietų skaičius arba priėmimo reikalavimai ilgainiui gali keistis.

Dauguma šalių turi *teisės (į aukštąjį mokslą) ir priėmimo politiką*, skirtą skatinti dalyvauti kokybiškose aukštojo mokslo studijose. Šia politika siekiama padidinti studentų skaičių ir išplėsti jų aktyvumo lygį, išsaugoti studentus ir paskatinti mainus tarp aukštųjų mokyklų, visų pirma įtraukiant nepakankamai atstovaujamoms grupėms priklausančius asmenis.

Priėmimas (į aukštąsias mokyklas ir studijų programas)

Žr. pirmiau: „teisė“.

As a general principle, definitions have been provided only for what are considered the most generic terms. As an example, the term *qualifications* has been defined because it has been considered the generic term, whereas *degrees*, *diplomas* and *titles* have been considered examples of *qualifications* and have been listed as such in the Explanatory Report.

Access (to higher education)

The terms “access” and “admission” are distinct, but linked. In a sense, they denote different steps in the same process towards participation in higher education. Access is a necessary, but not always sufficient, condition for admission to higher education. Further guidelines could be elaborated at national level by competent authorities.

The term “access” implies the assessment of applicants’ qualifications with a view to determining whether they meet the *minimum* requirements for pursuing studies in a given higher education programme. Access is distinct from admission, which concerns individuals’ actual participation in the higher education programme concerned.

Admission systems may be *open*, i.e., they may accept all candidates fulfilling the stipulated requirements, or *selective*, i.e., they may limit admission to a certain number of places or candidates. In an *open admissions system* all qualified candidates are admitted. Thus, the concepts of access and admission overlap. In a *selective admissions system*, however, access denotes the right to compete for admission, i.e., to gain access to the pool of qualified candidates from which the successful applicants for admission to the limited number of places available are selected. Thus, in a selective admissions system, a number of qualified candidates, having gained access to higher education, are not actually admitted to, i.e., are not actually allowed to pursue studies in, the higher education programme in question.

There are several different selective admissions systems, two of the most common being the *numerus clausus* system and the system in which selection is at the discretion of the higher education institution concerned. Admission systems may operate at national, sub-national, institutional and/or other levels. In a given country, admission may be selective to all institutions, or open to some and selective to others. In a given institution, admission may be selective to all or only to some programmes, and different admissions systems or criteria may be applied to various programmes. The number of places available in a given programme, or the requirements for admission, may vary over time.

Most countries have developed an *access and admissions policy* aimed at increasing participation in quality higher education. This policy aims at the increase and widening of participation rates, retention rates and inter-institutional transfers between higher education institutions, particularly for persons belonging to under-represented groups.

Admission (to higher education institutions and programmes)

See “access”, above.

Vertinimas (institucijų ar programų)

Gali būti vykdomas bendrai visos aukštosios mokyklos arba tik vienos ar daugiau jos programų vertinimas. Abiem atvejais vertinimo tikslas – nustatyti, ar institucija arba programa atitinka konkrečioje Šalyje aukštosioms mokykloms ir programoms nustatytus standartus. Daugeliu atvejų vertinimas atliekamas siekiant nustatyti, ar institucija arba programa atitinka *minimalius* standartus. Kai kuriais atvejais, atsižvelgiant į nacionalinę politiką, vertinimas taip pat gali būti atliekamas institucijoms ar programoms *sureitinguoti* arba nustatyti, ar atitinkamos institucijos arba programos pasiekimai siekia aukštesnius, nei minimalūs, standartus. Konvencija neturėtų būti suprantama kaip pasisakanti už ar prieš kurį nors politikos tipą.

Vertinimo metodai ir procedūros, kaip ir aukštosioms mokykloms ir programoms keliami standartai, įvairiose šalyse gali skirtis, todėl Šalys turėtų informuoti kitas Šalis apie savo vertinimo kriterijus ir procedūras, taip pat ir apie vertinimo rezultatus (žr. VIII skyrių). Institucijos savianalizė, kaip ir išorinės institucijos dalyvavimas, gali būti vertinimo proceso dalis. Jei dalyvauja išorinė institucija, jos dalyvavimo mastai gali skirtis.

Tradiciškai Europoje kokybė palaikoma per valstybinę aukštojo mokslo sistemą, kai atitinkama ministerija ir parlamentas prižiūri autonominių aukštųjų mokyklų, įskaitant švietimo programas bei akademinio personalo veiklą, kokybę. Šie dalykai susiję, tačiau negali būti tapatinami su instituciniu ar programų vertinimu, kuris vartojamas kaip bendroji sąvoka. Kai kurie institucinio ir programų vertinimo pavyzdžiai:

- „akademinis auditas“, kurį atlieka Aukštojo mokslo kokybės taryba (AMKT), arba „vertinimas“, kurį atlieka Aukštojo mokslo finansavimo tarybos (AMFT) (Jungtinė Karalystė);
- „akreditavimas“[4] (Jungtinės Amerikos Valstijos; apie tai svarstoma keliose Europos šalyse);
- „évaluation par le Comité Natrional d'Evaluation (CNE)“ (Prancūzija);
- „visitatiecommissies“ (vizituojančios komisijos), kurias organizuoja VSNU (Vereiniging van samenwerkende Nederlandse universiteiten (Nyderlandų universitetų asociacija) ir Hoger Beroepsonderwijs (HBO) – Raad (Nyderlandai).

Vertinimas gali apimti veiklas, kurių tikslas – pagerinti *kokybės užtikrinimą* ar *kokybės vertinimą* ir gali būti atliekamas skirtingais būdais. Konvencija neturėtų būti suprantama, kaip pasisakanti už tam tikras kokybės užtikrinimo priemones ar metodus ar už santykinę institucinio vertinimo ir kokybės užtikrinimo svarbą.

Pagal šią Konvenciją aukštųjų mokyklų ar programų vertinimas reiškia vertinimą *šalies* lygmeniu, t. y. vertinimą atlieka tos šalies, kurios aukštojo mokslo sistemai priklauso ar siekia priklausyti institucija ar programa, kompetentinga institucija.

[4] Sąvoka „akreditavimas“ kartais taip pat vartojama turint mintyje asmens įgytų kreditų pripažinimą.

Assessment (of institutions or programmes)

Assessment may be undertaken of a higher education institution as a whole, or of one or more of its programmes. In both cases, the purpose of the assessment is to determine whether the institution or programme meets the standards prescribed for higher education institutions and programmes in the Party concerned. In most cases, the assessment is carried out to determine whether an institution or programme meets the required *minimum* standard. In some cases, depending on national policies, the assessment may also be undertaken to establish a *ranking* of institutions or programmes, or to determine whether the achievements of the institution or programme in question reach a higher standard than the minimum. The Convention should not be read as taking a stand for or against one type of policy.

Methods and procedures for carrying out an assessment may vary from one country to another, as may the standards required of higher education institutions and programmes. Parties should therefore inform the other Parties of their assessment criteria and procedures, as well as of the results of the assessment, cf. Section VIII. Institutional self evaluation may be a part of the assessment process, as may the participation of an external body. The extent of the participation of an external body, if any, may vary.

Traditionally in Europe, quality is maintained through a public higher education system, in which the relevant Ministry and Parliament supervise the quality of autonomous higher education institutions, including the quality of education programmes and academic staff. They are linked to, but not interchangeable with, institutional or programme assessment, which is used as the generic term. Some examples of institutional and programme assessment are:

- "academic audit" by the Higher Education Quality Council (HEQC) or "assessment" by the Higher Education Funding Councils (HEFCs) (United Kingdom);
- "accreditation"[4] (United States; under discussion in several European countries);
- *"évaluation par le Comité National d'Evaluation (CNE)"* (France);
- *"visitatiecommissies"* (visiting commissions) organized by the VSNU *(Vereiniging van samenwerkende Nederlandse universiteiten* (Association of Dutch Universities)) and the *Hoger Beroepsonderwijs (HBO)-Raad* (the Netherlands).

Assessment may entail activities aimed at the enhancement of *quality assurance* or *quality assessment*, which may be carried out in different ways. The Convention should not be read as taking a stand on particular mechanisms or methods of quality assurance, nor on the relative importance of institutional assessment and quality assurance.

In the context of this Convention, the assessment of higher education institutions or programmes refers to such assessment at a *domestic* level; i.e., the assessment is carried out by the competent authority of the country to the higher education system of which the institution or programme belongs or seeks to belong.

[4] The term "accreditation" is sometimes also used to imply the recognition of credits earned by an individual.

Įvertinimas (individualių kvalifikacijų)

Individualių kvalifikacijų įvertinimas turėtų būti rašytinis jų vertės nustatymas ar patvirtinimas, ir gali būti išduodamas įvairiems tikslams nuo formalaus pripažinimo iki neformalios išvados apie „kvalifikacijos vertę“, nesiekiant jokio kito tikslo. Nežiūrint ar yra reikalingas sprendimas dėl formalaus pripažinimo, įvertinimu gali naudotis kompetentingos institucijos, įvertintų kvalifikacijų turėtojas ir (ar) kitos suinteresuotos šalys, atsižvelgiant į nacionalinius teisės aktus, užtikrinančius privatumą ir asmeninės informacijos konfidencialumą. Vertinimą gali atlikti aukštosios mokyklos, agentūros ir kompetentingos institucijos.

Pagal šią Konvenciją asmeninių kvalifikacijų įvertinimas siejasi su tokių kvalifikacijų vertinimu *tarptautiniu* lygmeniu, t. y. kvalifikacijos vertinamos siekiant nustatyti jų vertę kitoje šalyje, nei ta, kurios švietimo sistemai priklauso suteiktos kvalifikacijos.

Kompetentinga pripažinimo institucija

Apibrėžimas siejasi su „kompetentingos *pripažinimo* institucijos“ samprata, nes gali būti ir kitų institucijų, kompetentingų kitose aukštojo mokslo srityse.

Kompetentinga pripažinimo institucija gali būti ministerija, kita valstybės įstaiga ar agentūra, pusiau oficiali agentūra, aukštoji mokykla, profesinė asociacija ar bet kuri kita institucija, oficialiai įpareigota priimti formalius ir privalomus sprendimus dėl užsienio kvalifikacijų pripažinimo atitinkamais atvejais. Bet kurios tokios institucijos kompetencija priimti visų tipų pripažinimo sprendimus gali būti išplėsta ar apribota. Keletas pavyzdžių:

- pripažinimas tik vienos aukštosios mokyklos lygmeniu;
- pripažinimas, apribotas vieno tipo aukštuoju mokslu;
- pripažinimas tik akademiniams tikslams;
- pripažinimas tik įsidarbinimo tikslams.

Šiame apibrėžime sąvoka „kompetencija“ reiškia teisėtas galias priimti tam tikrą sprendimą ar imtis tam tikro veiksmo; šis apibrėžimas nekalba apie „kompetenciją“ kaip apie žinias. Daug institucijų gali turėti žinių apie aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimą, nebūdamos „kompetentingos“ teisine prasme.

Aukštasis mokslas

Aukštojo mokslo, aukštosios mokyklos ir *studijų programos* sąvokos tarpusavyje susijusios ir Aiškinamajame rašte pateikti apibrėžimai bei įrašai turėtų būti aiškinami pagal kontekstą.

Aukštasis mokslas grindžiamas įprastai vidurinio ugdymo metu įgytomis kompetencijomis, žiniomis bei gebėjimais, nors tokios kompetencijos, žinios bei gebėjimai taip pat gali būti įgyti kitais būdais, kaip antai savišvietos ar darbo arba gyvenimiškosios patirties būdu. Vis dėlto didelė dauguma studentų kompetencijas, žinias bei gebėjimus įgyja vidurinio ugdymo metu.

Assessment (of individual qualifications)

An assessment of individual qualifications should be a written evaluation of, or statement on, the qualifications in question, and may be given for a variety of purposes, ranging from formal recognition to an informal statement on “what the qualification is worth” with no further purpose. The assessment may be made available to the competent authorities, to the holder of the qualifications in question and/or to other interested parties irrespective of whether a formal recognition decision is necessary, and within the respective national laws safeguarding privacy and the confidentiality of personalized information. The assessment may be issued by higher education institutions, agencies and competent authorities.

In the context of this Convention, the assessment of individual qualifications concerns the assessment of such qualifications at an *international* level, i.e., the assessment of qualifications with a view to establishing their value in a Party other than that within the education system of which the qualifications have been issued.

Competent recognition authority

The definition is specifically concerned with the concept of “competent *recognition* authority”. There may be other authorities competent for other parts of higher education.

The competent recognition authority may be a Ministry, other government office or agency, a semi-official agency, higher education institution, professional association or any other body officially charged with making formal and binding decisions on the recognition of foreign qualifications in the cases concerned. The competence of any such authority may extend to decisions on all kinds of recognition cases or be limited. Some examples are:

- recognition within one higher education institution only;
- recognition limited to one kind of higher education;
- recognition for academic purposes only;
- recognition for employment purposes only.

For the purpose of this definition, “competence” means the legal power to make a certain kind of decision or to take a certain kind of action; it is not concerned with “competence” in the sense of knowledge. Many bodies may be knowledgeable about the recognition of higher education qualifications without being “competent” in the legal sense.

Higher education

The concepts of *higher education*, *higher education institution* and *higher education programme* are interlinked, and the definitions and entries in the Explanatory Report should be read in context.

Higher education builds on the level of competence, knowledge and skills generally acquired through secondary education, even though such competence, knowledge and skills may also be acquired in other ways, such as through self education or work and life experience. For the considerable majority of students, however, the competence, knowledge and skills in question are acquired through formal secondary education.

Labai svarbu pabrėžti, kad aukštasis mokslas nėra vien tik tai, kas „eina po“ viduriniojo išsilavinimo laiko atžvilgiu. Aukštasis mokslas grindžiamas įprastai vidurinio ugdymo metu įgyjamomis kompetencijomis, žiniomis bei gebėjimais. Nors paprastai aukštasis išsilavinimas įgyjamas baigus studijų programas aukštosiose mokyklose, reikėtų atkreipti dėmesį, kad aukštosios mokyklos gali siūlyti kai kuriuos ne aukštojo mokslo lygmens studijų kursus, kurie dėl to nebūtų laikomi aukštuoju mokslu. Priešingai, Šalies aukštojo mokslo sistemai nepriskiriamos institucijos gali siūlyti kai kurias studijų programas. Tokie studijų kursai, pavyzdžiui, gali būti specialiai sukurti grupėms studentų, kurie nėra nuolatiniai institucijos studentai.

Tikslus šio lygmens, taip pat ir aukštojo mokslo, ir aukštųjų mokyklų ar studijų programų apibrėžimas atskirose šalyse iš dalies gali skirtis. Be to, taip pat gali skirtis ir aukštosios mokyklos samprata. Pavyzdžiui, kai kuriose šalyse slaugos studijos priskiriamos aukštojo mokslo sričiai, o kitose slauga laikoma povidurinio, bet ne aukštojo, mokslo dalimi. Nors gali būti bendrų nurodymų dėl aukštojo mokslo termino apibrėžimo, tačiau tikslus šios sąvokos apibrėžimas ir jos vartojimas Konvencijoje negali būti atskirti nuo Konvencijos šalių nacionalinių praktikų. Vienoje šalyje studijų programa ar kursas, priskiriami aukštajam mokslui, nebūtinai jam priskiriami visose kitose šalyse.

Aukštoji mokykla

Studijų programa – tai studijų kursas ar jų grupės, kurių įvairūs komponentai papildo vienas kitą ir remiasi vienas kitu taip, kad studentas įgytų aukštojo mokslo kvalifikaciją. Studijų programa paprastai skiriama vienam studijų dalykui, kaip antai biologijai, kompiuterių mokslams ar istorijai. Tačiau kai kuriose šalyse studijų programos gali būti skirtos dviem ar daugiau dalykų, pavyzdžiui, Vokietijos *Magister Artium* programa ar Norvegijos *cand. mag.* programa. Bet kuri studijų programa gali būti apibrėžta plačiau ar siauriau: pavyzdžiui, teisė ar tarptautinė autorių teisė. Vienu atveju, programa gali suteikti arba nesuteikti specifinių profesinių gebėjimų arba kitu atveju – bendrų akademinių žinių.

Paprastai, bet ne visada, studijų programas vykdo aukštosios mokyklos, iš kurių dauguma vykdo net po kelias programas. „Programa“ reiškia akademinę studijų kryptį ir jai keliamus reikalavimus, o „aukštoji mokykla“ reiškia organizacinę struktūrą, įsteigtą tam, kad teiktų aukštąjį išsilavinimą. Universitetai yra viena iš aukštųjų mokyklų rūšių, kuriuos įprastai charakterizuoja jų misija įvairiais lygmenimis vykdyti įvairaus masto dalykų mokymą bei mokslinius tyrimus. Kitos aukštosios mokyklos gali turėti mažiau studijų programų, kurių tikslas – visų pirma suteikti studentams specialią profesinę kompetenciją arba turėti studijų programų, teikiant pirmenybę vienai akademinei krypčiai ar ribotam jų kiekiui. Neuniversitetinių aukštųjų mokyklų pavadinimai ir organizaciniai modeliai, kaip ir siūlomų dalykų rūšis bei apimtis, įvairiose šalyse ir jų viduje gali skirtis. Keli neuniversitetinių aukštųjų mokyklų pavyzdžiai: *Fachhochschulen*, *fóiskola*, *institutos politécnicos*, *hogescholen*, *colleges* ir *statlige høgskoler*.

It is important to underline that higher education does not only “come after” secondary education in time, but that it builds on competence, knowledge and skills of a level normally acquired in secondary education. While higher education is normally offered through higher education programmes at higher education institutions, it should be noted that higher education institutions may give some courses of study which are not of higher education level, and which would therefore not be considered as higher education. Conversely, institutions which are not considered as belonging to the higher education system of a Party may offer some higher education programmes. Such courses of study may, for example, be specially designed for groups other than the institution’s regular students.

The exact definition of this level, and consequently of higher education and of a higher education institution or programme, may vary somewhat from one country to another. Consequently, the concept of higher education institution may also vary. For example, in some countries, nursing is considered to be a field of higher education, whereas in other countries, nursing is considered to be part of post-secondary education without being higher education. While general indications for the definition of higher education can be given, the exact definition and the usage of the term in this Convention cannot be divorced from the national practices of the Parties to the Convention. A programme or course of study falling within the definition of higher education in one Party does not therefore necessarily fall within the definition of higher education in all other Parties.

Higher education institution

A higher education programme is a course of study or a set of courses of study, the various components of which complement and build on each other in order to provide the student with a higher education qualification. It is usually provided in one given academic discipline, such as biology, computer science or history. However, in some countries, higher education programmes may focus on two or more disciplines, such as in the German *Magister Artium* programme or the Norwegian *cand. mag.* programme. Any given higher education programme may be broadly or narrowly defined, such as law or international copyright law. It may or may not lead to a specific employment skill, on the one hand, or a qualification in a general academic field, on the other hand.

Higher education programmes are generally, but not always, offered at higher education institutions, most of which offer several programmes. While “programme” denotes the academic field of study and requirements, “institution” denotes the organizational framework established in order to provide higher education. Universities are one kind of higher education institution, generally characterized by a mission of both teaching and research in a broad range of disciplines and at a variety of levels. Other types of higher education institutions may have a narrower range of higher education programmes aimed more particularly at giving their students a specific professional competence, or have higher education programmes primarily in one or in a limited number of academic fields. The names and organizational models of, as well as the kind and range of subjects offered by, non-university higher education institutions may vary considerably from one country to another, as well as within individual countries. *Fachhochschulen*, *fóiskola*, *institutos politécnicos*, *hogescholen*, *colleges* and *statlige høgskoler* are some examples of non-university higher education institutions.

Atitinkama institucija ar programa turėtų būti pripažinta Šalies kompetentingų institucijų kaip priklausanti jos aukštojo mokslo sistemai, kad pagal Konvenciją galėtų būti laikoma aukštąja mokykla ar programa. Taip pat žr. „Vertinimas (institucijų ar programų)“ ir VIII skyrių.

Aukštojo mokslo programa

Žr. „aukštoji mokykla“.

Dalinės studijos

„Dalinių studijų“ apibrėžimu akcentuojama, kad dalines studijas sudarantys elementai, nežiūrint dideli ar maži, turi būti laikomi sudėtine aukštojo mokslo programos dalimi. Jie negali būti pasirenkami atsitiktinai, be tiesioginio ryšio su konkrečia programa. Kad dalinės studijos būtų pripažintos, jas dokumentu turi patvirtinti aukštoji mokykla, kurioje jos vyko ir buvo įvertintos. Dažnai, bet ne visada, dalinės studijos vykdomos pagal organizuojamas mobilumo programas. Dalinių studijų metu sėkmingai atliktas darbas gali būti išreikštas kreditais. Surinkti kreditai gali būti įskaitomi kitose aukštosiose mokyklose.

Kvalifikacija

A. Aukštojo mokslo kvalifikacija

B. Kvalifikacija, teikianti teisę į aukštąjį mokslą

Du kvalifikacijų tipai yra tiesiogiai susiję su Konvencija:

a) aukštojo mokslo kvalifikacijos;

b) kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą.

Sąvoka *su aukštuoju mokslu susijusios kvalifikacijos* apima abu kvalifikacijų tipus (žr. Konvencijos pavadinimą).

Konvencijoje sąvoka *aukštojo mokslo kvalifikacija* reiškia bet kurį dokumentą, patvirtinantį sėkmingai baigtą studijų programą. *Kvalifikacija, teikianti teisę į aukštąjį mokslą* – tai bet kuris dokumentas, patvirtinantis sėkmingai baigtą mokymo programą, dėl kurios kvalifikacijos turėtojas atitinkamoje šalyje iš esmės laikomas atitinkančiu reikalavimus siekiant studijuoti. Reikia atkreipti dėmesį, kad kai kuriose šalyse teisę į aukštąjį mokslą galima įgyti ir turint tam tikrų neakademinių kvalifikacijų (žr. IV.8 straipsnį apie netradicines kvalifikacijas). Šis sąvokos *kvalifikacija* apibrėžimas neapima netradicinių kvalifikacijų.

Suvokiama, kad „kvalifikacija“ gali būti vartojama turint mintyje kompetencijas, žinias ir gebėjimus, įgytus pagal konkrečią programą, ir būtent jų įgijimas leidžia išduoti dokumentą. Vis dėlto Konvencija apima tik dokumentu patvirtintų kompetencijų, žinių ir gebėjimų pripažinimą be pakartotinio šių kompetencijų, žinių ir gebėjimų vertinimo, egzaminavimo ir tikrinimo, todėl „kvalifikacijos“ apibrėžimas šioje Konvencijoje taikomas dokumentais patvirtintoms kompetencijoms, žinioms ir gebėjimams. Ypatingi atvejai, kai kvalifikacijų neįmanoma patvirtinti dokumentu, aptariami šios Konvencijos VII skyriuje.

In order to be considered as a higher education institution or programme in the terms of the present Convention, the institution or programme in question should be recognized by the competent authorities of a Party as belonging to its system of higher education. See also “Assessment (of institutions or programmes)” and Section VIII.

Higher education programme

See “higher education institution”.

Period of study

The definition of “period of study” underlines the fact that the elements making up a partial study, however small or large, must constitute a component of a higher education programme. They cannot be elements randomly chosen without relevance to the programme in question. In order for periods of study to be recognized, they must be documented by the higher education institution at which they were earned and evaluated. Periods of study are often, but not always, undertaken within the context of organized mobility programmes. The work successfully completed in the course of a period of study may be expressed in terms of credits. Credits earned may be transferred to other higher education institutions.

Qualification

A. Higher education qualification

B. Qualification giving access to higher education

Two types of qualifications are relevant to the Convention:

a) higher education qualifications;

b) qualifications giving access to higher education.

Both kinds of qualifications are included in the term *qualifications concerning higher education*, (cf. the title of the Convention).

In the terms of the Convention, a *higher education qualification* is any document attesting the successful completion of a higher education programme. A *qualification giving access to higher education* is any document attesting the successful completion of an education programme considered in the Party concerned as qualifying, in principle, the holder of this qualification for participation in higher education. It is noted that in some countries, certain non-educational qualifications may give access to higher education, cf. Article IV.8 on non-traditional qualifications. Non-traditional qualifications are not covered by this definition of the term *qualification*.

It is realized that “qualification” may also be taken to mean the competence, knowledge and skills acquired through the programme in question, and that it is indeed the acquisition of these that make the issuing of the document possible. However, the Convention is concerned with the recognition of documented competence, knowledge and skills without recourse to repetition of assessment, examination and testing of such competence, knowledge and skills. Therefore, the definition of “qualification” for the purpose of this Convention is limited to the documentation of competence, knowledge and skills. Particular cases in which such documentation is not possible are dealt with in Section VII of this Convention.

Laikoma, kad kvalifikacija reiškia bet kurį dokumentą, patvirtinantį sėkmingai baigtą visą programą, o ne jos dalį. Baigtos programos trukmė ir turinys įvairiose šalyse, institucijose ir studijų pakopose gali smarkiai skirtis. Tačiau kvalifikacijos apibrėžimas neapima dalinių studijų ir kreditų, nes abi sąvokos reiškia mažesnes ar didesnes studijų programos sudėtines dalis, bet ne pačią programą. Reikia atkreipti dėmesį, kad dalinės studijos, laikomos konkrečios kvalifikacijos sudėtine dalimi vienoje Šalyje, gali tokiomis nebūti laikomos visose kitose Šalyse, nes konkrečių studijų programų sandara skirtingose šalyse ar aukštosiose mokyklose skiriasi.

Skirtinguose lygmenyse ir skirtingose šalyse aukštojo mokslo kvalifikacijos gali būti vadinamos labai įvairiai, pvz., „diplomas“, „laipsnis“, „vardas“ ir „pažymėjimas“, arba jų atitikmenys kitomis kalbomis. Reikia pastebėti, kad šie pavyzdžiai nėra išsamus visų aukštojo mokslo kvalifikacijų sąrašas ir kad tekste jie dėstomi atsitiktine tvarka. Aukštojo mokslo kvalifikacijų lygmenų skaičius įvairiose šalyse ar skirtingų tipų aukštajame moksle gali skirtis. Aukštojo mokslo kvalifikacija gali teikti teisę užsiimti tolesne aukštojo mokslo sistemai priklausančia arba nepriklausančia įvairaus pobūdžio veikla, kaip antai tolesnės studijos arba darbas. Šalys turėtų teikti informaciją apie savo aukštojo mokslo kvalifikacijas, įskaitant kvalifikacijų pavadinimus originalo kalba (-omis) ir reikalavimus, keliamus kvalifikacijoms įgyti.

Pripažinimas

Pripažinimas – tai individualių kvalifikacijų įvertinimo tipas. Vis dėlto, nors įvertinimas gali būti bet kuri išvada dėl užsienio kvalifikacijos vertės, pripažinimas – tai pripažinimą atlikti įgaliotos institucijos formalus patvirtinimas, kuriuo įvardinama konkrečios kvalifikacijos vertė ir kvalifikacijos, kurios pripažinimo siekiama, turėtojui nurodomos šio pripažinimo pasekmės. Pavyzdžiui, kvalifikacija gali būti pripažinta siekiant tam tikro lygmens studijų (pvz., doktorantūros studijų), naudoti vardą ar įsidarbinti, žr. VI skyrių.

Konvencijoje terminas „pripažinimas“ reiškia ne pripažinimą konkrečioje šalyje, o transnacionalinį pripažinimą. Pripažinimo siekiant dirbti apibrėžimas reiškia pripažinimą siekiant dirbti bendrąja prasme ir konkrečiai nereiškia darbo pripažinimo pagal reglamentuojamas profesijas.

Reikalavimai

A. Bendrieji reikalavimai

Terminai „bendrieji reikalavimai“ ir „specialieji reikalavimai“ tarpusavyje susiję, todėl turi būti aiškinami atsižvelgiant į kontekstą.

Bendraisiais reikalavimais nustatomos sąlygos, kurias turi įvykdyti visi tam tikros kategorijos kandidatai, pvz., visi kandidatai, norintys įgyti teisę į aukštąjį mokslą, arba visi kandidatai, siekiantys daktaro laipsnio. Pirmuoju atveju bendrasis reikalavimas gali būti vidurinio išsilavinimo įgijimas. Kai kuriose šalyse šiam bendrajam reikalavimui gali būti taikomos išimtys, pavyzdžiui, teisė į aukštąjį mokslą įgyjama turint gyvenimiškosios patirties, darbo patirties ar kitų netradicinių kvalifikacijų (žr. IV.8 skyrių). Antru atveju bendruoju reikalavimu gali būti doktorantūros lygmens kursų baigimas, taip pat savarankišku tyrimu paremtos disertacijos rašymas.

Qualification is further taken to mean any document attesting the successful completion of a fully completed programme, rather than any part thereof. The length and content of a completed programme may vary considerably from one country to another, from one institution to another and from one level of study to another. Periods of study and credits are, however, not included in the definition of qualification, as both terms imply smaller or larger components of a study programme, but not the complete programme itself. It should be noted that a component perceived in one Party as a component of a particular qualification may not be so perceived in all other Parties, as the composition of particular study programmes may vary from one country or higher education institution to another.

Higher education qualifications bear a wide variety of names at various levels and in various countries, such as “diploma”, “degree”, “title” and “certificate”, or equivalent names in other languages. It should be noted that these examples do not constitute a full list of higher education qualifications, and that their ranking is arbitrary. The number of levels of higher education qualifications may vary between countries or between kinds of higher education. A higher education qualification may give access to a wide variety of further activities, within or outside of the higher education system, such as further study or gainful employment. Parties should provide information on their higher education qualifications, including the names of the qualifications in the original language(s) and the requirements for obtaining the qualifications.

Recognition

Recognition is a type of assessment of individual qualifications. However, while an assessment may be any kind of statement on the value of a foreign qualification, recognition refers to a formal statement by a competent recognition authority acknowledging the value of the qualification in question and indicating the consequences of this recognition for the holder of the qualification for which recognition is sought. For example, a qualification may be recognized for the purpose of further study at a given level (such as doctoral studies), for the use of a title or for the exercise of gainful employment, cf. Section VI.

In the terms of the Convention, “recognition” refers to transnational recognition, and not to recognition within any given country. The definition of recognition for employment purposes aims at recognition for the purpose of gainful employment activities in general and is not specifically directed towards recognition for the purpose of admission to regulated professions.

Requirements

A. General requirements

The terms “general requirements” and “specific requirements” are interlinked and should be considered in context.

General requirements stipulate conditions that must be fulfilled by all candidates in a certain category, e.g., by all candidates for access to higher education or by all candidates for a doctoral degree. In the former case, the general requirement may be the completion of secondary education. In some countries, exceptions to this general requirement may exist, such as access on the basis of life experience, work experience or other non-traditional qualifications (cf. Article IV.8). In the latter, the general requirement may be the completion of doctoral level courses as well as the writing of a thesis based on independent research.

Specialiaisiais reikalavimais nustatomos sąlygos, kurias turi atitikti kandidatai, norintys būti priimti į konkrečių tipų studijų programas. Dažniausiai specialieji reikalavimai taikomi kartu su bendraisiais reikalavimais. Specialieji reikalavimai gali būti labai įvairūs. Specialiųjų reikalavimų pavyzdys gali būti kompetencija konkrečiose dalykinėse srityse (pvz., matematikos, gamtos mokslų ar užsienio kalbų), patvirtinta vidurinės mokyklos dokumente ar specialiais stojamaisiais egzaminais. Kitas pavyzdys gali būti vidurinės mokyklos baigimo dokumente nurodytas tam tikras už minimalų pereinamą vidurkį aukštesnis pažymių vidurkis. Bendrieji ir specialieji reikalavimai aptariami IV ir VI skyriuose. Pabrėžiama, kad teisingo pripažinimo principas taikomas ir bendriesiems, ir specialiesiems reikalavimams.

B. Specialieji reikalavimai

Žr. „Bendrieji reikalavimai“.

II SKYRIUS. VALDŽIOS INSTITUCIJŲ KOMPETENCIJA

II.1 straipsnis

Šiame straipsnyje aprašoma skirtinga Šalių centrinės valdžios institucijų ir atskirų aukštųjų mokyklų kompetencija dėl šioje Konvencijoje aptariamų klausimų, taip pat aptariami Šalių įsipareigojimai pagal skirtingas kompetencijos kategorijas. Šio straipsnio nuostatos labai svarbios Šalių įsipareigojimams pagal tolesnius Konvencijos straipsnius nustatyti. 3 pastraipoje aiškiai nurodoma, kad specifinius Šalių įsipareigojimus pagal Konvencijos straipsnius nustato 1 ir 2 pastraipos.

Šiuo straipsniu siekiama ištaisyti prisiimamų įsipareigojimų neatitikimą tarp Šalių, kurių valdžios institucijos kompetentingos spręsti pripažinimo klausimus, ir Šalių, kuriose tokią kompetenciją turi aukštosios mokyklos. Nors pripažįstama, kad Valstybėse, kuriose sprendimus dėl pripažinimo priima ne centrinės valdžios institucijos, valstybės institucijų jurisdikcija ribota, šiuo straipsniu tokios Šalys įpareigojamos užtikrinti informacijos apie Konvencijos nuostatas sklaidą visoms jų teritorijose esančioms aukštosioms mokykloms ir jas skatinti vadovautis šia Konvencija. Atkreipiamas dėmesys į svarbų ENIC vaidmenį, skleidžiant tokią informaciją.

II.3 straipsnis

Šiame straipsnyje, kuris parengtas remiantis Europos konvencijos dėl universitetinių kvalifikacijų akademinio pripažinimo (1959, ETS Nr. 32) 9 straipsnio (a) punktu, numatomas principas, pagal kurį ši Konvencija neturi įtakos jokioms galiojančioms šalių dvišalėms ar daugiašalėms konvencijoms ir susitarimams, numatantiems palankesnes nei Konvencijos nuostatas, ir netrukdys ateityje Šalims sudaryti tokių susitarimų ar konvencijų. Pavyzdžiui, tokių konvencijų arba sutarčių gali būti Europos Sąjungoje, Šiaurės ministrų taryboje arba Nepriklausomoje Valstybių Sandraugoje.

Specific requirements stipulate conditions that must be fulfilled by candidates for admission to specific types of higher education programmes. In most cases, specific requirements are in addition to the general requirements. There can be a wide variety of specific requirements. An example of such specific requirements may be competence in specific subject areas (such as mathematics, natural sciences or foreign languages), to be demonstrated in the secondary school qualification or in specific entrance examinations. Another example may be a certain grading average in the secondary school leaving qualification, above the passing minimum. General and specific requirements are dealt with in Sections IV and VI. It is noted that the principle of fair recognition applies to both general and specific requirements.

B. Specific requirements

See “General requirements”.

SECTION II. THE COMPETENCE OF AUTHORITIES

Article II.1

This article describes the varying competence of central authorities of the Parties and individual higher education institutions in the matters covered by the present Convention and the obligations of the Parties according to the different categories of competence. The provisions of this Article are central to determining the obligations of the Parties under the subsequent Articles of this Convention. Paragraph 3 makes clear that the specific obligations of the Parties under the Articles of the Convention are governed by paragraphs 1 and 2.

The Article seeks to redress an imbalance in the obligations undertaken by the Parties in which authorities of the Parties have competence in recognition matters and those in which the competence belongs to higher education institutions. While recognizing the limited jurisdiction of State authorities in States in which decisions in recognition cases do not rest with central authorities, this Article places upon these Parties an obligation to make sure that information on the provisions of the Convention is disseminated to all higher education institutions on their territories, and that these are encouraged to abide by the Convention. Attention is drawn to the important role of the ENICs in disseminating such information.

Article II.3

Modelled on ETS No. 32 European Convention on the Academic Recognition of University Qualifications (1959), Article 9 (a), this Article states the principle that the present Convention shall not affect any existing bilateral or multilateral conventions or agreements between Parties containing more favourable provisions than the present Convention, nor shall it preclude the future conclusion of such conventions or agreements between Parties. Such conventions or agreements may, for example, be found within the framework of the European Union, the Nordic Council of Ministers or the Commonwealth of Independent States.

III SKYRIUS. PAGRINDINIAI SU KVALIFIKACIJŲ VERTINIMU SUSIJĘ PRINCIPAI

III.1 straipsnis

Šiame straipsnyje visos Šalys įpareigojamos užtikrinti teisingą visų paraiškų dėl kitoje Šalyje vykdytų studijų, įgytų kvalifikacijų, pažymėjimų, diplomų ar laipsnių pripažinimo vertinimą. Vertinimas atliekamas asmens prašymu, vertinant prašyme nurodytas kvalifikacijas. Pareiškėjų gali būti prašoma pateikti jų kvalifikacijas patvirtinančius dokumentus. Įvertinimas gali būti išreikštas patarimu ar formaliu kompetentingos valdžios institucijos sprendimu dėl pripažinimo. Vertinimas turėtų būti paremtas atitinkama ekspertize ir skaidriomis procedūromis bei kriterijais ir turėtų būti atliekamas per protingą terminą ir už prieinamą kainą. Nacionaliniai informacijos centrai (žr. IX skyrių) gali vaidinti esminį vaidmenį atliekant tokius vertinimus.

Sąvoka „tinkamai užtikrinta teisė“ reiškia, kad visos Šalys turi priimti nuostatas dėl kvalifikacijų vertinimo, siekiant įvairių Konvencijoje aptariamų tikslų. Tikslų tokių nuostatų pobūdį ir struktūrą nusistato kiekviena Šalis, tačiau, vadovaujantis šiuo straipsniu, visos Šalys privalo priimti nuostatas dėl kiekvieno vertinimo tipo (pvz., vertinimas siekiant toliau studijuoti ar dirbti, atsižvelgiant į tai, kad Konvencija neaptaria teisės į reglamentuojamas profesijas). Kiekviena Šalis turėtų nusistatyti šių nuostatų taikymo sritį ir apimtį, kurios turėtų būti pagrįstos, atsižvelgiant į vertinimo poreikį. Šiuo atveju reikėtų pabrėžti, kad tinkamai užtikrinta teisė neturėtų būti laikoma *neribota* teise. Pavyzdžiui, Šalis gali atsisakyti atlikti kvalifikacijos, kuri toje Šalyje jau buvo įvertinta tam pačiam tikslui, vertinimą, nebent pareiškėjas gali pateikti naujos svarbios informacijos. Taigi aukštoji mokykla gali atsisakyti vertinti užsienio kvalifikaciją, teikiančią teisę į aukštąjį mokslą, jei šią kvalifikaciją stojimo tikslais jau įvertino kita tos pačios Šalies aukštojo mokslo sistemai priklausanti institucija.

Straipsnyje taip pat numatyta Šalių pareiga vykdyti vertinimą nediskriminuojant. Negalima atsisakyti pripažinti kvalifikacijos vien todėl, kad kvalifikacija yra užsieninė, ir negalima atsižvelgti į aplinkybes, nesusijusias su akademine kvalifikacijų esme. Pavyzdžiui, negalima atsisakyti pripažinti istorijos arba užsienio kalbų kvalifikacijų vien todėl, kad jos įgytos tam tikroje šalyje arba dėl kvalifikacijos turėtojo kilmės ar įsitikinimų. Šiuo atveju reikėtų pabrėžti, kad Konvencija taikoma visiems asmenims, kurie įgijo savo kvalifikacijas vienoje ar keliose Šalyse, ir jos taikymas neapsiriboja šių Šalių piliečiais ar nuolatiniais gyventojais.

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad teisė į teisingą pripažinimą nereiškia pripažinimo bet kokia kaina ir bet kokiomis aplinkybėmis. Teisinga turi būti ir pripažinimo procedūra bei kriterijai. Sprendimas nepripažinti tam tikros kvalifikacijos įgyvendina pareiškėjo teisę į teisingą pripažinimą, jei taikyta procedūra ir kriterijai buvo teisingi.

SECTION III. BASIC PRINCIPLES RELATED TO THE ASSESSMENT OF QUALIFICATIONS

Article III.1

This article states the obligation of all Parties to provide for a fair assessment of all applications for the recognition of studies, qualifications, certificates, diplomas or degrees undertaken or earned in another Party. The assessment shall be given upon request by the individual concerned for the qualifications included in the request. Applicants may be required to provide documentary proof of their qualifications. The assessment may take the form of advice or of a formal decision on recognition by the competent authority. The assessment should be based on adequate expertise and transparent procedures and criteria, and it should be available at reasonable cost and within a reasonable time. The national information centres (cf. Section IX) could play a key role in providing such assessments.

The term “adequate access” implies that all Parties should make provisions for the assessment of qualifications for the various purposes covered by the Convention. The exact nature and organization of such provisions are to be established by each Party, but it follows from this Article that no Party may choose not to make any kind of provision for a specific kind of assessment (e.g. assessment in view of further studies or for employment purposes; it is kept in mind that as concerns the latter, access to regulated professions is not covered by the present Convention). The scope and extent of these provisions should be defined by each Party and should be reasonable in view of the demand for assessment. In this context, it should be underlined that adequate access should not be taken to imply *unlimited* access. A Party may, for example, refuse to undertake further assessment of a qualification which has already been assessed for the same purpose within the same Party unless the applicant is able to support the application with substantial new information. Thus, a higher education institution may refuse to assess a foreign qualification for access to higher education if the qualification has already been assessed for access purposes by another institution belonging to the higher education system of the same Party.

The Article further states the obligation of Parties to provide for such an assessment on a non-discriminatory basis. Recognition cannot be denied for the sole reason that the qualification is a foreign and not a national one and circumstances unrelated to the academic merits of the qualifications may not be taken into consideration. For example, recognition of qualifications in history or a foreign language cannot be denied for the sole reason that the qualification was obtained in a certain country, or because of the holder’s origin or beliefs. In this context, it should be underlined that the Convention applies to all persons whose qualifications have been obtained in one or more Parties; its application is not limited to the citizens or residents of these Parties.

It should be noted that a right to fair recognition is not a right to recognition at any price and under any circumstances. The concept of fairness applies to the procedure and criteria for recognition. A decision not to recognize a certain qualification fulfils the applicant’s right to fair recognition if the procedure followed and the criteria applied have been fair.

III.2 straipsnis

Šiame straipsnyje pabrėžiama tinkamų procedūrų, skirtų nagrinėti paraiškas dėl kvalifikacijų pripažinimo, įdiegimo svarba. Šios procedūros taikomos kvalifikacijoms vertinti, neatsižvelgiant į tai, ar kvalifikacijos galiausiai pripažįstamos, ar ne. Ši nuostata grindžiama principu, kad paraišką vertinanti institucija turi įrodyti, kad pareiškėjas neatitinka pripažinimo reikalavimų ; pareiškėjas neturi įrodinėti, kad jo ar jos kvalifikacijos atitinka reikalavimus šalyje, kurioje siekiama pripažinimo.

Pareiškėjas turėtų būti informuotas apie procedūrą nagrinėjant jo ar jos paraišką. Procedūros turėtų būti nuoseklios, kad tos pačios šalies skirtingos aukštosios mokyklos nenagrinėtų paraiškų labai skirtingai. ENIC tinklo galėtų būti prašoma parengti užsienio kvalifikacijų vertinimo gerosios praktikos kodeksą, o atskiri nacionaliniai centrai galėtų vaidinti svarbų vaidmenį skleidžiant informaciją apie užsienio kvalifikacijų vertinimo gerąją praktiką aukštosioms mokykloms ir kitoms užsienio kvalifikacijas vertinančioms institucijoms savo šalyse.

III.3 straipsnis

Šiame straipsnyje pabrėžiama pagrindinė pareiškėjo pareiga pateikti reikalingą informaciją jo paraiškai vertinti. Neatskiriama šios pareigos dalis yra įpareigojimas tokią informaciją teikti „gera valia“, t. y. pateikti tikrą ir teisingą informaciją, o ne sąmoningai vengti pateikti svarbią informaciją arba teikti melagingą ar klaidinančią informaciją.

Kita vertus, šiame straipsnyje taip pat pabrėžiama švietimo įstaigų atsakomybė teikti paraiškai dėl jose įgytų kvalifikacijų pripažinimo vertinti reikalingą informaciją savo buvusiems studentams arba aukštosioms mokykloms, į kurias šie kreipiasi dėl kvalifikacijų pripažinimo, ar šalių, kuriose siekiama pripažinimo, valdžios institucijoms. Sąvoka „švietimo įstaiga“ apima aukštąsias mokyklas, taip pat institucijas, suteikiančias kvalifikacijas, teikiančias teisę į aukštąjį mokslą. Reikėtų pastebėti, kad kai kuriose Šalyse informacija gali būti siunčiama kitai institucijai tik pareiškėjo prašymu.

Tokia informacija turi būti teikiama „neperžengiant priimtinų ribų“. Viena vertus, ši sąvoka reiškia, kad aukštosios mokyklos turėtų pateikti prašomą informaciją kaip galima greičiau, siekiant užtikrinti, kad paraiška būtų išnagrinėta per protingą terminą. (III.5 straipsnis). Kita vertus, ji reiškia, kad yra tam tikros iš aukštųjų mokyklų reikalaujamų pastangų, tenkinant prašymus, ribos. Nors sąvoką „neperžengiant priimtinų ribų“ turėtų apibrėžti kompetentingos valdžios institucijos, gali būti bendrai nurodoma, kad pareiga pateikti informaciją gali būti mažesnė arba net neprisiimama, kai prašymai susiję su labai seniai institucijoje įgytomis kvalifikacijomis arba kai su tokia informacija galima susipažinti kituose plačiai žinomuose šaltiniuose, arba kai jai pateikti reikia organizuoti intensyvią paiešką archyvuose.

Article III.2

This article underlines the importance of instituting proper procedures for the handling of applications for the recognition of qualifications. These procedures apply to the assessment of qualifications, regardless of whether the qualifications are ultimately recognized or not. This provision is based on the principle that it is up to the authority evaluating the application to show that the applicant does not fulfil the requirements for recognition; it is not up to the applicant to prove that his or her qualifications meet the standards of the country in which recognition is sought.

An applicant should be informed of the procedure to be followed in handling his or her application. Procedures should be coherent in the sense that applications should not be handled very differently by the various higher education institutions within the same country. The ENIC Network could be asked to elaborate a code of good practice for the assessment of foreign qualifications, and individual national centres could play an important role in disseminating information on good practice to higher education institutions and other bodies assessing foreign qualifications in their respective countries.

Article III.3

This article underlines the primary responsibility of the applicant to provide the necessary information for the assessment of his or her application. An integral part of this duty is the obligation to provide such information “in good faith”, i.e., to provide correct and truthful information, and not to wilfully omit any relevant information or to provide false or misleading information.

The Article does, however, also underline the responsibility of education institutions to provide its former students, or the higher education institutions to which they apply for recognition of their qualifications, or the authorities of the countries in which they seek recognition, whichever may be the case, with relevant information for the assessment of an application for the recognition of qualifications earned at the institution. The term “education institution” encompasses higher education institutions as well as institutions conferring qualifications giving access to higher education. It is, however, noted that in some Parties information can be sent to another institution only at the request of the applicant.

Such information should be provided “within reasonable limits”. On the one hand, this term implies that higher education institutions should provide the information requested as speedily as possible to help ensure that the application will be treated in a reasonable time (cf. Article III.5). On the other hand, it does imply that there are certain limits to the efforts required by higher education institutions in order to satisfy the requests. While the definitions of “reasonable limits” should be made explicit by the competent authorities, it may, as a general indication, be stated that the obligation to provide information may be considered reduced, or even non-existent, when the requests concern qualifications earned at the institution a very long time ago, when the information sought is readily available from other well known sources or when it is not accessible without an extensive search of archives.

Tokia informacija gali būti institucijos dokumentų atitinkamų dalių išrašai, taip pat informacija apie baigtus kursus ar pasiektus rezultatus. Šiame straipsnyje, kuris skaitomas kartu su III.1 straipsniu, taip pat pabrėžiamas Šalių įsipareigojimas nurodyti savo šalies mokslo įstaigoms pateikti tokiais atvejais prašomą informaciją. Pavyzdžiui, nei Šalis, nei tos Šalies aukštoji mokykla negali neteikti tokios informacijos dėl politinių, religinių ar kitų priežasčių.

III.4 straipsnis

Šiame straipsnyje pabrėžiama, kad aukštojo mokslo sistemos bei išsilavinimas, teikiantis teisę į aukštąjį mokslą, turi būti aiškūs kitų Šalių akademinei visuomenei, ypač akademinio pripažinimo ekspertams bei kvalifikacijų vertintojams. Šiame straipsnyje nurodoma Šalių atsakomybė teikti tinkamą informaciją apie savo švietimo sistemas. Nacionaliniai pripažinimo ir mobilumo informacijos centrai (žr. IX ir X skyrius) turėtų vaidinti esminį vaidmenį teikiant tokią informaciją.

III.5 straipsnis

Pareiškėjo teisė gauti atsakymą per protingą terminą yra svarbiausia gerosios praktikos dalis ir visų pirma svarbi pareiškėjams, kurie kreipiasi dėl pripažinimo, ketindami toliau studijuoti arba dirbti. Jei atsisakoma pripažinti, pareiškėjams gali tekti papildomai mokytis, kad jie atitiktų reikalavimus. Smarkiai delsiant priimti sprendimą dėl paraiškų, pareiškėjai gali būti priversti papildomai mokytis, kad būtų išvengta tolesnio vėlavimo, net jei galiausiai priimti sprendimai jiems būtų palankūs. Šalys skatinamos skelbti ir informuoti pareiškėjus apie jų manymu „protingą terminą“, atsižvelgiant į šios Konvencijos III.4 bei III.5 straipsnius. Šiuo atveju prisimenama, kad Europos Sąjungos bendrosiose direktyvose (Tarybos direktyvos 89/48/EEB ir 92/51/EEB), nurodyta, kad sprendimas dėl profesinio pripažinimo turi būti priimtas ne vėliau kaip per keturis mėnesius.

Taip pat aiškiai nurodyta, kad „protingas terminas” skaičiuojamas nuo to momento, kai pareiškėjas pateikia visą sprendimui priimti reikalingą informaciją. Vis dėlto suprantama, kad paraišką vertinanti institucija bet kurį prašymą dėl papildomos informacijos turėtų pareikšti per protingą laiką, skaičiuojamą nuo prašymo priėmimo institucijoje dienos, ir kad prašymai dėl papildomos informacijos turėtų būti pagrįsti ir jais nebūtų siekiama vienintelio tikslo – vengti priimti sprendimą ar jį vilkinti.

Pareiškėjui palankaus sprendimo pagrįsti nebūtina, tačiau nepalankaus sprendimo priežastys turi būti nurodytos. Nuostata, kad paraišką vertinanti institucija turi įrodyti, jog pareiškėjas neatitinka pripažinimo reikalavimų (žr. III.2 straipsnį), yra glaudžiai susijusi su pareiškėjo teise apskųsti jam nepalankų sprendimą. Tokių apeliacijų tvarkai ir procedūroms taikomi atitinkamoje Šalyje galiojantys teisės aktai ir jas nagrinėjant turi būti laikomasi skaidrumo, nuoseklumo ir patikimumo reikalavimų, kurie taip pat keliami ir atliekant pradinį prašymo vertinimą. Pareiškėjams turi būti teikiama informacija apie apeliacijos pateikimo būdus ir terminus, per kuriuos reikia pateikti apeliaciją. Tais atvejais, kai pareiškėjo kvalifikacija gali būti pripažinta išlaikius tolesnius egzaminus ar išpildžius kitus reikalavimus, jam turi būti pateikta visa su tuo susijusi informacija.

Such information may include transcripts of the relevant parts of the records of the institution, information on courses taken and on the results obtained. This Article, read along with Article III.1, also underlines the obligation of the Parties to make it necessary for their education institutions to provide the information sought in such cases. For example, no Party, or education institution in a Party, may withhold such information for political, religious or other reasons.

Article III.4

This article underlines the importance of making higher education systems, as well as the education giving access to higher education, clear to the academic community, and especially to academic recognition experts and credentials evaluators in other Parties. This Article underlines the responsibility of the Parties for giving adequate information on their own education systems. The national information centres on recognition and mobility (cf. Sections IX and X) should play a key role in providing such information.

Article III.5

The concept of an applicant's right to receive a reply within a reasonable time is central to good practice and of particular importance for applicants who apply for recognition in order to pursue further studies or to use their qualifications as the basis for gainful occupation. If the application for recognition is refused, these applicants may have to undertake supplementary education in order to qualify. If the decision on their applications is significantly delayed, the applicants may be forced to undertake this education to avoid further delays, even though their applications may ultimately be decided in their favour. Parties are encouraged to make public, and inform applicants of, what they consider to be a "reasonable time limit" with respect to Articles III.4 and III.5 of this Convention. In this context, it is recalled that the European Union General Directives on professional recognition (Council Directives 89/48/EEC and 92/51/EEC) stipulate a deadline of four months for making a decision on professional recognition.

It is explicitly stated that the "reasonable time" is to be counted from the time the applicant has provided all necessary information for the case to be decided. It is, however, understood that the institution assessing the application should issue any request for additional information within a reasonable time from the day the application was received at the institution, and that requests for further information should be reasonable and not serve the sole purpose of avoiding or delaying a decision.

While a decision in the applicant's favour does not have to be justified, the reasons for a decision to the applicant's disadvantage should be stated. The provision that it is up to the authority evaluating the application to show that the applicant does not fulfil the requirements for recognition (cf. Article III.2) is closely linked to the applicant's right to appeal. Arrangements and procedures for such appeals are subject to the legislation in force in the Party concerned, even though the handling of the appeal should be subject to the same requirements of transparency, coherence and reliability as those imposed on the original assessment of the application. Information should be given on the ways in which an appeal could be made, and on the time limits for such an appeal. In cases in which an applicant may obtain recognition by taking further examinations or undertaking other measures, any such relevant information should be given.

IV SKYRIUS. KVALIFIKACIJŲ, TEIKIANČIŲ TEISĘ Į AUKŠTĄJĮ MOKSLĄ, PRIPAŽINIMAS

IV.1 straipsnis

Šiame straipsnyje aptariami *bendrieji* reikalavimai, taikomi norint įgyti teisę į aukštąjį mokslą, o ne reikalavimai, keliami stojant į tam tikras aukštąsias mokyklas ar tam tikras programas (žr. IV.2 straipsnį). Pagrindinis Konvencijos principas yra tas, kad kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą jos turėtojui vienoje Šalyje, turėtų teikti tokią pat teisę ir kitose Šalyse. Reikėtų priminti, kad *teisė* reiškia pareiškėjo kvalifikacijų vertinimą, siekiant nustatyti, ar jos atitinka bendruosius reikalavimus siekiant studijuoti, bet taip pat faktinės studijos gali priklausyti nuo vietų kiekio (*priėmimas*). Todėl teisė į aukštąjį mokslą – tai pirmas žingsnis siekiant aukštojo mokslo studijų. Kai kuriais atvejais teisė į aukštąjį mokslą reiškia automatinį priėmimą, bet dažniausiai priėmimas yra antras žingsnis siekiant aukštojo mokslo studijų, ir ne visi pareiškėjai, kuriems suteikta teisė į aukštąjį mokslą, bus priimti (žr. apibrėžimus *teisė* ir *priėmimas* I skyriuje).

Vis dėlto Šalis gali atsisakyti pripažinti, jei ji gali įrodyti, kad yra esminis skirtumas tarp jos ir Šalies, kurioje buvo įgyta kvalifikacija, teisės į aukštąjį mokslą bendrųjų reikalavimų. Tokių skirtumų gali būti dėl pradinio ir vidurinio išsilavinimo turinio, pavyzdžiui:

- esminis skirtumas tarp bendrojo išsilavinimo ir specialiojo techninio išsilavinimo;
- skirtumas dėl studijų trukmės, kuri turi esminės įtakos mokymo programos turiniui;
- specialiųjų dalykų, tokių kaip parengiamieji kursai arba neakademiniai dalykai, įtraukimas, neįtraukimas arba apimtis;
- esminis skirtumas tarp programų tikslų, pavyzdžiui, tarp pasirengti aukštajam mokslui skirtos programos ir programos, skirtos pasirengti darbo rinkai.

Iš minėtų pavyzdžių matyti keletas sričių, kuriose gali būti nustatyta esminių skirtumų. Vis dėlto reiktų pabrėžti, kad ne bet kuris skirtumas vienoje iš šių sričių turėtų būti laikomas esminiu.

Paprastai, siekiant išsiaiškinti, ar yra esminis skirtumas tarp dviejų atitinkamų kvalifikacijų, Šalys ir aukštosios mokyklos yra skatinamos kaip galima labiau atsižvelgti į nagrinėjamų atitinkamų individualių kvalifikacijų vertę, automatiškai nelygindamos kvalifikacijai įgyti reikiamos mokymosi trukmės. Šaliai ar institucijai, ketinančiai nepripažinti kvalifikacijos, tenka pareiga įrodyti, jog skirtumai yra esminiai.

Sąvoką „kitų Šalių suteiktos kvalifikacijos“ reikėtų suprasti kaip apimančią kvalifikacijas, priklausančias Šalies švietimo sistemai, bet įgytas mokykloje ar kitoje institucijoje, kuri yra ne tos Šalies teritorijoje.

SECTION IV. RECOGNITION OF QUALIFICATIONS GIVING ACCESS TO HIGHER EDUCATION

Article IV.1

This article concerns *general* requirements for access to higher education, as opposed to requirements for access only to certain types or programmes of higher education (cf. Article IV.2). The basic principle of the Convention is that qualifications giving the holder access to higher education in one Party should give the holder the same right in other Parties. It is recalled that *access* implies the assessment of applicants' qualifications with a view to determining whether they meet the general requirement for participation in higher education, but that their actual participation may be made dependent on the availability of places (*admission*). Access is therefore a first step towards pursuing studies in higher education. In some cases, access automatically gives admission, but in most cases admission is the second step towards pursuing studies in higher education, and not all applicants given access will be granted admission, cf. the definitions of *access* and *admission* under Section I.

A Party may, however, refuse to grant recognition if it can show that there is a substantial difference between its own general requirements for access and those of the Party in which the qualification in question was earned. Such differences may concern the contents of primary and secondary education, some examples of which are:

- a substantial difference between a general education and a specialized technical education;
- a difference in the length of study which substantially affects the curriculum contents;
- the presence, absence or extent of specific subjects, such as prerequisite courses or non-academic subjects;
- a substantial difference in focus, such as between a programme designed primarily for entrance to higher education and a programme designed primarily to prepare for the world of work.

The above examples show some relevant areas in which substantial differences may occur. It should be underlined, however, that not *any* difference with respect to one of these areas should be considered substantial.

As a general rule, in assessing whether there is a substantial difference between the two qualifications concerned, Parties and higher education institutions are, however, encouraged to consider, as far as possible, the merits of the individual qualifications in question without having recourse to an automatic comparison of the length of study required to obtain the qualification. It is the duty of the Party or institution wishing to refuse recognition to show that the differences in question are substantial.

The term "qualifications issued by other Parties" should be understood to include qualifications belonging to the education system of a Party but earned at a school or other institution located outside of the territory of that Party.

IV.2 straipsnis

IV.2 straipsnio tikslas – patikslinti, kad tos Šalys, kurios neturi pripažinimo sistemos, turėtų sukurti vertinimo sistemą kaip alternatyvą. Tuo nesiekiama, kad veikiančią pripažinimo sistemą turinti Šalis galėtų bet kuriuo konkrečiu atveju priimti sprendimą tik atlikusi vertinimą.

IV.3 straipsnis

Šis straipsnis siejamas su kvalifikacijomis, suteikiančiomis teisę tik į tam tikras studijų programas, pavyzdžiui, technologijos mokslų srities, slaugos krypties, arba į tam tikrų tipų institucijas ar į neuniversitetines studijas bendrąja prasme, bet ne į universitetus. Paskutiniojo atvejo pavyzdžiu būtų Nyderlanduose teikiamas diplomas HAVO (*Hoger Algemeen Vormend Onderwijs*), kuriuo teikiama teisė į studijų programas Nyderlandų *hogescholen*.

IV.4 straipsnis

Šiame straipsnyje nurodomi atvejai, kai be bendrųjų teisės į aukštąjį mokslą reikalavimų, aptariamų IV.1 ir IV.2 straipsniuose, nustatomi specialieji reikalavimai, kad būtų galima studijuoti tam tikrus studijų kursus. Tokių specialiųjų reikalavimų pavyzdžiai galėtų būti:

a) tam tikras mokymosi kursas, skirtas tik asmenims, turintiems gamtos mokslų diplomą, arba – tam tikru atveju – baigusiems vidurinio ugdymo klasikinę dalį;

b) kokio nors konkretaus dalyko žinios, pavyzdžiui, senovinės ar šiuolaikinės kalbos mokėjimas, fizikos, chemijos, matematikos, filosofijos žinios;

c) praktinio mokymo trukmė;

d) bet kuris kitas papildomas pažymėjimas prie mokyklos baigimo diplomo, kurį gali prireikti pateikti.

Specialieji reikalavimai keliami tik tada, kai jie neabejotinai reikalingi išsilavinimui įgyti. Jokiu būdu jie negali tapti pretekstu nepriimti studentų, turinčių vienoje iš Šalių įgytas kvalifikacijas. Paprastai pareiškėjams, turintiems vienos iš Šalių suteiktas kvalifikacijas, gali tekti tenkinti tokias pat sąlygas, kurios keliamos panašių kvalifikacijų turėtojams Šalyje, kurioje siekiama tokių pat studijų. Vis dėlto Šalys ir jų aukštosios mokyklos turėtų būti geranoriškos spręsdamos klausimą, ar vienoje iš Šalių įgytų kvalifikacijų turėtojai atitinka tokius reikalavimus.

IV.5 straipsnis

Šis straipsnis apima atvejus, kai bendrieji reikalavimai teisei į aukštąjį mokslą Šalyje įgyti yra vidurinės mokyklos baigimo dokumentas *ir* papildomas kvalifikacinis egzaminas, organizuojamas bei standartizuojamas nacionaliniu arba centralizuotu lygmeniu. Specialūs egzaminai skirti patikrinti, ar pareiškėjai atitinka specialiuosius teisei į tam tikrus studijų kursus keliamus reikalavimus, kurie aprašomi IV.7 straipsnyje.

Article IV.2

The purpose of Article IV.2 is to clarify that those Parties which do not have a system for recognition should provide as an alternative a system of assessment. It is not intended that a Party which has a recognition system in place should be able to decide in any particular case only to provide an assessment.

Article IV.3

This article concerns qualifications giving access only to certain kinds of programmes of higher education, such as technical education or nursing, or only to certain kinds of institutions, or to non-university higher education in general, but not to universities. One example of the latter case would be the Dutch HAVO (*Hoger Algemeen Vormend Onderwijs*) Diploma, giving access to higher education programmes in the Dutch *hogescholen*.

Article IV.4

This Article concerns cases in which, in addition to the general requirements for access to higher education covered in Articles IV.1 and IV.2, specific requirements are stipulated for access to particular courses of study. Examples of such specific requirements are the following:

a) a particular course of study is open only to holders of a diploma conferred in the natural sciences or - as the case may be - the classical sector of upper secondary education;

b) knowledge of a particular subject such as an ancient or modern language, physics, chemistry, mathematics, philosophy;

c) a period of practical training;

d) any other supplementary certificate which may be required in addition to the school diploma.

Specific requirements should only be laid down when they are absolutely necessary from the educational point of view. In no case must they serve as a pretext for keeping out students with qualifications issued in one of the Parties. As a general rule, applicants with qualifications issued in one of the Parties may be required to fulfil equivalent conditions as those required of holders of similar qualifications of the Party concerned wishing to undertake the same studies. The Parties and their higher education institutions should, however, be generous in deciding whether students with qualifications issued in one of the Parties meet such requirements.

Article IV.5

This Article covers cases in which the general requirement for access to higher education in a Party is constituted by a secondary school leaving certificate *and* an additional qualifying examination, organized and standardized at a national or central level. Specific examinations intended to verify whether an applicants fulfils specific requirements for access to particular courses of study are covered by Article IV.7.

Svarstydamos, ar taikyti šį straipsnį, Šalys turėtų skirti sistemas, kuriose papildomo egzamino tikslas – turėti papildomų tinkamiausiai pasirengusių kandidatų atrankos priemonių, nuo sistemų, kuriose tokio egzamino tikslas – turėti papildomų priemonių, skirtų nuspręsti, ar kandidatai iš tikrųjų atitinka reikalavimus, keliamus teisei į aukštąjį mokslą įgyti. Taikydamos šį straipsnį, Šalys turėtų turėti pagrįstą priežastį manyti, kad egzaminas atlieka būtent antrąją funkciją.

Jei papildomas kvalifikacinis egzaminas reikalingas, kaip kad išdėstyta pirmiau, norint įgyti bendrą teisę į aukštąjį mokslą vienoje iš Šalių, kitos Šalys gali pareikalauti, kad pareiškėjai iš tos Šalies išpildytų tą reikalavimą teisei į aukštąjį mokslą gauti. Kaip alternatyvą Šalys gali suteikti pareiškėjams galimybę išpildyti papildomus reikalavimus pagal tos Šalies, kurioje siekiama įgyti teisę į aukštąjį mokslą, švietimo sistemą, pavyzdžiui, siūlydamos panašaus pobūdžio specialius egzaminus ir (arba) parengiamuosius kursus. Šis straipsnis taikomas tik pareiškėjams, įgijusiems kvalifikacijas Šalyse, kuriose papildomi kvalifikaciniai egzaminai yra būtina visų keliamų reikalavimų teisei į aukštąjį mokslą įgyti dalis. Jis turėtų būti taikomas atsargiai, gera valia ir jokiu būdu negali būti taikomas tik tam, kad būtų apribotas pareiškėjų iš tam tikros šalies skaičius.

IV.6 straipsnis

Šiame straipsnyje pripažįstama, kad atrankinė priėmimo sistema vis dažniau tampa įprastinė daugelyje Europos regiono šalių. Priėmimas į aukštąsias mokyklas ar į tam tikras jų programas gali būti ribojamas dėl finansinių priežasčių, studijų vietų skaičiaus, siekiant sumažinti tam tikromis profesijomis besiverčiančių asmenų skaičių ar dėl kitų priežasčių, nepažeidžiant asmens teisės į kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą bendrąja prasme ar į kurią nors konkrečią studijų programą, pripažinimą. Atrankiniam priėmimui administruoti sukurta sistema įvairiose šalyse gali skirtis. Priėmimo sistemos gali veikti nacionaliniu, regioniniu, instituciniu ir (arba) kitu lygmeniu. Dažnai naudojamos tokios atrankinės priėmimo sistemos kaip *numerus clausus*.

Vis dėlto, atrankinio priėmimo sistemos įgyvendinimas neturėtų būti diskriminuojantis. Tiksliau sakant, kitoje Šalyje įgytų kvalifikacijų turėtojai neturėtų būti nepriimti tik dėl jų kvalifikacijų kilmės. Kitoje Šalyje įgytų kvalifikacijų vertinimas turėtų būti atliekamas remiantis teisingumo ir nediskriminavimo principais, aprašytais III skyriuje.

Visgi reikėtų paminėti, kad tam tikrais retais atvejais pilietybė ar nuolatinio gyventojo statusas gali būti lemiamas kriterijus priimant į tam tikrų tipų aukštąsias mokyklas, tokias kaip karo akademijos arba kitos aukštosios mokyklos, kurių išskirtinis tikslas – rengti studentus tik toms funkcijoms, kurias atlikti gali tik tos šalies piliečiai. Kai kuriose šalyse tai gali būti studijų kursai, parengiantys karjerai valstybės tarnyboje ar tam tikrose jos srityse, kai pilietybė yra būtina išankstinė sąlyga gauti darbą valstybės tarnyboje ar jos srityje (-yse), kuriam ir rengia minėti kursai. Kai kuriose šalyse priėmimas į tam tikras brangiai kainuojančias studijų programas, tokias kaip medicina, taip pat gali priklausyti nuo pilietybės ir (arba) nuolatinio gyventojo statuso.

In considering whether to apply the Article, Parties should distinguish between systems in which the aim of the additional examination is to provide an additional mechanism for making a selection between highly qualified candidates, and systems in which the aim of the examination is to provide an additional mechanism for deciding whether candidates do in fact satisfy the access requirements to higher education. In applying the Article, Parties should have adequate reason to suppose that the examination fulfils the latter function.

If an additional qualifying examination is required for general access to higher education, as explained above, in a Party, the other Parties may demand that applicants from this Party fulfil this requirement before access is granted. Alternatively, the Parties may offer applicants an opportunity to satisfy the additional requirements within the educational system of the State in which the applicant has applied for access, for example, by offering special examinations of a similar nature and/or by offering preparatory courses. The Article is applicable only to applicants holding qualifications from Parties in which the additional qualifying examinations are an essential part of the full requirements for access to higher education. It should be applied with care and in good faith, and in no case should it be applied for the sole purpose of limiting the number of applicants from a given country.

Article IV.6

This article acknowledges the fact that selective admission increasingly seems to be the norm in a large number of countries in the European Region. Admission to a higher education institution, or to certain programmes at a higher education institution, may be limited because of financial considerations, for reasons of capacity, to limit the number of practitioners of certain professions or for other reasons without infringing on an individual's right to recognition of his or her qualifications giving access to higher education in general or to a specific higher education programme. The system set up to administer selective admission may vary from one country to another. Admission systems may operate at national, sub-national, institutional and/or other levels. Various kinds of selective admission systems, such as *numerus clausus*, are frequently used.

The implementation of a selective admission system should, however, be non-discriminatory. Specifically, holders of qualifications issued in another Party should not be excluded only because of the origin of their qualifications. The evaluation of qualifications issued in another Party should be carried out according to the principles of fairness and non-discrimination described in Section III.

It is nonetheless noted that in certain limited cases, citizenship or residency may be a decisive criterion for admission to certain types of higher education, such as to military academies or to higher education the exclusive purpose of which is to prepare the students for certain other functions limited to citizens of the country concerned. In some countries, this could be the case for courses of study preparing for careers in the civil service, or in certain branches of the civil service, if citizenship is a precondition for obtaining a post in the civil service, or in the branch(es) of the civil service for which the courses of study prepare. In some countries, access to certain very costly study programmes, such as medicine, may also be subject to citizenship and/or residency requirements.

IV.7 straipsnis

Šiame straipsnyje nustatoma institucijos teisė atsisakyti priimti tinkamai pasirengusius kandidatus, kurie negali parodyti pakankamo dėstomosios kalbos (-ų) atitinkamoje institucijoje mokėjimo. Tai nebūtinai turi būti oficiali tos šalies, kurioje yra institucija, kalba (-os). Pavyzdžiui, jeigu pareiškėjas siekia būti priimtas į anglų kalba dėstomą studijų programą šalies, kurios oficiali kalba yra ne anglų, aukštojoje mokykloje, greičiausiai bus reikalinga mokėti anglų, o ne vietinę kalbą. Kitas pavyzdys: pareiškėjas siekia būti priimtas į Katalonijoje esantį universitetą, kuriame, atsižvelgiant į studijų programą, be ispanų (kastilų) kalbos, gali prireikti ir katalonų kalbos žinių. Šiuo straipsniu taip pat būtų suteikiama teisė aukštajai mokyklai reikalauti, kad studentai mokėtų skaityti kuria nors kita nei dėstymo kalba, jei tokių žinių reikia įvykdyti skaitymo reikalavimus pagal tam tikrą studijų programą. Šiuo straipsniu neapribojama mokslo įstaigos teisė reikalauti iš užsienio kalbas studijuojančių studentų pradinių kalbos žinių.

IV.8 straipsnis

Šiame straipsnyje nustatomas principas, kad kai Šalis netradicines kvalifikacijas pripažįsta kaip pagrindą teisei į aukštąjį mokslą įgyti, kitose Šalyse netradicines kvalifikacijas įgiję pareiškėjai taip pat turėtų būti traktuojami kaip pareiškėjai, įgiję netradicines kvalifikacijas Šalyje, kurioje siekiama pripažinimo.

Šiuo straipsniu jokiu būdu neįpareigojamos Šalys, kuriose negalioja nuostatos dėl teisės į aukštąjį mokslą suteikimo, remiantis netradicinėmis kvalifikacijomis.

Sąvoka „netradicinės kvalifikacijos“, tokios kaip konkretus darbas ar gyvenimiškoji patirtis, reiškia kitokias negu vidurinės mokyklos baigimą patvirtinančias kvalifikacijas, tradiciškai laikomas teisės į aukštąjį mokslą pagrindu (kurias papildo bet kurie bendri ar atskirų dalykų stojamieji egzaminai ar reikalavimai). Netradicinės kvalifikacijos gali teikti teisę į aukštąjį mokslą bendrai arba tik į tam tikrų tipų aukštąjį mokslą.

IV.9 straipsnis

Šiame straipsnyje atkreipiamas dėmesys į didėjantį švietimo įstaigų, nepriklausančių šalies, kurioje jos veikia, švietimo sistemai, skaičių.

Atsižvelgdamos į didelę įvairovę, susijusią su:

a) šių institucijų statusu ir kokybe,

b) mastu, kuriuo jų teikiamos programos yra institucinio vertinimo objektas,

Šalys gali nuspręsti kai kurioms tokioms aukštosioms mokykloms netaikyti Konvencijos. Nors tokia galimybė yra, Šalys kviečiamos IV.9 straipsnį taikyti ribotai, vadovaudamosi pagrindiniais Konvencijos principais.

Article IV.7

This article states an institution's right to deny admission to otherwise qualified applicants who cannot demonstrate sufficient competence in the language(s) of instruction of the institution concerned. These need not be the official language(s) of the country in which the institution is located. For example, if an applicant seeks admission to a study programme given entirely in English at an institution located in a country with another official language, a knowledge of English rather than the local language may be required. Another example would be an applicant seeking admission to a Catalan university, in which, depending on the study programme, a knowledge of Catalan rather than - or in addition to - Spanish (Castilian) may be required. The Article would also give an institution the right to require a reading knowledge of a given language other than the language of instruction if such knowledge is required to fulfil the reading requirements for the study programme in question. This article does not interfere with the right of an institution to require a certain starting level of students of foreign languages.

Article IV.8

This article states the principle that when a Party accepts non-traditional qualifications as a basis for access to higher education, it should consider applicants having earned their non-traditional qualifications in other Parties in a similar way to applicants having earned their non-traditional qualifications in the Party in which recognition is sought.

This article is in no way binding on Parties in which there is no provision giving access to higher education on the basis of non-traditional qualifications.

The term "non-traditional qualifications" is taken to mean qualifications other than secondary school leaving qualifications traditionally accepted as a basis for access to higher education (supplemented by any general or subject specific entrance examinations or requirements), such as a specified work or life experience. Non-traditional qualifications may give general access to higher education or access only to specific types of higher education.

Article IV.9

This article reflects the increase in the number of education institutions operating outside the education system of the country in which they are located.

Given the wide diversity in:

a) the status and quality of these institutions and

b) the extent to which their programmes are subject to institutional assessment,

Parties may feel the need to exclude some such institutions from the scope of this Convention. While this is a valid possibility, Parties are called upon to resort to Article IV.9 with restraint and in accordance with the basic principles of this Convention.

V SKYRIUS. DALINIŲ STUDIJŲ PRIPAŽINIMAS

V.1 straipsnis

Šiame straipsnyje pateikiamas pagrindinis principas, pagal kurį užsienyje baigtos dalinės studijos turi būti pripažįstamos, nebent gali būti nurodytas esminis skirtumas tarp užsienyje baigtų dalinių studijų ir studijų programos dalies, kurią jos pakeistų. Ketinančios nepripažinti Šalies ar aukštosios mokyklos pareiga įrodyti, kad atitinkami skirtumai yra esminiai. Šiame straipsnyje nedaroma skirtumo tarp mainų programų dalyvių ar „laisvai judančių asmenų".

Suprantama, kad kompetentingai pripažinimo institucijai gali būti daug sunkiau nurodyti esminius skirtumus dalinių studijų pripažinimo atveju nei pripažįstant teisę į aukštąjį mokslą teikiančias kvalifikacijas (IV skyrius) ar aukštojo mokslo kvalifikacijas (VI skyrius). Todėl šiuo atveju reikalingos gairės; jas galėtų pasiūlyti ENIC tinklas, atsižvelgdamas į aukštųjų mokyklų patirtį. Pavyzdžiui, Šalys, apibrėždamos sąvoką „esminiai skirtumai" gali atsižvelgti į kokybę bei programos turinio pagrindinius skirtumus, tačiau jos turėtų parodyti pakankamą lankstumą savo apibrėžimuose. Ypatingas dėmesys atkreipiamas į tai, kad siauras „esminių skirtumų" sampratos apibrėžimas kalbant apie studijų programos turinį gali lengvai varžyti akademinį mobilumą.

V.2 straipsnis

V.2 straipsnio tikslas – patikslinti, kad Šalys, neturinčios pripažinimo sistemos, turėtų sukurti vertinimo sistemą kaip alternatyvą. Tuo nesiekiama, kad veikiančią pripažinimo sistemą turinti Šalis galėtų bet kuriuo konkrečiu atveju nuspręsti atlikti tik vertinimą.

V.3 straipsnis

Šiame straipsnyje išvardijamos kelios sąlygos, galinčios palengvinti užsienio dalinių studijų pripažinimą, visų pirma kai jos įgytos pagal organizuojamas mobilumo programas. Reiktų pabrėžti, kad nors Šalys *gali* pripažinti baigtas dalines studijas tik įvykdžius šias sąlygas, vis dėlto jos taip pat gali nuspręsti nelaikyti šių sąlygų *būtinomis* dalinėms studijoms pripažinti.

Šiame straipsnyje pabrėžiama, kad pripažinimą gali smarkiai palengvinti ankstesni susitarimai tarp institucijos, kurioje įgyta kvalifikacija ir tos, kurioje siekiama pripažinimo. Tai susitarimai tarp dviejų ar daugiau aukštųjų mokyklų, kurie apimtų kelių metų laikotarpį ir būtų skirti ne tik pavieniams studentams, bet ir jų grupei, studijuojančiai pagal jungtines programas. Tokiais susitarimais gali būti dvišalės sutartys, susitarimai tarp kelių aukštųjų mokyklų, susitarimai dėl mainų programų, tokių kaip SOCRATES (ERASMUS), TEMPUS, NORDPLUS, CEEPUS, arba bendro susitarimo dalis dėl tam tikrų egzaminų pripažinimo, pavyzdžiui, „Tarpinių egzaminų įskaitymą Šiaurės Europoje reglamentuojančios taisyklės", patvirtintos Šiaurės ministrų tarybos (*Nordiska ministerrådets beslut om nordisk tentamensgiltighet*). Susitarimai taip pat gali apimti kreditų kaupimo ir perkėlimo sistemą, pvz., Europos Sąjungoje vartojamą ECTS (Europos kreditų kaupimo ir perkėlimo sistemą).

SECTION V. RECOGNITION OF PERIODS OF STUDY

Article V.1

This article states the basic principle that periods of study undertaken abroad shall be recognized unless a substantial difference can be shown between the period of study undertaken abroad and the part of the higher education programme which they would replace. It is the duty of the Party or institution wishing to withhold recognition to show that the differences in question are substantial. This Article makes no distinction between participants in organized mobility programmes and "free movers".

It is realized that it may be more difficult for a competent recognition authority to show the existence of substantial differences in the case of the recognition of periods of study than for the recognition of access qualifications (Section IV) or higher education qualifications (Section VI). There is therefore a need for guidelines on this point; these could be proposed by the ENIC Network, taking into account the experience of higher education institutions. As an example, while account may be taken of quality and major differences in programme content in the definition of "substantial differences", Parties should show sufficient flexibility in their definitions. Attention is specifically drawn to the fact that a narrow definition of the concept of "substantial differences" with regard to course content may easily discourage academic mobility.

Article V.2

The purpose of Article V.2 is to clarify that those Parties which do not have a system for recognition should provide as an alternative a system of assessment. It is not intended that a Party, which has a recognition system in place, should be able to decide in any particular case only to provide an assessment.

Article V.3

This article outlines some conditions which may facilitate the recognition of periods of study abroad, especially in the context of organized mobility programmes. It should be underlined that while Parties *may* make the recognition of periods of study conditional on the fulfilment of these conditions, Parties may also choose not to consider these as *necessary* conditions for the recognition of periods of study.

This article underlines that previous agreements between the institution at which the qualification has been earned and that at which recognition is sought may greatly facilitate recognition. Such previous agreements will often be agreements between two or more institutions, made not only for individual students, but also in the context of a joint programme concerning a number of students, and covering a period of several years. Such agreements may be bilateral agreements, agreements between a number of higher education institutions or agreements within organized exchange programmes such as SOCRATES (ERASMUS), TEMPUS, NORDPLUS or CEEPUS, or within the framework of a general agreement of the recognition of partial examinations, such as the "Rules governing the validity of Nordic intermediate examinations" adopted by the Nordic Council of Ministers (*Nordiska ministerrådets beslut om nordisk tentamensgiltighet*). They may also include the use of a system of credit transfer, such as the ECTS (European Credit Transfer System) scheme of the European Union.

Straipsnyje taip pat pabrėžiama, kad pareiškėjas turėtų pateikti dokumentus, patvirtinančius sėkmingą dalinių studijų, kurių pripažinimo siekiama, baigimą, o aukštosios mokyklos turėtų išduoti atitinkamus dokumentus savo studentams užsieniečiams, kurie jose įgyvendina dalines studijas.

VI SKYRIUS. AUKŠTOJO MOKSLO KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMAS

VI.1 straipsnis

Nors pripažįstama, kad sprendimą dėl pripažinimo gali lemti kiti veiksniai nei aukštojo mokslo kvalifikacija liudijamos žinios ir gebėjimai, šiuo straipsniu išdėstomas pagrindinis principas, kad Šalys turėtų pripažinti bet kurios kitos Šalies aukštojo mokslo sistemoje įgytas aukštojo mokslo kvalifikacijas, nebent gali būti nurodomas esminis skirtumas tarp kvalifikacijos, kurios pripažinimo siekiama, ir atitinkamos kvalifikacijos, suteiktos šalyje, kurioje siekiama pripažinimo. Pabrėžiama, kad skirtumas turi būti ir esminis, ir pagrįstas, kaip tai apibrėžia už pripažinimą atsakinga kompetentinga institucija. Negali būti atsisakoma pripažinti dėl priežasčių, nesusijusių su kvalifikacija arba pripažinimo tikslu. Ketinančios nepripažinti Šalies arba aukštosios mokyklos pareiga įrodyti, kad skirtumas esminis.

Žinias ir gebėjimus, liudijamus aukštojo mokslo kvalifikacija, reikėtų skirti nuo kitų reikalavimų, keliamų tai kvalifikacijai pripažinti įdarbinimo tikslais. Vadovaujantis šiuo straipsniu, kitose Šalyse suteiktos ir šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus tenkinančios kvalifikacijos turėtų būti pripažintos kaip pripažinimo įdarbinimo tikslais prielaida tik tiek, kiek su tuo turi ryšį žinios ir gebėjimai, liudijami aukštojo mokslo kvalifikacija (žr. taip pat VI.2 straipsnį).

Be to, ir ypač reglamentuojamų profesijų atvejais, kompetentingos Šalies institucijos gali numatyti kitus baigtinėms aukštojo mokslo kvalifikacijoms pripažinti įdarbinimo tikslais keliamus reikalavimus, kaip antai praktika per studijas ar baigus studijas, arba pakankamas šalies, kurioje siekiama pripažinimo, oficialios ar regiono kalbos (-ų) mokėjimas. Tokių papildomų reikalavimų, keliamų baigtinėms aukštojo mokslo kvalifikacijoms pripažinti įdarbinimo tikslais, ši Konvencija nenumato, ir šis straipsnis jokiu būdu neturi įtakos nacionaliniams įstatymams ir kitiems teisės aktams, reglamentuojantiems apmokamą darbą. Jei žymi pareiškėjo studijų dalis buvo vykdoma Šalies aukštojo mokslo sistemai nepriklausančioje įstaigoje, Šalys, vadovaudamosi šiuo straipsniu, tai gali laikyti esminiu skirtumu.

The Article also underlines the importance for the applicant to provide documentary proof of the successful completion of the period of study for which recognition is sought, and the importance for higher education institutions to issue adequate documentation to their foreign students who are undertaking periods of study at the institution.

SECTION VI. RECOGNITION OF HIGHER EDUCATION QUALIFICATIONS

Article VI.1

While acknowledging that recognition decisions may entail other factors than the knowledge and skills certified by the higher education qualification, this Article states the basic principle that Parties should recognize higher education qualifications earned in the higher education system of any other Party unless a substantial difference can be shown between the qualification for which recognition is sought and the corresponding qualification in the country in which recognition is sought. It is underlined that the difference must be both substantial and relevant as defined by the competent recognition authority. Recognition cannot be withheld for reasons immaterial to the qualification or the purpose for which recognition is sought. It is the responsibility of the Party or higher education institution wishing to refuse recognition to show that the difference is substantial.

A distinction should be made between the knowledge and skills certified by the higher education qualification and other requirements for recognition for employment purposes based on that qualification. By virtue of the present Article, qualifications issued in other Parties should be recognized, in so far as they fulfil the requirements stipulated in this Article, as a precondition for recognition for employment purposes in so far as the knowledge and skills certified by the higher education qualification are concerned (cf. also Article VI.2).

In addition, and especially in the case of regulated professions, the competent bodies of the Parties may stipulate other requirements for the recognition of final higher education qualifications for employment purposes, such as requirements regarding practice periods as additional or posterior to the higher education programmes or sufficient competence in the official or regional language(s) of the country in which recognition is sought. Such additional requirements for the recognition of final higher education qualifications for employment purposes are not covered by the present Convention nor does this Article in any way affect national law and regulations on the exercise of gainful employment. If a considerable part of an applicant's studies for the qualification in question have been undertaken at an institution not recognized as belonging to the higher education system of a Party, the Parties may consider this as constituting a substantial difference in the terms of this Article.

Kompetentingos baigtinių aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimo institucijos dažniausiai yra aukštosios mokyklos, bet gali būti ir kitos institucijos, dažnai įsteigtos šiam konkrečiam tikslui. Pavyzdžiui, Vokietijos *Staatsprüfung,* veikianti medicinos, odontologijos, farmacijos, teisės ir mokytojų rengimo srityse. Gindamos viešąjį interesą šiose srityse, Vokietijos ministerijos šioms studijų programoms nustatė pagrindinius egzaminuojamus dalykus Vokietijoje. Vis dėlto visa atsakomybė už mokymo ir mokslinių tyrimų kokybę tenka universitetui ir didžiąją valstybinių egzaminų komisijų dalį sudaro akademinis personalas, dėstantis tam tikrą kursą aukštosiose mokyklose, todėl universitetai *Staatsprüfungen* laiko lygiaverčiais aukštosiose mokyklose teikiamiems laipsniams ir pripažįsta juos kaip taip pat teikiančius teisę stoti į doktorantūrą. Daugelyje Vidurio ir Rytų Europos šalių pirmieji egzaminai taip pat vaidina dvejopą vaidmenį. Juos išlaikius teikiama teisė dirbti pagal profesiją bei stoti į doktorantūrą.

VI.2 straipsnis

VI.2 straipsnio tikslas – patikslinti, kad Šalys, neturinčios pripažinimo sistemos, turėtų sukurti vertinimo sistemą kaip alternatyvą. Tuo nesiekiama, kad veikiančią pripažinimo sistemą turinti Šalis galėtų bet kuriuo konkrečiu atveju nuspręsti atlikti tik vertinimą.

VI.3 straipsnis

Šiame straipsnyje nurodomi galimi kitose Šalyse suteiktų aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimo padariniai. Pripažinimas gali būti atliekamas atsižvelgiant į šiuos tikslus:

a) dėl teisės bet kurioje Šalyje siekti tolesnių aukštojo mokslo studijų ir (ar) konkrečių studijų kursų ar egzaminų. Ši nuostata apima ir tinkamai pasirengusio pareiškėjo, turinčio kitoje Šalyje įgytas kvalifikacijas, teisę į doktorantūrą;

b) dėl kvalifikacijų, išduotų kitoje Šalyje, turėtojų teisės naudoti užsienio vardus. Šalių kompetentingos institucijos gali suteikti teisę naudoti tokį vardą tokia forma, kokia jis buvo suteiktas atitinkamoje Šalyje, arba bet kuria kita forma. Kaip alternatyva gali buti suteikta teisė naudoti Šalies, kurioje siekiama pripažinimo, atitinkamą vardą. Šalių kompetentingų institucijų šioje srityje Konvencija neriboja. Tačiau daugelio šalių kompetentingos institucijos gali neleisti naudoti nepatvirtintų vardų ir laipsnių vertimų.

Be to, šis straipsnis apima žinių ir gebėjimų, patvirtintų kitoje Šalyje suteikta aukštojo mokslo kvalifikacija, pripažinimą įdarbinimo tikslais. Šis straipsnis neapima kitų kvalifikacijos sudėtinių dalių, tokių kaip per studijas ar baigus studijas atlikta praktika, pripažinimo. Taip pat šis straipsnis jokiu būdu neturi įtakos nacionaliniams įstatymams ir kitiems teisės aktams, reglamentuojantiems profesinę veiklą ar apmokamą darbą.

The competent authorities for the recognition of final higher education qualifications will in most cases be higher education institutions, but may also be other bodies, often set up for this specific purpose. This is the case with, for example, the German *Staatsprüfung* in medicine, dentistry, pharmacy, law and teacher training. To ensure the specific public interest in these professions, German Ministries have prescribed the major examination subjects for these higher education programmes within Germany. However, the responsibility for the quality of teaching and research remains entirely with the university, and the State examination boards are composed mainly of academic staff of the higher education institution teaching the particular course, so that *Staatsprüfungen* are considered by universities as being of the same academic level as degrees proper and are accepted equally as qualifying for admission to doctoral studies. In most central and eastern European countries, first examinations also have a double function. They give admission to a profession, and they are entrance qualifications for doctoral studies.

Article VI.2

The purpose of Article VI.2 is to clarify that those Parties which do not have a system for recognition should provide as an alternative a system of assessment. It is not intended that a Party which has a recognition system in place should be able to decide in any particular case only to provide an assessment.

Article VI.3

This article outlines the possible consequences of the recognition of higher education qualifications issued in other Parties. Recognition may be considered with respect to one or both of the stated purposes:

a) concerns the right to seek access to any further higher education studies and/or specific courses of study or to examinations in any Party. The provision explicitly includes the right of a qualified applicant with qualifications issued in another Party to seek access to preparations qualifying for the doctoral degree;

b) concerns the right of holders of qualifications issued in another Party to use their foreign titles. The competent authorities of the Parties may grant the right to use the title in the exact form in which it was awarded in the Party concerned or in any other form. They may alternatively grant the right to use the corresponding title of the country in which recognition is sought. The Convention does not restrict the competent authorities of the Parties in this area. However, the competent recognition authorities of many Parties may wish to exclude unwarranted use of translations of titles and degrees.

In addition, this article concerns the recognition, for employment purposes, of the knowledge and skills certified by a higher education qualification issued in another Party. The recognition of other components of a qualification, such as practice periods additional or posterior to the higher education programmes, are not covered by this Article, nor does this Article in any way affect national laws and regulations on the exercise of professional activities or gainful employment, as the case may be.

VI.4 straipsnis

Šiuo straipsniu apimamos tos pačios temos kaip ir VI.3 straipsnyje, tačiau jis taikomas, kai daugiau vertinimas, o ne sprendimas dėl pripažinimo yra tinkamas. Todėl šis straipsnis yra formuluojamas kaip rekomendacija ir jame nenurodomi sprendimo padariniai.

VI.5 straipsnis

Šiuo straipsniu apimamos tos pačios temos, kaip ir IV.9 straipsnyje, bet tik kalbant apie aukštąjį mokslą.

VII SKYRIUS. PABĖGĖLIŲ IR PANAŠIOJE SITUACIJOJE ATSIDŪRUSIŲ ASMENŲ BEI PERKELTŲJŲ ASMENŲ KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMAS

VII straipsnis

Pabėgėlių ir panašioje situacijoje atsidūrusių asmenų bei perkeltųjų asmenų problema Europoje tampa itin aktuali. Dauguma pabėgėlių ir panašioje situacijoje atsidūrusių asmenų bei perkeltųjų asmenų negali įrodyti kvalifikacijų turėjimo dokumentais, nes jie turėjo palikti savo asmeninius daiktus ir dokumentus, nes neįmanoma susisiekti su institucija (-omis), kur buvo įgytos jų kvalifikacijos, nes reikalingi įrašai ir archyvai buvo sunaikinti per karą ar dėl smurtinių veiksmų ir (arba) dėl to, kad reikalinga informacija neteikiama dėl politinių ar kitų priežasčių. Straipsnyje Šalys įpareigojamos būti lanksčiomis pripažįstant pabėgėlių ir panašioje situacijoje atsidūrusių asmenų bei perkeltųjų asmenų kvalifikacijas, atsižvelgiant į kiekvienos Šalies sistemą ir vadovaujantis kiekvienos Šalies konstitucija, teisės ar norminiais aktais. Tokia priemonė gali būti laikinas kvalifikacijų, kurių turėjimas patvirtintas priesaika, pripažinimas, o siekiant kvalifikacijų pripažinimo, norint toliau tęsti studijas, taikoma nuostata, kad tokiam asmeniui suteikta vieta gali būti atšaukta, jei pareiškėjas pateikė melagingą informaciją, arba nuostata, kad pareiškėjas išlaikys specialius pabėgėliams ir panašioje situacijoje atsidūrusiems asmenims bei perkeltiems asmenims skirtus egzaminus, kuriais jie įrodytų turintys kvalifikacijas, kurias tvirtina turį.

VIII SKYRIUS. INFORMACIJA APIE AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ IR PROGRAMŲ VERTINIMĄ

VIII.1 straipsnis

Konvencijoje Šalys įpareigojamos parengti visą informaciją apie aukštųjų mokyklų ir programų pripažinimą, kaip jis vykdomas atitinkamoje Šalyje. Šalys neįpareigojamos teikti informacijos dėl klausimų, kurių spręsti jos nėra kompetentingos, taip pat jos neįpareigojamos rengti aukštųjų mokyklų reitingavimo sąrašų.

Article VI.4

This article covers the same topics as article VI.3, but in cases where an assessment, rather than a recognition decision is applicable. As a consequence, the formulation of this Article is in terms of advice, and not in terms of the consequences of the decision.

Article VI.5

This article covers the same topics as article IV.9, but with reference to higher education.

SECTION VII. RECOGNITION OF QUALIFICATIONS HELD BY REFUGEES, DISPLACED PERSONS AND PERSONS IN A REFUGEE-LIKE SITUATION

Article VII

The problem of refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation is becoming increasingly urgent in Europe. Many refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation do not possess documentary evidence of their qualifications because they have had to leave their personal belongings and papers behind, because it is impossible to communicate with the institution(s) where their qualifications were earned, because the relevant files and archives have been destroyed in acts of war or violence and/or because the relevant information is withheld for political or for other reasons. The Article commits the Parties to showing flexibility in the recognition of qualifications held by refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation, within the limits of each Party's system and in conformity with each Party's constitutional, legal and regulatory provisions. Such a measure could be a provisional recognition of the qualifications claimed on the basis of a sworn statement and, in the case of recognition of qualifications for the purpose of further study, the provision that a place of study may be revoked if the applicant has provided false information, or the provision of special examinations to allow refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation to prove the qualifications they claim to have acquired.

SECTION VIII. INFORMATION ON THE ASSESSMENT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS AND PROGRAMMES

Article VIII.1

The Convention obliges Parties to make available all information on the recognition of institutions and programmes as it exists in the Party in question. It does not oblige Parties to give information on matters in which they are not competent, nor does it oblige them to make ranking lists of higher education institutions.

Dėl aukštojo mokslo įvairovės daugelyje šalių atsiranda įvairių aukštųjų mokyklų ir programų, įskaitant ir privačias. Dėl šio pokyčio atsirado didesnė aukštojo mokslo kvalifikacijų įvairovė ir įvairi to paties lygmens aukštojo mokslo kvalifikacijų, įgytų skirtingose aukštosiose mokyklose ar baigus skirtingas programas, kokybė. Labai svarbu žinoti apie atitinkamos aukštosios mokyklos ar atitinkamos programos kokybę siekiant nustatyti, ar kvalifikacija, suteikta šios aukštosios mokyklos ar baigus šią programą, turėtų būti pripažinta. Straipsnyje Šalys įpareigojamos teikti atitinkamą informaciją apie savo švietimo sistemai priklausančias aukštąsias mokyklas bei jų vykdomas programas (žr. I skyriaus apibrėžimus „aukštasis mokslas", „aukštoji mokykla", „studijų programa"), siekiant suteikti kitoms Šalims būtinų žinių priimant sprendimą, ar pateikta kvalifikacija turėtų būti pripažinta.

Reikėtų pabrėžti, kad šiame straipsnyje svarstomas klausimas nėra susijęs su aukštųjų mokyklų veikla ir programų vykdymu ar viešosios arba privačiosios nuosavybės formomis, bet su informacija, reikalinga šių aukštųjų mokyklų ar baigus šias programas suteiktoms kvalifikacijoms vertinti. Vis dėlto pripažįstama, kad šis klausimas gali būti ypač svarbus kalbant apie privačių aukštųjų mokyklų suteiktas kvalifikacijas, kai institucija nėra tiesiogiai ar netiesiogiai vertinama taikant valstybinio finansavimo procedūrą. Kai šalis, kurios aukštojo mokslo sistemai priklauso ar skelbiasi priklausančia aukštoji mokykla, neteikia informacijos, šalis, kurioje siekiama pripažinimo, gali pasirinkti nepripažinti kvalifikacijos, įgytos tokioje aukštojoje mokykloje ar baigus tokią programą. Todėl nesant informacijos apie tokias aukštąsias mokyklas ar programas, studentai, studijuojantys ar anksčiau studijavę rimtose privačiose aukštosiose mokyklose ir pagal jų programas, gali susidurti su sunkumais.

Šiame straipsnyje skiriamos Šalys, turinčios ir neturinčios aukštųjų mokyklų ir programų formalaus vertinimo sistemos. Pirmosios turėtų teikti informaciją apie vertinimo metodus ir rezultatus bei kiekvienam aukštosios mokyklos ir programos tipui taikomus konkrečius kokybės standartus. Kitos Šalys, net ir neturėdamos formalios sistemos ir turbūt institucijų bei programų formalių vertinimo kriterijų, turėtų teikti informaciją apie įvairių kvalifikacijų, įgytų bet kurioje jų aukštojo mokslo sistemai priklausančioje aukštojoje mokykloje ar baigus bet kurią programą, pripažinimą. Daugeliu atvejų nevalstybinės aukštosios mokyklos teiktų informaciją, o Valstybės valdžios institucijos būtų atsakingos už informacijos teikimo struktūros sukūrimą.

Konvencijos straipsniuose bei I skyriaus apibrėžimuose nurodomos aukštosios mokyklos ir programos, *priklausančios Šalies aukštojo mokslo sistemai*, o ne aukštosios mokyklos ir programos, *veikiančios ar vykdomos* Šalies *teritorijoje*. Kitaip negu ankstesnėse Konvencijose, tai pabrėžiama dėl pastaruoju metu plačiai paplitusio aukštųjų mokyklų transnacionalinės veiklos, pavyzdžiui, franšizės fenomeno.

VIII.2 straipsnis

Aiškinant šį straipsnį, turi būti atsižvelgiama į I skyriuje nurodytų sąvokų „aukštasis mokslas", „aukštoji mokykla" ir „studijų programa" apibrėžimus.

The diversification of higher education has lead to a wide range of higher education institutions and programmes in many countries, including those privately run. This development has led to a wider range in higher education qualifications, also in the variety of quality of qualifications of the same level, but earned at different institutions or within different programmes. A knowledge of the quality of a given institution or programme is essential to determine whether a qualification issued by that institution, or on the basis of that programme, should be recognized. This Article puts an obligation on the Parties to provide adequate information on any higher education institution belonging to their higher education system, and on the programmes operated by these institutions (cf. the definitions of "higher education", "higher education institution" and "higher education programme", Section I), in order to give other Parties the necessary background knowledge to decide whether any given qualification should be recognized.

It should be underlined that the issue addressed in this Article does not concern the public or private ownership or operation of higher education institutions and programmes, but rather the information needed to asses the qualifications issued by these institutions, or on the basis of these programmes. It is, however, recognized that this issue may be particularly important with regard to qualifications issued by private institutions, when there is no implicit or explicit assessment of the institution through the procedure of public funding. When no information is made available by the country to whose system the higher education institution belongs, or claims to belong, a country in which recognition is sought may choose to withhold recognition of the qualifications earned at the institution, or on the basis of the programme, in question. A lack of information on these institutions and programmes may, therefore, be of disadvantage to students attending – or having attended – serious private institutions and programmes.

This article distinguishes between Parties which have established a system of formal assessment of higher education institutions and programmes and those that have not. The former should provide information on the methods and results of this assessment, and of the standards of quality specific to each type of higher education institution and programme. The latter, while lacking a formal system and perhaps formal criteria for the assessment of institutions and programmes, should nonetheless provide information on the recognition of the various qualifications earned at any institution, or on the basis of any programme, belonging to their higher education system. In many cases, non-State bodies would provide the information, but the State authorities would be responsible for setting up the information framework.

The Convention, in both its operational Articles and in the definitions in Section I, refer to institutions and programmes *belonging to the higher education system of a Party* rather than to institutions and programmes *located or operating on the territory* of a Party. This shift of emphasis in relation to the previous Conventions has been made to take account of the recent but widespread phenomenon of transnational operations of higher education institutions, of which franchising is one example.

Article VIII.2

In interpreting this article, reference should be made to the definitions of "higher education", "higher education institution" and "higher education programme" in Section I.

Šiame skyriuje pabrėžiama tinkamos informacijos apie Šalies aukštojo mokslo sistemą teikimo svarba. Straipsnyje išvardijamos kelios šiuo požiūriu svarbios informacijos rūšys. Informaciją gali teikti Valstybės valdžios ar kitos institucijos. Ypatingai dėmesys skiriamas svarbiai nacionalinių informacijos centrų funkcijai (žr. IX ir X skyrius) šioje srityje. ENIC tinklas gali būti įgaliotas siūlyti VIII skyriuje nurodytos informacijos teikimo formatą.

Skiriamos aukštosios mokyklos ir aukštojo mokslo programos, nes aukštosios mokyklos gali turėti keletą programų tipų bei skirtingus stojimo kriterijus ir įgytų kvalifikacijų rūšys gali skirtis tarp programų.

Pareiga Šalims teikti informaciją dėl švietimo įstaigų, veikiančių už jas priskiriančios savo švietimo sistemai Šalies teritorijos, tenka ir institucijoms, suteikiančioms kvalifikacijas, teikiančias teisę į aukštąjį mokslą.

Šiame straipsnyje nurodyta pareiga „skelbti“ informaciją gali būti įgyvendinama įvairiomis priemonėmis, įskaitant elektronines publikacijas ir konkrečioms tikslinėms grupėms, pavyzdžiui, kitų Šalių nacionaliniams informacijos centrams skirtą spausdintą medžiagą.

IX SKYRIUS. PRIPAŽINIMUI REIKALINGA INFORMACIJA

IX.1 straipsnis

Įgytų kvalifikacijų skaidrūs aprašymai yra labai svarbūs užsienio aukštojo mokslo kvalifikacijų, kaip ir kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, pripažinimui palengvinti. Vienas skaidrios kvalifikacijų aprašymo sistemos pavyzdžių būtų kreditų sistema. Bet kuri Šalies ar aukštosios mokyklos nustatyta kreditų sistema ir kreditų perkėlimo sistema turėtų būti tiek, kiek įmanoma, suderinta su kitų Šalių ir jų aukštųjų mokyklų sistemomis. Atkreipiamas dėmesys į Europos Sąjungos ECTS sistemą (Europos kreditų kaupimo ir perkėlimo sistemą).

IX.2 straipsnis

Šiame straipsnyje Šalys įpareigojamos įsteigti ir palaikyti nacionalinį informacijos centrą bei apibūdinamos šių nacionalinių informacijos centrų funkcijos *nacionaliniu* lygmeniu. Šių centrų *tarptautinio lygmens* funkcijos aprašytos X skyriuje „Įgyvendinimo būdai“. Šiame straipsnyje nurodyti nacionaliniai informacijos centrai sudaro ENIC tinklą.

Kiekviena Šalis įsteigia ar paskiria nacionalinį informacijos centrą, jeigu to nepadarė Konvencijai įsigaliojus, ir praneša vienam iš Konvencijos depozitarų apie tokio centro įsteigimą ar paskyrimą. Paprastai kiekviena Šalis turi tik vieną tokį centrą. Vis dėlto suprantama, kad tam tikrais atvejais dėl nacionalinės politikos ir struktūros Valstybė gali pageidauti paskirti daugiau nei vieną centrą, kaip antai:

a) kai valdymo forma yra federacinė, pavyzdžiui, atstovaujanti įvairias kalbines bendruomenes toje pačioje šalyje;

This article underlines the importance of providing adequate information on the higher education system of a Party. It enumerates some important kinds of information in this respect. The information may be provided by State authorities or other bodies. Attention is particularly drawn to the important function of the national information centres (cf. Sections IX and X) in this area. The ENIC Network could be mandated to propose a format for providing the information outlined in Section VIII.

A distinction is made between higher education institutions and higher education programmes, as a higher education institution can have several types of programmes and access criteria, and the kinds of qualifications earned may vary between programmes.

The obligation of Parties to provide information on education institutions located outside the territory which the Party considers as belonging to its education system extends to institutions issuing qualifications giving access to higher education.

The obligation to “publish” the information covered by this article may be satisfied through a variety of measures, including electronic publishing and the publishing of material to restricted target groups, such as the national information centres of other Parties.

SECTION IX. INFORMATION ON RECOGNITION MATTERS

Article IX.1

Transparent descriptions of the qualifications earned is of vital importance to facilitating the recognition of foreign higher education qualifications, as well as qualifications giving access to higher education. One example of a transparent system for the description of qualifications would be a credit system. Any credit system and credit transfer system set up by a Party or a higher education institution should, as far as possible, be compatible with those of other Parties and their higher education institutions. Attention is drawn to the ECTS system (European Credit Transfer System) of the European Union.

Article IX.2

This Article commits the Parties to establishing and maintaining a national information centre and describes the functions of the national information centres at the *national* level. Their function at the *international* level is described in Section X Implementation Mechanisms. The national information centres described in this Article constitute the ENIC Network.

Each Party shall, if it has not already done so at the time of entry into force of the Convention, establish or appoint a National Information Centre and notify one of the depositories of the Convention of its establishment or appointment. As a rule, each Party shall have only one such Centre. It is, however, recognized that in certain cases, national policies and structures make it desirable for a State to appoint more than one centre, such as:

a) in a federal structure of government, e.g., representing different language communities within the same country;

b) kai atsakomybė teikti informaciją dėl pripažinimo ir mobilumo patikėta skirtingiems specializuotiems centrams;

c) kai atsakomybė teikti informaciją dėl skirtingų studijų programų ir kvalifikacijų, tokių kaip universitetinio ir neuniversitetinio aukštojo mokslo, patikėta skirtingiems specializuotiems centrams.

Nacionalinis informacijos centras gali būti įkurtas ministerijoje, nepriklausomoje ar iš dalies nepriklausomoje agentūroje ar aukštojoje mokykloje. Nepriklausomai nuo pasirinkto organizacinio modelio, centras turėtų turėti *nacionalines* funkcijas ir pareigas (išskyrus kelis retus atvejus, t. y. kai skirtingoms kalbinėms bendruomenėms steigiami atskiri centrai).

Vadovaudamasis nacionaliniais įstatymais ir kitais teisės aktais, nacionalinis informacijos centras pataria ir teikia informaciją dėl kvalifikacijų pripažinimo ir vertinimo asmenims ir institucijoms, kaip antai:

a) studentams;

b) aukštosioms mokykloms;

c) aukštųjų mokyklų personalui;

d) už aukštąjį mokslą atsakingoms ministerijoms;

e) tėvams;

f) darbdaviams;

g) kitų Šalių nacionaliniams informacijos centrams ir kitoms tarptautinių partnerių institucijoms;

h) bet kurioms kitoms suinteresuotoms šalims.

Kai kuriose šalyse pagal nacionalinius teisės aktus nacionalinis informacijos centras taip pat gali priimti sprendimus dėl pripažinimo.

Siekiant įgyvendinti Šalies įsipareigojimus pagal Konvenciją svarbu, kad nacionaliniam informacijos centrui būtų suteikta atitinkamų išteklių, kuriuos turėdamas jis galėtų įgyvendinti savo funkcijas. Šie ištekliai apima tinkamą kvalifikuotų darbuotojų skaičių, technines patalpas ir pakankamą biudžetą, kad centras galėtų palaikyti tinkamus ryšius su šalies, kurioje centras veikia, aukštosiomis mokyklomis ir su kitų Šalių nacionaliniais informacijos centrais.

IX.3 straipsnis

UNESCO ir Europos Tarybos Diplomo priedėlis paprastai laikomas vertingu įrankiu, naudojamu skatinant aukštojo mokslo kvalifikacijų skaidrumą. Imtasi priemonių, siekiant paraginti Diplomo priedėlį naudoti platesniu mastu.

b) when responsibility for providing information on recognition and mobility matters has been entrusted to different specialized centres;

c) when responsibility for providing information on various types of higher education programmes and qualifications, such as university and non-university higher education, has been entrusted to different specialized centres.

In organizational and physical terms, the National Information Centre may be located in a Ministry, in an independent or semi-independent agency, or at a higher education institution. Regardless of the organizational model chosen, the centre should have *national* functions and responsibilities (except in a very few cases, e.g., when separate centres are established for different language communities).

The National Information Centre shall, in accordance with national laws and regulations, give advice and information on recognition matters and assessment of qualifications, to both individuals and institutions, including:

a) students;

b) higher education institutions;

c) staff members at higher education institutions;

d) Ministries responsible for higher education;

e) parents;

f) employers;

g) national information centres of other Parties and other international partner institutions;

h) any other interested parties.

In some countries, according to national legislation, the national information centre may also make decisions in recognition cases.

In order to fulfil a Party's obligation under the Convention, it is important that the national information centre be given adequate resources by which to fulfil its functions. These resources include an adequate number of competent staff, technical facilities and a sufficient budget to allow adequate contacts with higher education institutions in the country in which the centre is located as well as with national information centres of other Parties.

Article IX.3

The UNESCO/Council of Europe Diploma Supplement is generally considered a useful tool for promoting the transparency of higher education qualifications, and measures have been taken to encourage the use of this Diploma Supplement on a larger scale.

Diplomo priedėlyje aiškinamas aukštųjų mokyklų suteiktų kvalifikacijų turinys ir forma. Jis šių kvalifikacijų nepakeičia ir neatstoja. Diplomo priedėliu siekiama paaiškinti kvalifikacijas tarptautiniu lygiu suprantama forma. Dėl to diplomo priedėlis naudingas aukštosioms mokykloms palaikant ryšius su partnerinėmis institucijomis kitose šalyse, pavyzdžiui, pagal studentų mainų programas. ENIC tinklas turėtų periodiškai peržiūrėti diplomo priedėlį siekdamas atnaujinti jo turinį ir palengvinti jo naudojimą.

Diplomo priedėlio, kaip vieno iš Konvencijos įgyvendinimo priemonių, įtraukimas pabrėžia jo svarbą, o Šalys įpareigojamos suintensyvinti pastangas skatinti plačiau jį naudoti.

Dalinių studijų autentiškumui nustatyti rekomenduojama naudoti studijų pažymas.

X SKYRIUS. ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAI

X.1 straipsnis

Šiame straipsnyje išvardijamos priemonės ir būdai, kurie turi būti sukurti, siekiant padėti Šalims įgyvendinti Konvenciją, kaip pasiūlyta Galimybių studijos 16 skyriuje.

X.2 straipsnis

Šiuo straipsniu įsteigiamas Konvencijos dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione komitetas, sekant Regioninio komiteto, įkurto UNESCO konvencijos dėl studijų, diplomų ir laipsnių, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regionui priklausančiose Valstybėse taikymui, pavyzdžiu. Komitetą sudaro Šalių atstovai, ir jis yra atskiras nuo nacionalinių informacijos centrų tinklo, įkurto pagal X.3 straipsnį. Vis dėlto reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad Šalys gali savo nacionalinių informacijų centrų atstovus skirti Komiteto atstovais, nes tai buvo plačiai taikoma skiriant atstovus į UNESCO regioninį komitetą.

Apibūdinamos pagrindinės Komiteto funkcijos ir numatoma, kad Procedūrinės taisyklės bus patvirtintos atskirai. Jose bus apibrėžta Komiteto struktūra, Prezidento kadencija ir bendri įgaliojimai, atstovai ir stebėtojai, kvorumas, balsavimo procedūros, kt. Taisyklės bus sukurtos pagal UNESCO Europos regioninio komiteto Procedūrinių taisyklių pavyzdį.

Rekomendacijos, deklaracijos ir gerosios praktikos modeliai – tai svarbūs Konvencijos įgyvendinimo įrankiai. Juose teikiami patarimai dėl konkrečių klausimų (pvz., nacionalinių informacijos centrų vaidmens, vidurinės mokyklos baigimo kvalifikacijų pripažinimo arba pripažinimo procedūrų) ir numatomos papildomos Konvencijos nuostatos. Šie dokumentai nesuvaržo Šalių, o siūlo nepriverstinius bendrų problemų sprendimus, nes juose reiškiamos visų arba bent daugumos Šalių apgalvotos nuomonės dėl klausimų, kuriems spręsti jie skirti. Šiuo straipsniu Šalys įpareigojamos kompetentingoms institucijoms skleisti rekomendacijas, deklaracijas ir gerosios praktikos pavyzdžius, priimtus remiantis šiuo Straipsniu, ir skatinti juos taikyti.

The Diploma Supplement explains the contents and form of the qualifications delivered by higher education institutions. It does not replace or modify those qualifications. Rather, the Diploma Supplement seeks to explain the qualifications in an internationally understandable form. The Diploma Supplement is therefore useful to higher education institutions in their relations with partner institutions in other countries, e.g., in the framework of student exchanges. The ENIC Network should periodically review the Diploma Supplement with a view to updating its contents and facilitating its use.

The inclusion of the Diploma Supplement as one of the mechanisms for the implementation of the Convention underlines its importance and commits the Parties to intensifying their efforts to promote its widespread use.

For the authentification of periods of study, the use of transcripts of records is recommended.

SECTION X. IMPLEMENTATION MECHANISMS

Article X.1

This article enumerates the mechanisms to be set up with a view to assisting the Parties in their implementation of the Convention, as proposed in the Feasibility Study, chapter 16.

Article X.2

This article establishes the Committee of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region, modelled on the Regional Committee set up by virtue of the UNESCO Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region. The Committee is made up of representatives of the Parties, and is distinct from the Network of national information centres set up under Article X.3. It should, however, be noted that Parties may nominate representatives of their national information centres as their representatives on the Committee, as has largely been the practice with respect to the UNESCO Regional Committee.

The main functions of the Committee are described, while it is envisaged that its Rules of Procedures be adopted separately. The Rules of Procedure will define the composition of the Committee, the term and general powers of the President, the representatives and observers, the quorum, the voting procedures, etc. They will be modelled on the Rules of Procedure of the UNESCO Regional Committee for Europe.

Recommendations, declarations and models of good practice are important tools for the implementation of the Convention. They offer guidance on specific issues (e.g., the role of national information centres, the recognition of secondary school leaving qualifications or recognition procedures) and complement the provisions of the Convention. These texts are *not* binding on the Parties, but rather provide voluntary solutions to common problems in that they generally express the considered view of all, or at least the majority, of the Parties on the issues which they address. The Article places upon the Parties the obligation to disseminate recommendations, declarations and models of good practice adopted in accordance with the present Article to the competent authorities, and to encourage their application.

X.3 straipsnis

ENIC tinklas buvo įkurtas 1994 m. birželio mėn., sujungus ankstesnius savarankiškus dviejų organizacijų tinklus – Europos Tarybos NEIC tinklą ir UNESCO NIB tinklą. ENIC tinklas įkurtas UNESCO Europos regioninio komiteto ir Europos Tarybos Ministrų komiteto sprendimu. Tinklas ypač svarbus praktiškai įgyvendinant Konvenciją, todėl buvo nuspręsta įtraukti jį kaip vieną iš tiesiogiai Konvencijoje minimų įgyvendinimo būdų.

Straipsnyje apibrėžiama šio Tinklo sudėtis ir pagrindinės funkcijos, įgyvendinant Konvencijoje numatytus tikslus. Kitos Tinklo funkcijos Konvencijoje nenumatomos. Straipsnyje taip pat apibūdinamas Tinklo narių paskyrimas. Šalys Tinklo nariais turėtų skirti nacionalinius informacijos centrus, įkurtus ir išlaikomus vadovaujantis IX.2 straipsniu. *Nacionalinės* informacinių centrų funkcijos ir Šalių įsipareigojimas imtis visų įmanomų priemonių, suteikiančių galimybes centrams įgyvendinti jų užduotis, numatyti IX skyriuje.

Europos Tarybos ir UNESCO kompetentingi organai bendrai patvirtina Tinklo įgaliojimus. Įgaliojimus patvirtina tam tikram laikotarpiui ir periodiškai peržiūri abiejų organizacijų kompetentingi organai.

XI SKYRIUS. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

XI.1 skyrius

Šiame straipsnyje nustatoma, kad bet kuri Šalis, kuri yra Europos Tarybos Valstybė narė, UNESCO Europos regiono narė ar bet kuri Europos Tarybos Europos kultūros konvencijos ir (ar) UNESCO Konvencijos dėl studijų, diplomų ir laipsnių pripažinimo Europos regionui priklausančiose valstybėse signatarė, Susitariančioji Šalis ar šalis *ir* kuri yra pakviesta dalyvauti Diplomatinėje konferencijoje, kuriai pavesta priimti šią Konvenciją, gali tapti šios Konvencijos Šalimi. Abi šios sąlygos turi būti išpildytos.

Šventasis Sostas yra prisijungęs prie XI.1.1.c straipsnyje minimų Konvencijų, todėl jam taikoma ši nuostata. Vis dėlto XI.1.2 straipsnyje Šventasis Sostas nurodytas atskirai, nes Šventojo Sosto delegacijos prašymu Šventasis Sostas dėl savo unikalumo turėtų būti išskirtas iš kitų Šalių.

XI.2 straipsnis

Šiame straipsnyje nustatoma, kaip ši Konvencija įsigalioja. Jame vadovaujamasi įprastine Europos Tarybos ir UNESCO konvencijų įsigaliojimo praktika.

Article X.3

The ENIC Network was established in June 1994 through the merger of the previous separate Networks of the two Organizations - the NEIC Network of the Council of Europe and the NIB Network of UNESCO. The ENIC Network was set up by decision of the UNESCO Regional Committee for Europe and by the Committee of Ministers of the Council of Europe. The Network is of crucial importance to the practical implementation of the Convention, and it has therefore been deemed desirable to include it among the implementation mechanisms explicitly mentioned in the Convention.

The Article describes the composition and the main functions of the Network when acting for the purposes of the Convention. Other activities of the Network are not covered by the Convention. The Article also describes the nomination of the members of the Network. The Parties should appoint as member(s) of the Network the National Information Centres established or maintained under Article IX.2. The *national* functions of the information centres, as well as the obligation of the Parties to take all feasible measures required to enable the centres to fulfil their tasks, are included in Section IX.

The terms of reference of the Network shall be adopted jointly by the competent bodies of the Council of Europe and UNESCO. The terms of reference are adopted for a certain time period and reviewed periodically by the competent bodies of the two Organizations.

SECTION XI. FINAL CLAUSES

Article XI.1

This article states that any State which is a member State of the Council of Europe, a member of the UNESCO Europe Region, or any signatory, Contracting State or a party to the European Cultural Convention of the Council of Europe and/or the UNESCO Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region, *and* which has been invited to the Diplomatic Conference entrusted with the adoption of the Convention, may become a Party to this Convention. Both of these conditions must be fulfilled.

The Holy See is a party to the Conventions mentioned in Article XI.1.1.c, and is therefore covered by this provision. However, in Article XI.1.2, the Holy See is referred to explicitly at the request of the delegation of the Holy See, which felt that, because of its unique character, it should not be amalgamated with the States.

Article XI.2

This article stipulates how the present Convention shall enter into force. It follows standard practice for Council of Europe and UNESCO Conventions.

XI.3 straipsnis

Šiame straipsnyje numatoma, kaip prie Konvencijos prisijungia tos Šalys, kurios vadovaujantis XI.1 straipsniu, neturi teisės automatiškai tapti šios Konvencijos Šalimi. Prisijungti pagal XI.3 straipsnio nuostatas galima tik įsigaliojus Konvencijai pagal XI.2 straipsnio nuostatas. Kaip numatyta XI.3.2 straipsnyje, po to norint prisijungti prie Konvencijos reikės gauti dviejų trečdalių Šalių, kurios pagal X.2 straipsnį turi teisę būti atstovaujamos Konvencijos dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione Komitete, balsų daugumą. Spręsdamas, ar priimti naujas Šalis vadovaujantis šio straipsnio nuostatomis, Komitetas gali svarstyti, ar galima gauti pakankamą ir tikslią informaciją apie norinčių prisijungti Šalių švietimo sistemas. Šia procedūra keičiamos galiojančios įprastinės Europos Tarybos ir UNESCO konvencijų procedūros. Prisijungimo prašymai ir jų sklaida Šalims vykdoma vadovaujantis šiame straipsnyje numatytomis taisyklėmis.

XI.3.3 straipsnyje numatomos konkrečios nuostatos dėl Europos Bendrijos prisijungimo prie Konvencijos.

XI.4 straipsnis

Šiame straipsnyje apibrėžiamas santykis tarp šios Konvencijos bei ankstesnių Europos Tarybos ir UNESCO konvencijų dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimo Europos regione.

Šiame straipsnyje pabrėžiama šios Konvencijos kaip *pakeičiančios Konvencijos* funkcija, pagal kurią bet kuri šios Konvencijos Šalis nustoja taikyti bet kurias šiame straipsnyje paminėtas ankstesnes Europos Tarybos ir UNESCO konvencijas, kurių šalimi ji yra, bet tik santykiuose su kitomis šios Konvencijos Šalimis. Šalys vis dar susaistytos ankstesnių Konvencijų, kurių šalimis jos yra, santykiuose su šalimis, kurios yra tų Konvencijų, bet ne šios Konvencijos, šalys. Augant šios Konvencijos Šalių skaičiui, ankstesnių Konvencijų konkretaus taikymo atvejų mažės. Tikimasi, kad ši Konvencija galiausiai pakeis ankstesnes Konvencijas.

Be to, šios Konvencijos Šalys įsipareigoja susilaikyti nuo prisijungimo prie ankstesnių Konvencijų. Išimtis daroma Tarptautinei konvencijai dėl studijų, aukštojo mokslo diplomų ir laipsnių pripažinimo Arabų ir Europos valstybėse, besiribojančiose su Viduržemio jūra. Šios Konvencijos Šalys gali prisijungti prie Viduržemio jūros konvencijos, atsižvelgdamos į savo santykius su Viduržemio ir Arabų valstybėmis, kurios nėra šios Konvencijos Šalys. Kaip numatyta XI.4.1.a straipsnyje, šios Konvencijos ir Viduržemio jūros konvencijos Šalys taiko šią Konvenciją savo santykiuose su kitomis abiejų Konvencijų Šalimis.

Article XI.3

This article regulates accession to the Convention by States which do not have an automatic right to become a Party to it under Article XI.1. Accession under the provisions of Article XI.3 will only be possible when the Convention has entered into force under the provisions of Article XI.2. Thereafter, any such accession shall require a two-thirds majority of the Parties entitled to be represented, in accordance with Article X.2, on the Committee for the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region, as specified in Article XI.3.2. In deciding whether to admit new States under the provisions of this Article, the Committee may want to consider whether sufficient and accurate information is available on the education system of the States applying for accession. This procedure replaces the normal procedures in force for Conventions adopted within the respective frameworks of the Council of Europe and UNESCO. Requests for accession and their dissemination to the Parties shall follow the rules specified in the present Article.

Article XI.3.3 contains specific provisions concerning the accession to the Convention by the European Community.

Article XI.4

This article defines the relationship between this Convention and previous Council of Europe and UNESCO Conventions on the recognition of higher education qualifications in the European region.

The article underlines the function of this Convention as a *replacement Convention*, in that any Party to the present Convention, ceases to apply any of the previous Council of Europe and UNESCO Conventions mentioned in this Article to which it is a party, but only with regard to other Parties to the present Convention. Parties shall still be bound by the previous Conventions to which they are a party with regard to other parties to those Conventions, but not to the present Convention. The instances of concrete application of the previous Conventions will thus be reduced as the number of Parties to the present Convention increases. It is hoped that the present Convention will eventually replace the previous Conventions.

In addition, the Parties to the present Convention undertake to abstain from becoming parties to the previous Conventions. An exception is made with regard to the International Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees in Higher Education in the Arab and European States bordering on the Mediterranean. The Parties to the present Convention may accede to the Mediterranean Convention with a view to their relations with Mediterranean and Arab States not Party to the present Convention. As stated in Article XI.4.1.a, the Parties to both the present Convention and to the Mediterranean Convention would apply the present Convention in their relations with other States party to both Conventions.

XI.6 straipsnis

Šiame straipsnyje numatyta, kad bet kuri Šalis bet kuriuo metu gali denonsuoti šią Konvenciją, ir nurodoma tokio denonsavimo tvarka.

Vadovaujantis tarptautine teise dėl tarptautinės sutarties nutraukimo ar sustabdymo, kai viena iš Šalių pažeidžia esminę sutarties nuostatą jos tikslui ar paskirčiai pasiekti, gali būti remiamasi Vienos Konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 60 straipsniu.

XI.7 straipsnis

Šios konvencijos nuostatų išlygos yra leidžiamos tik XI.7.1 straipsnyje numatytais atvejais. Apskritai nėra numatyta jokių išlygų nei dėl Konvencijos principų, nei dėl Šalies dalyvavimo mechanizmuose, skirtuose Konvencijai įgyvendinti.

XI.8 straipsnis

Šiame straipsnyje numatyta supaprastinta Konvencijos pataisų priėmimo procedūra. Galimybė keisti Konvenciją turėtų būti taikoma ribotai ir neturėtų būti taikoma Konvencijos principams.

Šiame straipsnyje numatyta, kad bet kuris pataisos projektas gali būti priimamas dviejų trečdalių Šalių, kurios pagal X.2 straipsnį turi teisę būti atstovaujamos Konvencijos dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione komitete, balsų dauguma.

Šio straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad Konvencijos Šalys sutiktų būti susaistytos bet kuriuo šią Konvenciją pakeičiančiu Protokolu. Šis reikalavimas gali būti patenkintas arba oficialiu sutikimu, tokiu kaip pasirašymas, o jei reikalinga – ratifikavimas, priėmimas ar patvirtinimas, arba vadovaujantis supaprastintomis procedūromis, pvz., leidžiant Konvencijos Šaliai pasitraukti, jei pagal naudojamas formuluotes numatyta, kad Protokolas neįsigalioja Šalies, kuri nėra davusi savo sutikimo, atžvilgiu.

XI.9 straipsnis

Šiame straipsnyje apibrėžiamos Konvencijos depozitarų funkcijos. Europos Tarybos Generalinis Sekretorius ir UNESCO Generalinis Direktorius bendrai yra šios Konvencijos depozitarai. Šis straipsnis yra suformuluotas remiantis Europos Tarybos ir OECD Konvencijos dėl abipusės administracinės pagalbos mokesčių klausimais 32 straipsniu (ETS Nr. 127).

Article XI.6

This article states that any Party may, at any time, denounce the present Convention, and specifies the procedure for such a denunciation.

As regards international law concerning the termination or suspension of the operation of an international treaty as a consequence of a violation by a Party of a provision essential to the accomplishment of the object or purpose of the treaty, reference may be made to Article 60 of the Vienna Convention on the Law of Treaties.

Article XI.7

Reservations to the provisions of this Convention are allowed only as specified in Article XI.7.1. In general terms, no reservations are allowed with respect to the principles of the Convention, nor in respect of a State's participation in the mechanisms set up for its implementation.

Article XI.8

This article outlines the simplified procedure for the adoption of amendments to the Convention. The possibility of amending the Convention should be used sparingly, and cannot be used with respect to the principles of the Convention.

The Article provides that any draft amendment shall require a two-thirds majority of the Parties entitled to be represented, in accordance with Article X.2, on the Committee for the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region.

Paragraph 1 of this article requires that the Parties to the Convention express their consent to be bound by any Protocol amending the Convention. This requirement can be satisfied either by a formal expression of consent to be bound such as a signature followed, where necessary, by ratification, acceptance or approval, or by simplified procedures, eg, permitting a Party to the Convention to "opt out", so long as the modalities used provide that the Protocol does not enter into force in respect of a Party without its consent.

Article XI.9

This article describes the functions of the depositories of the Convention. The Secretary General of the Council of Europe and the Director-General of UNESCO shall jointly be the depositories of the Convention. The Article is modelled on Article 32 of ETS No. 127 on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters, which is a joint Council of Europe/OECD Convention.

KVALIFKACIJŲ, SUSIJUSIŲ SU AUKŠTUOJU MOKSLU, PRIPAŽINIMO EUROPOS REGIONE KONVENCIJA

Lisabona, 1997 m. balandžio 11 d.

ETS Nr. 165

PRISIJUNGUSIOS ŠALYS

Ypatingos pasirašymo sąlygos

Atvira pasirašyti

Vieta: Lisabona

Data : 1997-04-11

Įsigaliojimas

Sąlygos: 5 ratifikavusios valstybės, iš jų ne mažiau kaip 3 Europos Tarybos ir (ar) UNESCO Europos regiono Valstybės narės.

Data : 1999-02-01

Statusas 2012-10-17

CONVENTION ON THE RECOGNITION OF QUALIFICATIONS CONCERNING HIGHER EDUCATION IN THE EUROPEAN REGION

Lisbon, 11 April 1997

ETS No. 165

LIST OF RATIFYING STATES

Special conditions of opening for signatare

Opening for signature

Place: Lisbon

Date : 11/4/1997

Entry into force

Conditions: 5 Ratifications including 3 member States of the Council of Europe and/or the UNESCO Europe Region.

Date : 1/2/1999

Status as of: 17/10/2012

Europos Tarybos Valstybės narės

Šalys	Pasirašymas	Ratifikavimas	Įsigaliojimas	Pastabos	R.	D.	A.	T.	C.	O.
Airija	2004-03-08 s	2004-03-08 s	2004-05-01							
Albanija	1999-11-04	2002-03-06	2002-05-01				X			
Andora		2008-04-22 a	2008-06-01				X			
Armėnija	2000-05-26	2005-01-07	2005-03-01		X	X	X			
Austrija	1997-07-07	1999-02-03	1999-04-01			X	X			
Azerbaidžanas	1997-04-11	1998-03-10	1999-02-01				X			
Belgija	2005-03-07	2009-07-22	2009-09-01				X			
Bosnija ir Hercegovina	2003-07-17	2004-01-09	2004-03-01							
Bulgarija	1997-04-11	2000-05-19	2000-07-01				X			
Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	1997-04-11	2002-11-29	2003-01-01			X	X			
Čekijos Respublika	1997-04-11	1999-12-15	2000-02-01			X	X			
Danija	1997-04-11	2003-03-20	2003-05-01							
Estija	1997-04-11	1998-04-01	1999-02-01				X			
Graikija										
Gruzija	1997-04-11	1999-10-13	1999-12-01							
Islandija	1997-04-11	2001-03-21	2001-05-01							
Ispanija	2009-02-20	2009-10-28	2009-12-01			X				
Italija	1997-07-24	2010-10-06	2010-12-01				X			
Jungtinė Karalystė	1997-11-07	2003-05-23	2003-07-01							
Juodkalnija	2004-03-03	2004-03-03	2006-06-06	56						
Kipras	1998-03-25	2001-11-21	2002-01-01							
Kroatija	1997-04-11	2002-10-17	2002-12-01							
Latvija	1997-04-11	1999-07-20	1999-09-01				X			
Lenkija	1997-04-11	2004-03-17	2004-05-01				X			
Lichtenšteinas		2000-02-01 a	2000-04-01			X	X			
Lietuva	1997-04-11	1998-12-17	1999-02-01							
Liuksemburgas	1997-04-11	2000-10-04	2000-12-01			X				
Malta	1997-04-11	2005-11-16	2006-01-01				X			
Moldova	1997-05-06	1999-09-23	1999-11-01				X			
Monakas										
Nyderlandai (Olandija)	2002-05-14	2008-03-19	2008-05-01				X	X		
Norvegija	1997-04-11	1999-04-29	1999-06-01				X			
Portugalija	1997-04-11	2001-10-15	2001-12-01							
Prancūzija	1997-04-11	1999-10-04	1999-12-01							
Rumunija	1997-04-11	1999-01-12	1999-03-01				X			
Rusija	1999-05-07	2000-05-25	2000-07-01							
San Marinas	2011-07-06	2011-12-19	2012-02-01							
Serbija	2004-03-03	2004-03-03	2004-05-01	56			X			
Slovakija	1997-04-11	1999-07-13	1999-09-01				X			
Slovėnija	1997-04-11	1999-07-21	1999-09-01				X			
Suomija	1998-01-22	2004-01-21	2004-03-01			X	X			
Švedija	1997-04-11	2001-09-28	2001-11-01							
Šveicarija	1998-03-24 s	1998-03-24 s	1999-02-01		X		X			
Turkija	2004-12-01	2007-01-08	2007-03-01		X		X			
Ukraina	1997-04-11	2000-04-14	2000-06-01				X			
Vengrija	1997-04-11	2000-02-04	2000-04-01			X	X			
Vokietija	1997-04-11	2007-08-23	2007-10-01							

Member States of the Council of Europe

States	Signature	Ratification	Entry into force	Notes	R.	D.	A.	T.	C.	O.
Albania	4/11/1999	6/3/2002	1/5/2002				X			
Andorra		22/4/2008 a	1/6/2008				X			
Armenia	26/5/2000	7/1/2005	1/3/2005		X	X	X			
Austria	7/7/1997	3/2/1999	1/4/1999			X	X			
Azerbaijan	11/4/1997	10/3/1998	1/2/1999				X			
Belgium	7/3/2005	22/7/2009	1/9/2009				X			
Bosnia and Herzegovina	17/7/2003	9/1/2004	1/3/2004							
Bulgaria	11/4/1997	19/5/2000	1/7/2000				X			
Croatia	11/4/1997	17/10/2002	1/12/2002							
Cyprus	25/3/1998	21/11/2001	1/1/2002							
Czech Republic	11/4/1997	15/12/1999	1/2/2000			X	X			
Denmark	11/4/1997	20/3/2003	1/5/2003							
Estonia	11/4/1997	1/4/1998	1/2/1999				X			
Finland	22/1/1998	21/1/2004	1/3/2004			X	X			
France	11/4/1997	4/10/1999	1/12/1999							
Georgia	11/4/1997	13/10/1999	1/12/1999							
Germany	11/4/1997	23/8/2007	1/10/2007							
Greece										
Hungary	11/4/1997	4/2/2000	1/4/2000			X	X			
Iceland	11/4/1997	21/3/2001	1/5/2001							
Ireland	8/3/2004 s	8/3/2004 s	1/5/2004							
Italy	24/7/1997	6/10/2010	1/12/2010				x			
Latvia	11/4/1997	20/7/1999	1/9/1999				X			
Liechtenstein		1/2/2000 a	1/4/2000			X	X			
Lithuania	11/4/1997	17/12/1998	1/2/1999							
Luxembourg	11/4/1997	4/10/2000	1/12/2000			X				
Malta	11/4/1997	16/11/2005	1/1/2006				X			
Moldova	6/5/1997	23/9/1999	1/11/1999				X			
Monaco										
Montenegro	3/3/2004	3/3/2004	6/6/2006	56						
Netherlands	14/5/2002	19/3/2008	1/5/2008				X	X		
Norway	11/4/1997	29/4/1999	1/6/1999				X			
Poland	11/4/1997	17/3/2004	1/5/2004				X			
Portugal	11/4/1997	15/10/2001	1/12/2001							
Romania	11/4/1997	12/1/1999	1/3/1999				X			
Russia	7/5/1999	25/5/2000	1/7/2000							
San Marino	6/7/2011	19/12/2011	1/2/2012							
Serbia	3/3/2004	3/3/2004	1/5/2004	56			X			
Slovakia	11/4/1997	13/7/1999	1/9/1999				X			
Slovenia	11/4/1997	21/7/1999	1/9/1999				X			
Spain	20/2/2009	28/10/2009	1/12/2009			X				
Sweden	11/4/1997	28/9/2001	1/11/2001							
Switzerland	24/3/1998 s	24/3/1998 s	1/2/1999		X		X			
The former Yugoslav Republic of Macedonia	11/4/1997	29/11/2002	1/1/2003			X	X			
Turkey	1/12/2004	8/1/2007	1/3/2007		X		X			
Ukraine	11/4/1997	14/4/2000	1/6/2000				X			
United Kingdom	7/11/1997	23/5/2003	1/7/2003							

Valstybės, kurios nėra Europos Tarybos narės

Šalys	Pasirašymas	Ratifikavimas	Įsigaliojimas	Pastabos	R.	D.	A.	T.	C.	O.
Australija	2000-09-19	2002-11-22	2003-01-01							
Baltarusija		2002-02-19 a	2002-04-01							
Izraelis	1997-11-24	2007-07-12	2007-09-01			X	X			
Jungtinės Amerikos Valstijos	1997-04-11									
Kanada	1997-11-04									
Kazachstanas	1997-04-11	1998-10-07	1999-02-01							
Kirgizijos Respublika		2004-03-09 a	2004-05-01							
Naujoji Zelandija		2007-12-04 a	2008/02/01				X	X		
Šventasis Sostas	1997-04-11	2001-02-28	2001-04-01		X		X			
Tadžikistanas	2011-06-06	2012-03-28	2012-05-01							

Tarptautinės Organizacijos

Organizacijos	Pasirašymas	Ratifikavimas	Įsigaliojimas	Pastabos	R.	D.	A.	T.	C.	O.
Europos Bendrija										

Iš viso pasirašiusių, bet neratifikavusių:	2
Iš viso ratifikavusių ar prisijungusių:	53

Pastabos: (56) Serbijos ir Juodkalnijos valstybių sąjungos pasirašymo ir ratifikavimo data. a (accesion) – prisijungimas; s (signature without reservation as to ratification) – pasirašymas be išlygų dėl ratifikavimo; su (succession) – perėmimas; r (signature „ad referendum") – pasirašymas „ad referendum"; R (reservations) – išlygos; D (declarations) – deklaracijos; A (authorities) – valdžios organai; T (Territorial Application) – teritorinis taikymas; C (communication) – ryšiai; O (objection) - nesutikimas(prieštaravimas).

Šaltinis: http://conventions.coe.int/

Non-member States of the Council of Europe

States	Signature	Ratification	Entry into force	Notes	R.	D.	A.	T.	C.	O.
Australia	19/9/2000	22/11/2002	1/1/2003							
Belarus		19/2/2002a	1/4/2002							
Canada	4/11/1997									
Holy See	11/4/1997	28/2/2001	1/4/2001		X		X			
Israel	24/11/1997	12/7/2007	1/9/2007			X	X			
Kazakhstan	11/4/1997	7/10/1998	1/2/1999							
Kyrghyz Republic		9/3/2004 a	1/5/2004							
New Zealand		4/12/2007 a	1/2/2008				X	X		
Tajikistan	6/6/2011	28/3/2012	1/5/2012							
United States	11/4/1997									

International Organisations

Organisations	Signature	Ratification	Entry into force	Notes	R.	D.	A.	T.	C.	O.
European Community										

Total number of signatures not followed by ratifications:	2
Total number of ratifications/accessions:	53

Notes:(56) Dates of signature and ratification by the state union of Serbia and Montenegro. a: Accession - s: Signature without reservation as to ratification - su: Succession - r: Signature "ad referendum". R.: Reservations - D.: Declarations - A.: Authorities - T.: Territorial Application - C.: Communication - O.: Objection.

Source: Treaty Office on http://conventions.coe.int

ATNAUJINTOS REKOMENDACIJOS DĖL UŽSIENIO KVALIFIKACIJŲ VERTINIMO KRITERIJŲ IR PROCEDŪRŲ

(priimtos Lisabonos pripažinimo konvencijos komiteto penktajame posėdyje Sevre 2010 m. birželio 23 d.)

Preambulė

Konvencijos dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione *komitetas*,

atsižvelgdamas į tai, kad Europos Tarybos ir UNESCO tikslas yra didesnė jos narių vienybė ir kad šio tikslo galima siekti bendrai veikiant kultūrinėje erdvėje;

atsižvelgdamas į Europos Tarybos ir UNESCO konvenciją dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione;

atsižvelgdamas į Europos kultūros konvenciją;

atsižvelgdamas į Europos konvencijas Nr. 15 *Dėl diplomų priimant į universitetus ekvivalentiškumo*, Nr. 21 *Dėl dalinių universitetinių studijų ekvivalentiškumo*, Nr. 32 *Dėl universitetinių kvalifikacijų akademinio pripažinimo*, Europos konvencijos *dėl diplomų priimant į universitetus* protokolą Nr. 49 ir Europos konvenciją Nr. 138 *Dėl bendro dalinių universitetinių studijų ekvivalentiškumo*, taip pat į Europos susitarimą Nr. 69 *Dėl studentų stipendijų perkėlimo*;

atsižvelgdamas į UNESCO konvenciją dėl studijų, diplomų ir laipsnių, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono Valstybėse ir Konvencijos signatarėse;

atsižvelgdamas į dvi deklaracijas dėl Europos konvencijos Nr. 15 taikymo ir į Bendrąją deklaraciją dėl Europos ekvivalentiškumo konvencijų;

atsižvelgdamas į Europos švietimo ministrų deklaraciją, paskelbtą Bolonijoje 1999 m. birželio 19 d., ir vėlesnius oficialius ministrų susitikimų komunikatus;

atsižvelgdamas į Europos Komisijos, Europos Tarybos ir UNESCO bendrai tobulintą Diplomo priedėlį, UNESCO ir Europos Tarybos Transnacionalinio švietimo teikimo gerosios praktikos kodeksą, Jungtinių laipsnių pripažinimo rekomendacijas, Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemą (ECTS) ir į nacionalines ir Europos aukštojo mokslo ir mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaras;

atsižvelgdamas į praktinius veiksmus, kuriuos siekdamas pagerinti kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimą vykdo Europos Tarybos ir UNESCO Europos nacionalinių informacijos centrų dėl akademinio pripažinimo ir mobilumo tinklas (ENIC tinklas);

REVISED RECOMMENDATION ON CRITERIA AND PROCEDURES FOR THE ASSESSMENT OF FOREIGN QUALIFICATIONS

(adopted by the Lisbon Recognition Convention Committee at its fifth meeting, Sèvres, 23 June 2010)

Preamble

The Committee of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region,

Considering that the aim of the Council of Europe and UNESCO is to achieve greater unity between their members, and that this aim can be pursued notably by common action in cultural matters;

Having regard to the Council of Europe/UNESCO Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region;

Having regard to the European Cultural Convention;

Having regard to European Conventions Nos. 15 on the Equivalence of Diplomas leading to Admission to Universities, 21 on the Equivalence of Periods of University Study, 32 on the Academic Recognition of University Qualifications, 49 Protocol to the European Convention on the Equivalence of Diplomas leading to Admission to Universities and 138 on the General Equivalence of Periods of University Study as well as European Agreement No. 69 on the portability of student grants;

Having regard to the UNESCO Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region and signatories to the Convention;

Having regard to the two declarations on the application of European Convention No. 15 and to the General Declaration on the European Equivalence Conventions;

Having regard to the Declaration of the European Ministers of Education in Bologna on 19 June 1999, and the subsequent communiqués of the Ministerial meetings;

Having regard to the Diploma Supplement elaborated jointly by the European Commission, the Council of Europe and UNESCO, the UNESCO/Council of Europe Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education, the Recommendation on the Recognition of Joint Degrees, the European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS), and to the national and European higher education and lifelong learning qualifications frameworks;

Having regard to the practical action in favour of improving the recognition of qualifications concerning higher education carried out by the Council of Europe/UNESCO European Network of national information centres on academic recognition and mobility ("the ENIC Network");

atsižvelgdamas į tai, kad Europos Taryba ir UNESCO visada skatino akademinį mobilumą siekdamos geresnio įvairių kultūrų ir kalbų supratimo be jokios rasinės, religinės, politinės ar seksualinės diskriminacijos;

atsižvelgdamas į tai, kad studijos arba darbas užsienio šalyje gali praturtinti individą kultūrine bei akademine prasme ir pagerinti jo karjeros galimybes;

atsižvelgdamas į tai, kad kvalifikacijų pripažinimas yra esminė pradinė akademinio ir profesinio mobilumo sąlyga,

rekomenduoja Kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione konvenciją pasirašiusių Valstybių vyriausybėms[5]:

i. diegiant savo pripažinimo politiką atsižvelgti į principus, išdėstytus prie šio dokumento pridedamame priede;

ii. atkreipti su tuo susijusių kompetentingų institucijų dėmesį į šiuos principus, kad į juos būtų galima atsižvelgti ir taikyti šių institucijų darbe;

iii. skatinti vyriausybines agentūras bei vietinės ir regioninės valdžios institucijas, taip pat aukštąsias mokyklas, atsižvelgiant į jų autonomiją, įgyvendinti šiuos principus;

iv. užtikrinti kuo platesnę šių rekomendacijų sklaidą tarp visų suinteresuotų asmenų ir institucijų, besidominčių kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimu;

kviečia Europos Tarybos Generalinį Sekretorių ir UNESCO Generalinį Direktorių tinkamai perduoti šias rekomendacijas vyriausybėms tų Valstybių, kurios buvo pakviestos į Diplomatinę konferenciją dėl Lisabonos pripažinimo konvencijos priėmimo, tačiau kurios neprisijungė prie šios konvencijos.

ATNAUJINTOS REKOMENDACIJOS DĖL UŽSIENIO KVALIFIKACIJŲ IR DALINIŲ STUDIJŲ VERTINIMO PROCEDŪRŲ IR KRITERIJŲ

I. Bendrosios nuostatos

1. Rekomendacijos yra priimtos remiantis Lisabonos pripažinimo konvencija ir taikomos šios Konvencijos Šalims. Tačiau šiose rekomendacijose aptarti principai ir praktikos gali būti taip pat vienodai taikomi pripažįstant kvalifikacijas, suteiktas kitose šalyse arba pagal transnacionalinio švietimo susitarimus, pripažįstant jungtinius laipsnius arba pripažįstant šalių, neprisijungusių prie Lisabonos pripažinimo konvencijos, kvalifikacijas.

[5] Šiose rekomendacijose ši konvencija bus vadinama „Lisabonos pripažinimo konvencija“.

Considering that the Council of Europe and UNESCO have always encouraged academic mobility as a means for better understanding of the various cultures and languages, and without any form of racial, religious, political or sexual discrimination;

Considering that studying or working in a foreign country is likely to contribute to an individual's cultural and academic enrichment, as well as to improve the individual's career prospects;

Considering that the recognition of qualifications is an essential precondition for both academic and professional mobility;

Recommends the governments of States party to the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region[5]:

i. to take into account, in the establishment of their recognition policies, the principles set out in the appendix hereto;

ii. to draw these principles to the attention of the competent bodies concerned, so that they can be considered and taken into account;

iii. to promote implementation of these principles by government agencies and local and regional authorities and by higher education institutions within the limits imposed by the autonomy of higher education institutions;

iv. to ensure that this Recommendation is distributed as widely as possible among all persons and bodies concerned with the recognition of qualifications concerning higher education;

Invites the Secretary General of the Council of Europe and the Director-General of UNESCO, as appropriate, to transmit this Recommendation to the governments of those States which have been invited to the Diplomatic Conference entrusted with the adoption of the Lisbon Recognition Convention but which have not become parties to that Convention.

REVISED RECOMMENDATION ON PROCEDURES AND CRITERIA FOR THE ASSESSMENT OF FOREIGN QUALIFICATIONS AND PERIODS OF STUDY

I. General considerations

1. The present Recommendation is adopted within the framework of the Lisbon Recognition Convention and applies to the Parties of this Convention. The principles and practices described in this Recommendation can, however, also be equally well applied to the recognition of qualifications issued in other countries or under transnational education arrangements, to the recognition of joint degrees and to the recognition of qualifications in countries other than those party to the Lisbon Recognition Convention.

[5] In this Recommendation, this Convention will be referred to as "the Lisbon Recognition Convention".

2. Rekomendacijos susistemina geriausią kompetentingų pripažinimo institucijų taikomą praktiką bei remiasi ja, siūlydamos patobulinimus. Rekomendacijų nuostatose ypatingas dėmesys skiriamas pripažinimo atvejams, reikalaujantiems kompleksinio vertinimo. Pripažįstama, kad kai kuriais atvejais vertinimas gali būti atliekamas paprastesniu būdu.

II. Apibrėžimai

3. Lisabonos pripažinimo konvencijoje apibrėžtos sąvokos šiose rekomendacijose turi tą pačią reikšmę, nuoroda į šių sąvokų apibrėžimą pateikiama Konvencijos I skyriuje. Nuostatos, taikomos kompetentingoms pripažinimo institucijoms, taip pat taikomos *mutatis mutandis* ir juridiniams bei fiziniams asmenims, atsakingiems už užsienio kvalifikacijų vertinimą ir už informacijos apie kvalifikacijas ir jų pripažinimą teikimą. Sąvokos, konkrečiai susijusios su transnacionalinio švietimo teikimu, yra apibrėžtos UNESCO ir Europos Tarybos Transnacionalinio švietimo teikimo gerosios praktikos kodekse. Sąvokos, konkrečiai susijusios su jungtiniais laipsniais, yra apibrėžtos Rekomendacijose dėl jungtinių laipsnių pripažinimo.

III. Bendrieji principai

4. Užsienio kvalifikacijų turėtojai turi tinkamai užtikrintą teisę, pateikę prašymą, gauti jų kvalifikacijų įvertinimą.

5. Užsienio kvalifikacijų vertinimo nuostatos taikomos *mutatis mutandis* vertinant dalines studijas.

6. Užsienio kvalifikacijų vertinimo procedūros ir kriterijai turi būti skaidrūs, nuoseklūs bei patikimi ir nuolat peržiūrimi siekiant didinti skaidrumą, atsižvelgiant į pasikeitimus švietimo srityje ir šalinant reikalavimus, komplikuojančius procedūrą.

7. Vertinant užsienio kvalifikacijas, susijusias su aukštuoju mokslu, tarptautiniai ir nacionaliniai teisės aktai turėtų būti taikomi lanksčiai, siekiant padaryti pripažinimą galimu. Tais atvejais, kai nacionaliniai teisės aktai prieštarauja šioms rekomendacijoms, šalys skatinamos atidžiai apsvarstyti, ar nacionaliniai teisės aktai gali būti pataisyti.

8. Kai po kruopštaus atvejo išnagrinėjimo kompetentinga pripažinimo institucija padaro išvadą, kad pripažinimas pagal pareiškėjo prašymą negali būti suteiktas, turėtų būti taikomi, kai įmanoma, alternatyvusis ar dalinis pripažinimas.

9. Visais atvejais, kai sprendimas skiriasi nuo pareiškėjo prašyto pripažinimo, įskaitant atvejus, kai neįmanomas joks pripažinimas, kompetentinga pripažinimo institucija turėtų apie tai informuoti pareiškėją, nurodydama sprendimo priėmimo priežastis ir informuodama apie pareiškėjo galimybes pateikti apeliaciją.

2. The Recommendation codifies established best practice among competent recognition authorities and builds on this practice in suggesting further improvements. The provisions of the Recommendation are in particular directed at recognition cases where a complex assessment is required. It is realised that some cases may be treated in a simpler way.

II. Definitions

3. Terms defined in the Lisbon Recognition Convention are used in the same sense in the present Recommendation, and reference is made to the definition of these terms in Section I of the Convention. The provisions pertaining to the competent recognition authorities shall also be applied, *mutatis mutandis*, to authorities and individuals responsible for the assessment of foreign qualifications and for the provision of information on qualifications and their recognition. Terms that specifically refer to the provision of transnational education are defined in the UNESCO/Council of Europe Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education. Terms that specifically refer to joint degrees are defined in the Recommendation on the Recognition of Joint Degrees.

III. General principles

4. Holders of foreign qualifications shall have adequate access, upon request, to an assessment of their qualifications.

5. The provisions referring to the assessment of foreign qualifications shall apply, *mutatis mutandis*, to the assessment of periods of study.

6. Procedures and criteria for the assessment of foreign qualifications should be transparent, coherent and reliable, and they should periodically be reviewed with a view to increasing transparency, taking account of developments in the education field and eliminating requirements leading to undue complications in the procedure.

7. In the assessment of foreign qualifications concerning higher education, the international and national legal frameworks should be applied in a flexible way with a view to making recognition possible. In cases where existing national laws conflict with the present Recommendation, States are encouraged carefully to consider whether national laws may be amended.

8. Where, after thorough consideration of the case, the competent recognition authority reaches the conclusion that recognition cannot be granted in accordance with the applicant's request, alternative or partial recognition should be considered, where possible.

9. In all cases where the decision is different from the recognition requested by the applicant, including in cases where no form of recognition is possible, the competent recognition authority should inform the applicant of the reasons for the decision reached and his or her possibilities for appealing against it.

10. Rekomendacijose išdėstyti vertinimo kriterijai buvo sukurti siekiant padidinti užsienio kvalifikacijų vertinimo procedūrų nuoseklumą ir kriterijų taikymą, taip užtikrinant, kad visos Konvencijos šalys panašius pripažinimo atvejus, kiek įmanoma, traktuos panašiais būdais. Vis dėlto suvokta, jog būtinas tam tikras lankstumas sprendžiant kvalifikacijų pripažinimo klausimus ir kad sprendimai tam tikru mastu skirsis, priklausomai nuo nacionalinių švietimo sistemų.

11. Šiame dokumente išdėstytų rekomendacijų dėl procedūrų tikslas yra vertinimo procedūras padaryti nuoseklesnes ir skaidresnes ir užtikrinti, kad visų pareiškėjų prašymai būtų teisingai išnagrinėti. Toliau pateikiamos rekomendacijos dėl vertinimo procedūrų ir kriterijų galioja vienodai, nepaisant to, koks yra vertinimo procedūros rezultatas:

    1) sprendimas dėl pripažinimo,

    2) patarimas sprendimą priimančiai kompetentingai pripažinimo institucijai,

    3) išvada, adresuota asmeniui (-ims), institucijai (-oms), potencialiam (-iems) darbdaviui (-iams) ir kt.

Rekomenduojama, kad pareiškėjai turėtų teisę gauti jų atveju tinkamą įvertinimą.

12. Nors vertinimų tikslas turėtų būti įvertinti pareiškėjo užsienio kvalifikacijas kokybiniu požiūriu, tačiau suvokiama, kad kiekybiniai kriterijai taip pat turi būti taikomi tam tikru mastu. Tačiau jų taikymas turėtų apsiriboti tais atvejais, kai kiekybiniai kriterijai yra susiję su kokybe ir gali papildyti kokybinius kriterijus.

13. Kai studijų rezultatai yra aiškiai dokumentuoti, pavyzdžiui, Europos Komisijos ir Europos Tarybos bei UNESCO Diplomo priedėlyje arba panašiuose dokumentuose, atliekant vertinimą į juos turėtų būti atsižvelgiama.

IV. Vertinimo procedūros

Informacija pareiškėjams

14. Kompetentingos pripažinimo institucijos visiems pareiškėjams turėtų patvirtinti, kad jų prašymas gautas.

15. Kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų paskelbti standartizuotą informaciją apie užsienio kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, vertinimo procedūras ir kriterijus. Ši informacija turėtų būti automatiškai suteikiama visiems pareiškėjams ir asmenims, preliminariai besidomintiems jų užsienio kvalifikacijų vertinimu.

16. Prašymams dėl pripažinimo nagrinėti įprastai reikalingas laikas, skaičiuojamas nuo tada, kai pareiškėjai ir (ar) aukštosios mokyklos pateikė visą reikalingą informaciją, turi būti tiksliai apibrėžtas pareiškėjams. Tais atvejais, kai pripažinimo procesas užtrunka, pareiškėjas turėtų būti informuojamas apie vėlavimą ir jo priežastį bei apie datą, kada galima tikėtis sprendimo. Prašymai turėtų būti išnagrinėti kaip įmanoma greičiau, jų nagrinėjimo laikas neturėtų viršyti keturių mėnesių.

10. The assessment criteria contained in this Recommendation have been drawn up with a view to increasing the consistency of the procedures and use of criteria for the assessment of foreign qualifications, thus assuring that similar recognition cases will be considered in reasonably similar ways by all parties to the Convention. It is nevertheless realised that a margin of flexibility in making recognition decisions is essential, and that decisions will to some extent vary according to national systems of education.

11. The procedural recommendations contained in the present document aim at making assessment procedures more consistent and transparent and at assuring all applicants a fair consideration of their application. The recommendations on procedures and criteria to be followed are equally valid regardless of whether the outcome of the assessment procedure is:

    1) a recognition decision;

    2) advice to the competent recognition authority making the decision;

    3) a statement addressed to individual(s), institution(s), potential employer(s) or others.

It is recommended that applicants have access to an assessment relevant to the case.

12. While the aim of assessments should be to assess applicants' foreign qualifications in qualitative terms, it is realised that quantitative criteria will have to be used to a certain extent. Their use should, however, be limited to cases where quantitative criteria are relevant to quality and may supplement qualitative criteria.

13. Where learning outcomes are clearly documented, for example in a the European Commission/Council of Europe/UNESCO Diploma Supplement, or comparable documents, assessment should take these into consideration.

IV. Assessment procedures

Information to applicants

14. The competent recognition authorities should give all applicants an acknowledgement of the receipt of their application.

15. The competent recognition authorities should publish standardised information on the procedures and criteria for the assessment of foreign qualifications concerning higher education. This information should automatically be given to all applicants as well as to persons making preliminary inquiries about the assessment of their foreign qualifications.

16. The time normally required to process recognition applications, counted from such time as all relevant information has been provided by applicants and/or higher education institutions has to be specified to applicants. In the event that the recognition process is delayed, the applicant should be informed of the delay, the reason for it and notified of a date when a decision can be expected. Applications should be processed as promptly as possible, and the time of processing should not exceed four months.

17. Kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų teikti patarimus asmenims, klausiantiems apie formalių prašymų dėl jų užsienio kvalifikacijų vertinimo bei pripažinimo pateikimo galimybes ir procedūras. Atitinkamai, atsižvelgiant į asmens interesus, jei prašoma, patarimai turėtų būti teikiami pareiškėjo kvalifikacijų formalaus vertinimo metu ar jį atlikus.

18. Kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų sudaryti tipinių pripažinimo atvejų aprašą ir (ar) kitų šalių švietimo sistemų ar kvalifikacijų bei pripažįstančios šalies švietimo sistemų ar kvalifikacijų palyginamąją apžvalgą, kaip pagalbinę priemonę pripažinimo sprendimų nuoseklumui užtikrinti. Jos turėtų apsvarstyti, ar ši informacija galėtų būti prieinama pareiškėjams, šiems nurodant, kad ši informacija yra tik orientacinis vadovas ir kad kiekvienas prašymas vertinamas individualiai.

Informacija apie kvalifikaciją, kurios pripažinimo siekiama

19. Kaip apibrėžta Lisabonos pripažinimo konvencijoje, konkrečiai jos III.3 ir III.4 straipsniuose, atsakomybę už informacijos apie kvalifikaciją, kurios pripažinimo siekiama, teikimą dalijasi pareiškėjai, aukštosios mokyklos, kuriose tos kvalifikacijos buvo suteiktos, ir kompetentinga pripažinimo institucija, atliekanti vertinimą. Aukštosios mokyklos yra ypač raginamos išduoti diplomo priedėlį siekiant palengvinti kvalifikacijų vertinimą.

20. Tais atvejais, kai pabėgėliai ar panašioje situacijoje atsidūrę asmenys, ar kiti asmenys dėl pateisinamų priežasčių negali dokumentais pagrįsti kvalifikacijų, kurias tvirtina turį, kompetentingos pripažinimo institucijos raginamos sukurti ir naudoti „pagrindžiamąjį dokumentą“, teikiantį kvalifikacijų ar dalinių studijų, patvirtinamų visais prieinamais dokumentais ir papildomais įrodymais, aprašymą.

Mokesčiai

21. Kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų apsvarstyti, ar įmanoma užsienio kvalifikacijų vertinimą teikti kaip nemokamą viešąją paslaugą. Jei tai nėra įmanoma, mokesčiai turėtų būti kuo mažesni ir neturėtų būti tokie dideli, kad taptų kliūtimi užsienio kvalifikacijoms vertinti.

22. Nustatant bet kurių mokesčių dydį, reikėtų atsižvelgti į pragyvenimo išlaidas ir atlyginimų lygį bei paramą studentams šalyje. Specialios priemonės, taikomos mažas pajamas gaunančioms asmenų grupėms, pabėgėliams, perkeltiems asmenims ar kitoms socialiai remtinoms žmonių grupėms, turėtų būti svarstomos siekiant užtikrinti, kad pareiškėjui siekti jo užsienio kvalifikacijų pripažinimo netrukdytų su tuo susijusios išlaidos.

17. Competent recognition authorities should provide advice to individuals enquiring about the possibilities and procedures for submitting formal applications for the recognition or assessment of their foreign qualifications. As appropriate, in the best interests of the individual, advice should also be provided in the course of, as well as after, the formal assessment of the applicants' qualifications, if required.

18. Competent recognition authorities should draw up an inventory of typical recognition cases and/or a comparative overview of other education systems or qualifications in relation to that of their own country as an aid in making recognition decisions consistent. They should consider whether this information could be made available to applicants with the proviso that this information serve only as an indicative guide, and that each application will be assessed on an individual basis.

Information on the qualification for which recognition is sought

19. The responsibility for providing information on the qualification for which recognition is sought is shared by applicants, higher education institutions at which the qualifications in question were awarded and the competent recognition authority undertaking the assessment as specified in the Lisbon Recognition Convention, in particular in its Articles III.3 and III.4. Higher education institutions are strongly encouraged to issue a diploma supplement in order to facilitate the assessment of the qualifications concerned.

20. In cases where refugees, persons in a refugee-like situation or others for good reason cannot document the qualifications they claim, competent recognition authorities are encouraged to create and use a "background paper" giving an overview of the qualifications or periods of study claimed with all available documents and supporting evidence.

Fees

21. The competent recognition authorities should consider whether it is possible to provide for assessment of foreign qualifications as a public service free of charge. Where this is not feasible, fees should be kept as low as possible and should not be so high as to constitute a barrier to the assessment of foreign qualifications.

22. In deciding the size of any fees charged, due account should be taken of the cost of living and the level of salaries and student support in the country concerned. Special measures aimed at low income groups, refugees and displaced persons and other disadvantaged groups should be considered in order to ensure that no applicant is prevented from seeking recognition of his or her foreign qualifications because of the costs involved.

Vertimas

23. Dokumentų vertimo reikalavimai turėtų būti kruopščiai pasverti ir aiškiai apibrėžti, ypač tai, kas susiję su oficialių vertimų, atliekamų prisiekusių vertėjų, reikalingumu. Turėtų būti apsvarstyta, ar reikalavimai pateikti vertimą galėtų apsiriboti esminiais dokumentais ir ar kompetentingos pripažinimo institucijos nurodytomis tam tikromis užsienio kalbomis sudaryti dokumentai galėtų būti priimami be vertimo. Valstybės raginamos peržiūrėti bet kuriuos dabartinius teisės aktus, draudžiančius priimti dokumentus ne nacionalinėmis kalbomis be vertimo. Diplomo priedėlio (kur prieinamas) naudojimas turėtų sumažinti kitų esminių dokumentų vertimo poreikį.

24. Paprastai užsienio kvalifikacijų pavadinimai turėtų būti pateikiami originalo kalba ir neverčiami.

Dokumentų autentiškumo patikrinimas

25. Atsižvelgiant į suklastotų dokumentų atvejus, yra svarbus jų autentiškumo patikrinimas. Tokiu patikrinimu siekiama nustatyti:

    (i) ar dokumentai iš esmės nėra suklastoti, t. y. ar jie buvo išduoti dokumente nurodytos institucijos ir ar jie vėliau nebuvo neteisėtai pakeisti pareiškėjo ar kitų asmenų;

    (ii) ar dokumentai iš tikrųjų buvo teisėtai išduoti pareiškėjui.

26. Nors dokumentų autentiškumo nustatymo, kaip sudėtinės vertinimo procedūros dalies, poreikis yra labai realus, vis dėlto šis poreikis turėtų būti gerai apgalvotas, kad pareiškėjams netaptų našta. Pagrindinės procedūros taisyklės turėtų teigti, kad dauguma pareiškėjų yra sąžiningi, tačiau kompetentingoms pripažinimo institucijoms jos turėtų suteikti galimybę reikalauti tvirtesnių autentiškumo įrodymų, kai jos įtaria, jog dokumentai gali būti suklastoti. Nors daugeliu atvejų pakanka patvirtintų oficialių dokumentų kopijų, kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų prašyti dokumentų originalų, kai tai laikoma būtina, siekdamos išsiaiškinti ar dokumentai nėra suklastoti, ar užkirsti kelią jų naudojimui.

27. Valstybės raginamos peržiūrėti bet kuriuos nacionalinius teisės aktus, reikalaujančius tokių sudėtingų ir brangių autentiškumo patvirtinimo procedūrų, kaip visų dokumentų visiškas legalizavimas. Šiuolaikinės komunikacijos priemonės įgalina patikrinti dokumentų autentiškumą mažiau apsunkinančiais būdais, ir kompetentingos pripažinimo institucijos bei priimančių šalių švietimo institucijos raginamos greitai ir pozityviai reaguoti į prašymus suteikti tiesioginę informaciją dėl numanomai jų išduotų dokumentų.

Translation

23. Requirements for the translation of documents should be carefully weighed and clearly specified, especially as concerns the need for authorised translations by sworn translators. It should be considered whether requirements for translation could be limited to key documents, and whether documents in certain foreign languages, to be specified by the competent recognition authorities, could be accepted without translation. The countries concerned are encouraged to revise any current laws preventing the acceptance of documents in non-national languages without translation. The use of the Diploma Supplement (where available) should reduce the need for translation of other key documents.

24. As a rule, titles of foreign qualifications should be provided in the original language, without translation.

Verification of the authenticity of documents

25. In view of the occurrence of falsified documents, verification of their authenticity is important. Such verification seeks to establish:

    (i) whether the documents in question are genuine, i.e. whether they have been issued by the institution indicated in the document and whether they have not subsequently been unlawfully altered by the applicant or others; and,

    (ii) whether the documents in question have in fact been rightfully issued to the applicant.

26. While the need to establish the authenticity of documents as a part of the assessment procedure is therefore very real, this need should nonetheless be balanced against the burdens placed upon applicants. The basic rules of procedure should assume that most applicants are honest, but they should give the competent recognition authorities the opportunity to require stronger evidence of authenticity whenever they suspect that documents may be forged. While certified photocopies of official documents will be sufficient in most cases, the competent recognition authorities should be in a position to require original documents where this is considered necessary for the purpose of detecting or preventing the use of forged documents.

27. States are encouraged to review any national laws requiring overly complicated and costly authentification procedures, such as full legalisation of all documents. Modern communications tools make it easier to verify the authenticity of documents in less cumbersome ways and competent recognition authorities and education institutions of home countries are encouraged to react swiftly and positively to requests for direct information on documents claimed to have been issued by them.

28. Pabėgėlių, perkeltųjų asmenų ir kitų asmenų, kurie dėl pateisinamų priežasčių ir nepaisant jų didžiausių nuolatinių pastangų negali įrodyti kvalifikacijų, kurias jie sakosi turį, atveju turėtų būti apsvarstyta, ar tokioms kvalifikacijoms pripažinti galėtų būti surasti alternatyvūs būdai, pavyzdžiui, studijų rezultatų, kurių galima būtų pagrįstai tikėtis iš dokumentais neliudijamos kvalifikacijos, įvertinimas. Tokios priemonės turėtų būti pasirenkamos atsižvelgiant į minėtų asmenų prašymų dėl pripažinimo aplinkybes ir galėtų apimti įprastinius ar specialiai suorganizuotus egzaminus, interviu su aukštųjų mokyklų atstovais ir (ar) kompetentingos pripažinimo institucijos atstovais ir teisės aktais įgaliotai institucijai duotą priesaiką.

V. Vertinimo kriterijai

Institucijos statusas

29. Atsižvelgiant į didžiulę aukštųjų mokyklų įvairovę ir transnacionalinio švietimo aplinkybes, kvalifikacijos statusas negali būti nustatytas nekreipiant dėmesio į institucijos ir (ar) programos, kurią baigus buvo suteikta kvalifikacija, statusą.

30. Kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų siekti nustatyti, ar aukštoji mokykla priklauso prie Lisabonos pripažinimo konvencijos prisijungusios ir (ar) Europos regiono valstybės aukštojo mokslo sistemai. Transnacionaliniais susitarimais įkurtų aukštųjų mokyklų suteiktų kvalifikacijų atveju kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų išanalizuoti tokius susitarimus, vadovaudamosi principais, suformuluotais UNESCO ir Europos Tarybos Transnacionalinio švietimo teikimo gerosios praktikos kodekse ir Rekomendacijose dėl jungtinių laipsnių pripažinimo.

31. Vertindamos kvalifikacijas, įgytas šalyse, kurios yra sukūrusios kokybės užtikrinimo sistemą, apimančią jų aukštųjų mokyklų ir programų formalų vertinimą, kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų atkreipti dėmesį į šio proceso rezultatus.

Individualių kvalifikacijų vertinimas

32. Užsienio kvalifikacijų pripažinimo gali būti siekiama įvairiems tikslams. Vertinant reikėtų atkreipti dėmesį į tikslą (-us), kuriam (-iems) siekiama pripažinimo, ir teikiant išvadą dėl pripažinimo turėtų būti aiškiai nurodomas tikslas (-ai), kuriam (-iems) ši išvada galioja.

33. Prieš pradedant vertinimą, kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų nustatyti, kurie nacionaliniai ir tarptautiniai teisės aktai yra taikytini konkrečiu atveju ir ar jais reikalaujama priimti kokį nors specifinį sprendimą ar atlikti procedūrą.

34. Vertinant taip pat reikėtų atsižvelgti į ankstesnę praktiką panašiais pripažinimo atvejais, kad būtų užtikrintas pripažinimo praktikos nuoseklumas. Ankstesnė praktika turėtų būti kaip orientyras, ir bet kokie esminiai praktikos pasikeitimai turėtų būti pagrįsti.

28. In the case of refugees, displaced persons and others who for good reasons, and in spite of their best persistent efforts, are unable to document their claimed qualifications, it should be considered whether alternative ways of recognising these qualifications may be found, for example, by measuring the learning outcomes which could reasonably be expected from the undocumented qualification. Such measures should be adapted to the circumstances of their recognition application and could include ordinary or specially arranged examinations, interviews with staff of higher education institutions and/or the competent recognition authorities and sworn statements before a legally competent authority.

V. Assessment criteria

Status of the institution

29. In view of the wide diversity of higher education institutions and of the developments in transnational education, the status of a qualification cannot be established without taking into account the status of the institution and/or programme through which the qualification was awarded.

30. The competent recognition authorities should seek to establish whether the higher education institution belongs to the higher education system of a State party to the Lisbon Recognition Convention and/or belonging to the European Region. In the case of qualifications awarded by higher education institutions established through transnational arrangements, the competent recognition authorities should analyze these arrangements on the basis of the principles stipulated in the UNESCO/Council of Europe Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education and in the Recommendation on the Recognition of Joint Degrees.

31. Where countries have established a quality assurance system including a system of formal assessment of their higher education institutions and programmes, the competent recognition authorities should take due account of the results of the process when evaluating qualifications from such systems.

Assessment of individual qualifications

32. Recognition of foreign qualifications may be sought for a variety of purposes. The assessment should take due account of the purpose(s) for which recognition is sought, and the recognition statement should make clear the purpose(s) for which the statement is valid.

33. Before undertaking the assessment, the competent recognition authorities should establish which national and international legal texts are relevant to the case, and whether these require any specific decision to be reached or procedure to be followed.

34. The assessment should also take into account past practice in similar recognition cases, in order to ensure consistency in recognition practice. Past practice should be a guide, and any substantial change of practice should be justified.

35. Atsižvelgiant į tikslą, kuriam siekiama pripažinimo, vertinant užsienio kvalifikaciją turėtų būti identifikuota panašiausia kvalifikacija šalies, kurioje siekiama pripažinimo, sistemoje. Užsienio švietimo sistemai priklausančios kvalifikacijos atveju vertinant turėtų būti atsižvelgta į atitinkamą kvalifikacijos padėtį ir funkciją, lyginant ją su kitomis tos pačios sistemos kvalifikacijomis. Kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų, kur tai įmanoma, vertinimo procese remtis Nacionaline kvalifikacijų sandara, Europos kvalifikacijų sandara ir kitomis panašiomis kvalifikacijų sandaromis.

36. Panašaus lygmens kvalifikacijos gali turėti turinio, paskirties, apimties, kokybės ir studijų rezultatų skirtumų. Vertinant užsienio kvalifikacijas į šiuos skirtumus turėtų būti žiūrima lanksčiai ir tik esminiai skirtumai, atsižvelgiant į pripažinimo tikslą (pvz., akademinis ar *de facto* profesinis pripažinimas), turėtų sąlygoti užsienio kvalifikacijų dalinį pripažinimą ar nepripažinimą.

37. Užsienio kvalifikacijos turėtų būti pripažintos, nebent galima nurodyti esminį skirtumą tarp kvalifikacijos, kurios pripažinimo prašoma, ir šalies, kurioje siekiama pripažinimo, atitinkamos kvalifikacijos. Taikant šį principą vertinimu turėtų būti siekiama nustatyti, ar:

    a) studijų rezultatų skirtumai tarp užsienio kvalifikacijos ir šalies, kurioje siekiama pripažinimo, atitinkamos kvalifikacijos yra esminiai, kad užsienio kvalifikacija būtų pripažinta, kaip to pageidauja pareiškėjas. Jei skirtumai yra esminiai, vertinimu turėtų būti siekiama nustatyti, ar galimas alternatyvus, dalinis ir (ar) sąlyginis pripažinimas;

    b) teisės į tolesnes veiklas (tokias kaip tolesnės studijos, mokslinė veikla, darbas) skirtumai tarp užsienio kvalifikacijos ir šalies, kurioje siekiama pripažinimo, atitinkamos kvalifikacijos yra esminiai, kad užsienio kvalifikacija būtų pripažinta taip, kaip to pageidauja pareiškėjas. Jei skirtumai yra esminiai, vertinimu turėtų būti siekiama nustatyti, ar galimas alternatyvus, dalinis ir (ar) sąlyginis pripažinimas;

    c) kvalifikacijai įgyti skirtos programos (-ų) esminių elementų, lyginant su šalies, kurioje siekiama pripažinimo, atitinkamai kvalifikacijai įgyti skirta programa (-omis), skirtumai yra esminiai, kad užsienio kvalifikacija būtų pripažinta, kaip to pageidauja šią kvalifikaciją įgijęs asmuo. Jei skirtumai yra esminiai, vertinimu turėtų būti siekiama nustatyti, ar galimas alternatyvus, dalinis ir (ar) sąlyginis pripažinimas. Tačiau programos elementų palyginamumas turėtų būti analizuojamas tik atsižvelgiant į studijų rezultatų ir teisės į tolesnes veiklas palyginamumą, o ne kaip būtina atskira pripažinimo sąlyga;

    d) kompetentingos pripažinimo institucijos gali dokumentais pagrįsti, kad programos ir (ar) institucijos, kurioje buvo suteikta kvalifikacija, kokybės skirtumai, lyginant su panašią kvalifikaciją, kuriai pripažinimo siekiama, teikiančių programų ir (ar) institucijų kokybe, yra esminiai, kad užsienio kvalifikacija būtų pripažinta, kaip to pageidauja pareiškėjas. Jei skirtumai yra esminiai, vertinimu turėtų būti siekiama nustatyti, ar galimas alternatyvus, dalinis ir (ar) sąlyginis pripažinimas.

35. The assessment of a foreign qualification should identify the qualification in the system of the country in which recognition is sought which is most comparable to the foreign qualification, taking into account the purpose for which recognition is sought. In the case of a qualification belonging to a foreign system of education, the assessment should take into account its relative position and function compared to other qualifications in the same system. Where available, the competent recognition authorities should also refer to the National Qualifications Framework, European Qualifications Frameworks and other similar Qualification Frameworks as part of the assessment process.

36. Qualifications of approximately equal level may show differences in terms of content, profile, workload, quality and learning outcomes. In the assessment of foreign qualifications, these differences should be considered in a flexible way, and only substantial differences in view of the purpose for which recognition is sought (e.g academic or de facto professional recognition) should lead to partial recognition or non-recognition of the foreign qualifications.

37. Recognition of foreign qualifications should be granted unless a substantial difference can be demonstrated between the qualification for which recognition is requested and the relevant qualification of the State in which recognition is sought. In applying this principle, the assessment should seek to establish whether:

    a) the differences in learning outcomes between the foreign qualification and the relevant qualification of the country in which recognition is sought are too substantial to allow the recognition of the foreign qualification as requested by the applicant. If so, the assessment should seek to establish whether alternative, partial and/or conditional recognition may be granted;

    b) the differences in access to further activities (such as further study, research activities, and the exercise of gainful employment) between the foreign qualification and the relevant qualification of the country in which recognition is sought are too substantial to allow the recognition of the foreign qualification as requested by the applicant. If so, the assessment should seek to establish whether alternative, partial and/or conditional recognition may be granted;

    c) the differences in key elements of the programme(s) leading to the qualification in comparison to the programme(s) leading to the relevant qualification of the country in which recognition is sought are too substantial to allow the recognition of the foreign qualification as requested by the applicant. If so, the assessment should seek to establish whether alternative, partial and/or conditional recognition may be granted. The comparability of programme elements should, however, be analysed only with a view to the comparability of outcomes and access to further activities, and not as a necessary condition for recognition in their own right;

    d) competent recognition authorities can document that the differences in the quality of the programme and/or institution at which the qualification was awarded in relation to the quality of the programmes and/or institutions granting the similar qualification in terms of which recognition is sought are too substantial to allow the recognition of the foreign qualification as requested by the applicant. If so, the assessment should seek to establish whether alternative, partial and/or conditional recognition may be granted.

38. Jei užsienio kvalifikacija jos kilmės šalyje teikia formalias teises, tokia kvalifikacija turėtų būti įvertinta suteikiant jos turėtojui panašias formalias teises priimančioje šalyje, tiek, kiek tokios teisės egzistuoja ir kyla iš kvalifikacija liudijamų studijų rezultatų.

39. Anksčiau ir (ar) pagal ankstesnes aukštojo mokslo struktūras suteiktų kvalifikacijų pripažinimas gali pateikti įvairių iššūkių naujesnių kvalifikacijų pripažinimui. Todėl reikėtų apsvarstyti šiuos klausimus:

    a) kokiu mastu kvalifikaciją galima laikyti pasenusia, priklausys nuo srities ir to, kokia veikla užsiiminėjo pareiškėjas nuo to laiko, kai ji buvo suteikta;

    b) ten, kur kvalifikacijos suteiktos pagal anksčiau egzistavusias švietimo struktūras, kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų atsižvelgti į tos kvalifikacijos statusą ją suteikusioje šalyje. Jei toje šalyje egzistuoja nacionalinė kvalifikacijų sandara, turėtų būti nustatyta, ar ankstesnės kvalifikacijos yra į ją įtrauktos;

    c) apskritai, senesnės kvalifikacijos turėtų būti pripažintos taip pat, kaip ir panašios kvalifikacijos, suteiktos šalyje, kurioje siekiama pripažinimo, ir atsižvelgiant į tikslą, kuriam siekiama pripažinimo. Galima svarstyti, ar atitinkama darbo patirtis gali kompensuoti kvalifikacijos senumą.

40. Kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų būti raginamos sutelkti dėmesį į studijų rezultatus, taip pat ir į programos kokybę, jos trukmę laikydamos tiktai vienu požymiu, nurodančiu pasiekimų lygį baigus studijų programą. Vertinimo procesas turėtų patvirtinti, kad ankstesnio mokymosi, kreditų perkėlimo, skirtingų teisės į aukštąjį mokslą formų, jungtinių laipsnių ir mokymosi visą gyvenimą pripažinimas sutrumpins kai kurių akademinių kvalifikacijų trukmę, nesumenkinant studijų rezultatų ir sprendimas nepripažinti kvalifikacijos neturėtų būti motyvuojamas vien tik trukme.

41. Vertinant užsienio kvalifikacijas turėtų būtų sutelkiamas dėmesys į kvalifikaciją, kurios pripažinimo siekiama. Į ankstesnius išsilavinimo lygius turėtų būti atsižvelgiama tik tais atvejais, kai tie lygiai turi svarbią įtaką vertinimo rezultatams ir turėtų būti apsiribojama, kiek tai įmanoma, kvalifikacijomis, esančiomis tik vienu lygiu žemiau už kvalifikaciją, kurios pripažinimo siekiama.

42. Atlikdamos vertinimą kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų taikyti savo žinojimą ir geriausius profesinius gebėjimus bei atsižvelgti į visą su vertinimu susijusią paskelbtą informaciją. Jei prieinama tinkama informacija apie studijų rezultatus, tai vertinant kvalifikaciją jie turėtų būti svarbesni nei dėmesys mokymo programai, kurią baigus buvo suteikta kvalifikacija.

38. Where formal rights attach to a certain foreign qualification in the home country, the qualification should be evaluated with a view to giving the holder comparable formal rights in the host country, in so far as these exist and they arise from the learning outcomes certified by the qualification.

39. The recognition of qualifications issued several years ago and/or under previous higher education structures may present different challenges to the recognition of more recent qualifications. The following should be considered:

    a) To what extent a qualification is outdated will depend on the field concerned as well as the activities undertaken by the applicant since the qualification was issued;

    b) Where qualifications were issued under previous structures, the competent recognition authorities should refer to the status of the qualification in the issuing country. If a national qualifications framework exists in the issuing country, it should be established whether previous qualifications are included in it;

    c) In general, older qualifications should be recognised along the same lines as similar qualifications issued in the country in which recognition is sought, and taking into account the purpose for which recognition is sought. It may be considered whether relevant work experience may compensate for dated qualifications.

40. Competent recognition authorities should be encouraged to focus on the learning outcomes, as well as the quality of the programme and to consider its duration as merely one indication of the level of achievement reached at the end of the programme. The assessment process should acknowledge that recognition of prior learning, credit transfer, different forms of access to higher education, joint degrees and life-long learning will all shorten the duration of some academic qualifications without diminishing the learning outcomes and a decision not to grant recognition should not be motivated by duration alone.

41. The assessment of a foreign qualification should focus on the qualification for which recognition is sought. Previous levels of education should be considered only where these levels have a serious bearing on the outcome of the assessment and should, as far as possible, be limited to qualifications of a level immediately preceding the qualification for which recognition is sought.

42. In undertaking the assessment, the competent recognition authorities should apply their know-how and best professional skills and take note of all relevant published information. Where adequate information on the learning outcomes is available, this should take precedence in the assessment over consideration of the education programme which has led to the qualification.

VI. Vertinimo rezultatas

43. Atsižvelgiant į nacionalinius teisės aktus ir praktiką, užsienio kvalifikacijos vertinimo rezultatas gali būti:

    (a) sprendimas dėl pripažinimo;

    (b) rekomendacija kitai institucijai, priimančiai sprendimą dėl pripažinimo;

    (c) išvada pareiškėjui ar suinteresuotiems asmenims (pvz., esamiems ar potencialiems darbdaviams, aukštosioms mokykloms ir t. t.), teikianti užsienio kvalifikacijos palyginimą su panašiomis tos šalies, kurioje siekiama pripažinimo, kvalifikacijomis, nepateikiant formalaus sprendimo dėl pripažinimo;

    (d) bet kokie kiti patarimai pareiškėjui.

Pareiškėjas turėtų būti informuotas apie gaunamo įvertinimo statusą.

44. Kai pripažinimas pagal pareiškėjo prašymą negali būti suteiktas, kompetentinga pripažinimo institucija turėtų padėti pareiškėjui identifikuoti pagalbines priemones, kurių jis gali imtis siekdamas gauti pripažinimą vėliau.

VI. The outcome of the assessment

43. Depending on national law and practice, the outcome of the assessment of a foreign qualification may take the form of:

    (a) a recognition decision;

    (b) advice to another institution, which will then make the recognition decision;

    (c) a statement to the applicant or to whom it may concern (e.g. current or prospective employers, higher education institutions etc.) providing a comparison of the foreign qualification with similar qualifications in the country in which recognition is sought, without being a formal recognition decision;

    (d) any other advice given to the applicant.

The applicant should be informed of the status of the assessment he/she receives.

44. Where recognition cannot be granted according to an applicant's request, the competent recognition authority should assist the applicant in identifying remedial measures the applicants may undertake in order to obtain recognition at a later stage.

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS
ATNAUJINTOS REKOMENDACIJOS DĖL UŽSIENIO KVALIFIKACIJŲ VERTINIMO KRITERIJŲ IR PROCEDŪRŲ

Preambulė

Preambulė remiasi esamais teisės aktais dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo, parengtais Europos Tarybos ir UNESCO (tiek, kiek pastaroji susijusi su Europos regionu). Daug dėmesio kreipiama į Konvenciją dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regione, sukurtą bendrai abiejų organizacijų ir priimtą 1997 m. balandžio 11 d. Ši konvencija įsigaliojo 1999 m. vasario 1 d. Preambulė taip pat remiasi svarbiausiais pastarųjų metų tarptautinio kvalifikacijų pripažinimo pasiekimais, ypač ENIC/NARIC darbo grupės dėl esminių skirtumų atliktu darbu ir Bolonijos paskesnės veiklos grupės ataskaita (2008) dėl 2007 metų nacionalinių pripažinimo veiklos planų analizės. Kalbant apie kvalifikacijas, suteiktas pagal transnacionalinius susitarimus, preambulė remiasi UNESCO ir Europos Tarybos transnacionalinio švietimo teikimo gerosios praktikos kodekso nuostatomis ir Rekomendacijomis dėl jungtinių laipsnių pripažinimo.

I. Bendrosios sąvokos

1–2 paragrafai

Šiose rekomendacijose sąvoka „kompetentingos pripažinimo institucijos“ apima vieną arba kelias iš toliau pateiktų institucijų:

(i) nacionalinius informacijos centrus;

(ii) aukštąsias mokyklas;

(iii) kitas institucijas, agentūras ar kvalifikacijų vertintojus, atliekančius užsienio kvalifikacijų vertinimą ir (ar) pripažinimą.

III. Bendrieji principai

4–11 paragrafai

Rekomendacijos aiškiai apibrėžia pareiškėjų teisę gauti jų užsienio kvalifikacijų įvertinimą remiantis aiškiomis, nuosekliomis ir patikimomis procedūromis ir kriterijais.

Kai įmanoma, kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų stengtis pripažinti pareiškėjo užsienio kvalifikacijas. Kai to padaryti neįmanoma, rekomendacijos ragina kompetentingas pripažinimo institucijas taikyti alternatyvias pripažinimo formas. Toks alternatyvus pripažinimas gali apimti:

EXPLANATORY MEMORANDUM
REVISED RECOMMENDATION ON CRITERIA AND PROCEDURES FOR THE ASSESSMENT OF FOREIGN QUALIFICATIONS

Preamble

The Preamble builds on the existing legal framework for the recognition of qualifications concerning higher education, as elaborated within the frameworks of the Council of Europe and of UNESCO (as far as the latter applies to the Europe Region). Specific attention is drawn to the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region, elaborated jointly by both Organisations and adopted on 11 April 1997. This Convention entered into force on 1 February 1999. The Preamble also builds on the most important developments in the international recognition of qualifications over the past years, including in particular the work undertaken by the ENIC/NARIC Working Group on Substantial Differences and the Report to the Bologna Follow-up Group on the Analysis of the 2007 National Actions Plans for Recognition (2008). In the case of qualifications issued through transnational arrangements, the Preamble builds on the provisions of the UNESCO/Council of Europe Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education, as well as the Recommendation on the Recognition of Joint Degrees.

I. General Considerations

Paragraphs 1-2

Throughout the Recommendation, the term “competent recognition authorities” is taken to include one or more of the following:

(i) national information centres;

(ii) higher education institutions;

(iii) other bodies, agencies or credential evaluators undertaking the assessment and/or recognition of foreign qualifications

III. General principles

Paragraphs 4 - 11

The Recommendation clearly underlines the right of applicants to having their foreign qualifications assessed according to transparent, coherent and reliable procedures and criteria.

As far as possible, competent recognition authorities should strive to recognise applicants’ foreign qualifications. Where this is not possible, the Recommendation urges the competent recognition authorities to consider alternative forms of recognition. Such alternative recognition may include:

(i) užsienio kvalifikacijos, kaip lygiavertės priimančiosios šalies kvalifikacijai, bet ne tai, kuriai pripažinimo siekia pareiškėjas, pripažinimą;

(ii) dalinį užsienio kvalifikacijos pripažinimą;

(iii) visišką arba dalinį užsienio kvalifikacijos pripažinimą, jei klientas sėkmingai išlaiko papildomus egzaminus, tinkamumo tolesnėms studijoms testus ar įvykdo kitas kompensacines priemones;

(iv) visišką arba dalinį užsienio kvalifikacijos pripažinimą pasibaigus bandomajam laikotarpiui, galintį priklausyti nuo nurodytų sąlygų.

Tačiau dalinis pripažinimas ar pripažinimas, sąlygotas specifinių sąlygų įvykdymo, nereiškia automatinės teisės būti priimtam į kursus, skirtus padėti pareiškėjams išlyginti kvalifikacijų skirtumus, siekiant pripažinimo.

Tik tuo atveju, kai kompetentingos pripažinimo institucijos nemato galimybės suteikti net alternatyvios pripažinimo formos, pareiškėjo prašymas turėtų būti atmestas. Reikėtų turėti mintyje tai, kad kai kuriais atvejais pripažinimo nebuvimas gali būti laikomas „teisingu pripažinimu“, pagrįstu konkrečiais įrodymais.

ENIC/NARIC darbo grupės dėl esminių skirtumų išvadose, išsakytose grupės parengtoje publikacijoje, akcentuojama, kad esminiai skirtumai negali būti normatyviai apibrėžti ir kad kompetentingos pripažinimo institucijos, remdamosi Lisabonos pripažinimo konvencijos dvasia, kai įmanoma, turėtų siekti rasti loginį pagrindą pripažinimui suteikti, užuot ieškojusios priežasčių, kurios galėtų būti interpretuojamos kaip esminiai skirtumai.

Kai sprendimas dėl pripažinimo skiriasi nuo pareiškėjo laukiamo sprendimo, kompetentinga pripažinimo institucija privalo nurodyti tokio sprendimo priežastis ir informuoti pareiškėjus apie jų galimybes pateikti apeliaciją dėl sprendimo. Labai svarbu leisti pareiškėjams pateikti apeliacijas dėl sprendimų ir leisti jiems imtis kompensacinių priemonių siekiant gauti pripažinimą vėliau. Tai jokiu būdu neturėtų trukdyti kompetentingoms pripažinimo institucijoms nurodyti savo nustatytų priežasčių dėl pripažinimo suteikimo.

(i) recognition of the foreign qualification as comparable to a qualification of the host country, but not to that indicated by the applicant;

(ii) partial recognition of the foreign qualification;

(iii) full or partial recognition of the foreign qualification subject to the applicant successfully taking additional examinations, further study aptitude tests or other compensatory measures;

(iv) full or partial recognition of the foreign qualification at the end of a probationary period, possibly subject to specified conditions.

The grant of partial recognition or recognition subject to the fulfilment of specific conditions does not, however, imply an automatic right to admission to any courses designed to help applicants remedy deficiencies with a view to obtaining recognition.

Only when the competent recognition authorities find it impossible to grant even an alternative form of recognition should an application be rejected outright. It should be kept in mind that in some cases, the absence of recognition may be “fair recognition” on the evidence of the case.

The conclusions reached by the ENIC/NARIC Working Group on Substantial Differences, and expressed in its subsequent publication on the issue, stressed that substantial differences cannot be normatively defined, but rather that competent recognition authorities should strive wherever possible, in the spirit of the Lisbon Recognition Convention, to identify rationale for the granting of recognition, as opposed to searching for reasons that could be construed as substantial differences.

Where the recognition decision is different from the decision requested by the applicant, the competent recognition authority has a special obligation to stating the reasons for its decision and to inform applicants of their possibilities for making an appeal against the decision. This is important both to allow applicants to make an appeal against the decisions and to enable applicants to undertake remedial measures with a view to obtaining recognition at a later stage. This should in no way prevent competent recognition authorities from stating their reasons for granting recognition.

12 paragrafas

Apibūdinant užsienio kvalifikacijų vertinimo kriterijus susiduriama su neatskiriama dilema. Nors vertinimo tikslas yra įvertinti užsienio kvalifikaciją kokybine prasme, vertinimas negali būti atliekamas neatsižvelgiant tiek į kokybinius, tiek ir į kiekybinius kriterijus. Vis dėlto svarbu, kad taikomi kriterijai būtų pasirenkami dėl jų tinkamumo nustatant vertinamos kvalifikacijos kokybę ir pareiškėjo gebėjimą užsiimti veikla, kuriai siekiama pripažinimo (tolesnės studijos, mokslinė veikla, darbas). Pavyzdžiui, studentai, turintys gerus studijų rezultatus (pažymius), gali būti laikomi turinčiais dideles galimybes mokytis ir vystyti asmenybę net ir tada, jei kvalifikacijos, kurių pripažinimo jie siekia, buvo įgytos švietimo sistemoje ar institucijoje, kuri laikoma iš esmės prastesnės kokybės nei priimančiosios šalies švietimo sistema. Šiuo atveju vertinimo rezultatas gali priklausyti nuo to, ar pripažinimo siekiama dėl tolesnių studijų ar dėl įsiliejimo į darbo rinką. Pirmuoju atveju gali būti lengviau pripažinti kvalifikacijas, kadangi iš pareiškėjų gali būti tikimasi, jog jie patobulins savo kvalifikacijas ir pasieks reikiamą lygį studijuodami. Antruoju atveju suteikti pripažinimą gali būti sunkiau, kadangi kvalifikacijos bus veiklos, kuri gali turėti tiesioginį poveikį kitiems piliečiams, pagrindas ir, be to, nėra garantijų, kad kvalifikacijos bus keliamos darbinės veiklos metu. Šiuo atveju pripažinimui gali būti reikšminga praktikos trukmė ir turinys.

Sprendimas dėl pripažinimo jokiu būdu negali būti pagrįstas tik kiekybiniais kriterijais, tokiais kaip studijų trukmė, nesistengiant įvertinti pareiškėjų mokymosi rezultatų ir kvalifikacijų kokybės. Mokymosi rezultatai akcentuoja ne studijų įeigą, pavyzdžiui, studijų trukmę, o mokymosi rezultatus. Laiką, per kurį vidutinis mokinys ar tipiškas studentas pasiekia mokymosi rezultatų, lemia ne tik turimų perteikti ir įsisavinti žinių bei gebėjimų apimtys, bet ir kontekstas, kuriame vyksta mokymosi procesas. Tačiau tam tikru mastu esminiai skirtumai pagal kiekybinius kriterijus gali būti laikomi kokybės skirtumo požymiu.

IV. Vertinimo procedūros

15 paragrafas

Šiame paragrafe kalbama apie informaciją, kurią, gavus prašymą, pareiškėjams turėtų suteikti nacionaliniai informacijos centrai ir kompetentinga pripažinimo institucija. Standartizuota informacija turėtų apimti bent šiuos elementus:

(i) reikalaujamus dokumentus, įskaitant reikalavimus pateikti dokumentų autentiškumo patvirtinimą ir vertimą;

(ii) vertinimo proceso aprašymą;

(iii) vertinimo kriterijų aprašymą;

(iv) išvadų dėl pripažinimo statusą;

(v) laiką, reikalingą prašymui nagrinėti;

(vi) mokesčius;

Paragraph 12

There is an inherent dilemma in specifying criteria for the assessment of foreign qualifications. While the aim of an assessment is to assess the foreign qualification in qualitative terms, the assessment cannot be undertaken without to some extent relying on both qualitative and quantitative criteria. It is, however, important that the criteria used be chosen because of their suitability in indicating the quality of the qualification in question and the applicant's ability to undertake the activity for which recognition is sought (e.g. further study, research, gainful employment). For example, students who have obtained good study results (grades) may be considered to have considerable potential for learning and personal development, even if the qualifications for which they seek recognition have been earned in an education system or at an institution which is considered to be of substantially lower quality than the education system of the host country. In this case, the result of the assessment may depend on whether recognition is sought for the purpose of further study or for the purpose of entry into the labour market. In the former case, it may be easier to recognise the qualifications, since the applicants may be expected to improve their qualifications and reach their true potential in the course of further study. In the latter case, it may be more difficult to grant recognition, since the qualifications will be the basis for an activity which may have a direct impact on other citizens, and since there is no guarantee that the qualifications will be improved in the course of the exercise of this activity in the labour market. For the latter form of recognition, the duration and content of practice periods may also be of importance.

In no case should a recognition decision be based on only quantitative criteria, such as length of study, without some attempt being made to assess the quality of applicants' learning outcomes and qualifications. Learning outcomes emphasise the results of learning rather than focusing on inputs such as length of study. The time required for the average learner or typical student to achieve the learning outcomes is decided not only by the volume of knowledge and skills to be taught and learned but also by the context in which the process of learning takes place. To an extent, substantial differences according to quantitative criteria may, however, be taken as an indication element of a difference in quality.

IV. Assessment procedures

Paragraph 15

The paragraph concerns the information which should be provided to applicants by national information centres and competent recognition authority upon receipt of the application. The standardised information should deal with at least the following elements:

(i) the documentation required, including requirements as to the authentication and translation of documents;

(ii) a description of the assessment process

(iii) a description of the assessment criteria;

(iv) the status of recognition statements;

(v) the time needed to process an application;

(vi) any fees charged;

(vii) nuorodą į galinčius turėti ryšį su užsienio kvalifikacijų vertinimu nacionalinius teisės aktus ir tarptautines konvencijas bei sutartis;

(viii) apeliacijos dėl pripažinimo sprendimo pateikimo sąlygas ir procedūras pagal nacionalinius teisės aktus.

Iš principo sprendimus dėl pripažinimo turėtų būti galima apskųsti, ir pareiga informuoti pareiškėjus apie tokių apeliacijų ypatumus, įskaitant jų formalius aspektus, tokius kaip vykdymo terminai, tenka kompetentingai pripažinimo institucijai. Rekomenduojama, kad informacija dėl apeliacijų procesų būtų suteikiama jau gaunant prašymą. Kompetentingos pripažinimo institucijos gali nuspręsti, ar reikalauti iš pareiškėjų parašu patvirtinti, jog tokia informacija buvo gauta ir kad pareiškėjas susipažino su apeliacijų pateikimo galimybėmis ir procedūromis.

16 paragrafas

Kompetentingos pripažinimo institucijos pareiga yra nurodyti prašymų dėl pripažinimo nagrinėjimo įprastinį terminą ir jo laikytis bei informuoti pareiškėjus uždelsimo atveju. Taip pat nurodoma „procedūros vykdymo termino pradžia“ terminui skaičiuoti, t. y. terminas skaičiuojamas nuo tada, kai kompetentinga pripažinimo institucija gavo visą reikiamą informaciją. Kadangi vertinimas turėtų būti pradėtas ir pabaigtas kaip galima greičiau, turėtų būti pabrėžiama, kad bet koks vertinimas, trunkantis ilgiau kaip keturis mėnesius, gali labai sutrukdyti tolesnėms pareiškėjo studijoms ar profesinei veiklai ar priversti pareiškėjus imtis papildomų studijų, kad įvykdytų tuos reikalavimus, kuriuos, kaip gali paaiškėti atlikus vertinimą, jų užsienio kvalifikacijos jau tenkina. Taigi, keturių mėnesių terminas turi būti laikomas maksimaliu nagrinėjant prašymus dėl pripažinimo; nekomplikuoti atvejai paprastai turėtų būti įvertinti greičiau.

18 paragrafas

Sprendimų dėl pripažinimo nuoseklumas yra svarbus elementas užtikrinti prašymų dėl užsienio kvalifikacijų pripažinimo skaidrų ir nuoseklų traktavimą. Būtų nepateisinama, jei panašūs pripažinimo atvejai būtų nagrinėjami iš esmės skirtingais būdais ir būtų priimti iš esmės skirtingi sprendimai. Tipinių pripažinimo atvejų aprašas gali padėti užtikrinti reikalaujamą nuoseklumą.

Klausimas, ar padaryti informaciją prieinama pareiškėjams, yra šiek tiek komplikuotas. Viena vertus, tokia informacija gali paaiškinti pareiškėjams, ko jie realiai gali tikėtis, ir padėti jiems suformuluoti prašymus. Ji taip pat gali padėti pareiškėjams apsispręsti, ar pateikti apeliaciją dėl sprendimo. Kita vertus, pareiškėjai gali neteisingai suprasti tipinius atvejus, priimdami juos kaip teisinį precedentą, leidžiantį „automatiškai“ pripažinti jų kvalifikacijas. Todėl būtina, kad pareiškėjams apie tipinius pripažinimo atvejus teikiama informacija būtų papildyta aiškiu paaiškinimu dėl šios informacijos funkcijų, pabrėžiant, kad visais atvejais yra atliekamas prašymo individualus vertinimas.

(vii) a reference to the national laws and international conventions and agreements which may be relevant to the assessment of foreign qualifications;

(viii) the conditions and procedures for appealing against a recognition decision, according to national legislation.

In principle, recognition decisions should be open to appeal, and it is the duty of the competent recognition authority to inform applicants of the modalities of such appeals, including its formal aspects, such as deadlines. It is recommended that information on appeals processes be provided already at the receipt of the application. The competent recognition authorities may consider whether to require applicants to sign an acknowledgement confirming that the information has been received, and that the applicant has acquainted himself or herself with the possibilities and procedures of appeal.

Paragraph 16

The duty of the competent recognition authorities is to specify its normal time limits for processing recognition applications, keeping to these limits and informing applicants in case of delay. It also specifies the “starting point” for counting the time limits; i.e. from the time all relevant information has been received by the competent recognition authority. While all assessment should be undertaken and completed as promptly as possible, it should be pointed out that any assessment taking more than four months could seriously delay applicants’ further study, or their gainful employment, or oblige them to undertake additional studies to meet requirements which the assessment may subsequently find that they have already satisfied through their foreign qualifications. Four months should therefore be considered as the maximum time limit for processing recognition applications; uncomplicated cases should, as a rule, be evaluated faster.

Paragraph 18

The consistency of recognition decisions is an important element in assuring transparent and coherent treatment of applications for the recognition of foreign qualifications. It would be unfortunate if similar recognition cases were handled in substantially different ways and substantially different decisions were reached. An overview of typical recognition cases may help in assuring the required consistency.

The question of whether to make information available to applicants is somewhat complicated. On the one hand, such information may give applicants an indication of what they can realistically expect and help them formulate their application. It may also be of help to applicants in considering whether to make an appeal against a decision. On the other hand, applicants may wrongly understand the typical cases to provide a legal precedent for “automatic” recognition of their own qualifications. It is therefore essential that information on typical recognition cases provided to applicants be accompanied by a clear explanation of the function of this information, underlining that in all cases an individual assessment of the application is undertaken.

Informacija apie kvalifikaciją, kurios pripažinimo siekiama

19 paragrafas

Atsakomybe už informaciją apie kvalifikaciją, kurios pripažinimo siekiama, dalinasi:

a) pareiškėjai, kuriems tenka pagrindinė atsakomybė už informacijos, kurios prašo kompetentinga pripažinimo institucija, pateikimą;

b) aukštosios mokyklos, kuriose buvo įgyta kvalifikacija ir kurios turi pareigą suteikti pareiškėjams ir (ar) kompetentingoms pripažinimo institucijoms informaciją apie jų teikiamas kvalifikacijas bei kitą reikalingą informaciją (tokią kaip informacija dėl kvalifikacijų struktūros, mokymosi rezultatų, kurso turinio ir t. t.). Švietimo institucijos turėtų būti skatinamos naudoti instrumentus užsienio kvalifikacijų turiniui paaiškinti, tokius kaip UNESCO ir Europos Tarybos sukurtas Diplomo priedėlis, informacija dėl kreditų kaupimo ir perkėlimo sistemų, tokių kaip ECTS[6]. Aukštųjų mokyklų pareiga teikti informaciją gali būti apribota atsakinėjimu tik į pareiškėjų ir (ar) vertinimą atliekančių kompetentingų institucijų prašymus.

c) kompetentingos pripažinimo institucijos, kurios yra atsakingos už informacijos dėl užsienio švietimo sistemų ir kvalifikacijų priežiūrą savo kompetencijos ribose.

Turėtų būti pabrėžta, kad kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų pateikti pareiškėjams visą aprašą, kokios informacijos ir dokumentų reikia vertinimui atlikti. Tik išskirtiniais atvejais kompetentinga pripažinimo institucija turėtų prašyti papildomos informacijos, nenumatytos šiame apraše, ir jokiu atveju prašymai dėl papildomos informacijos neturėtų būti vartojami kaip priemonė vertinimui pratęsti ar uždelsti. Pareiškėjai, kaip ir aukštosios mokyklos, turi pareigą pateikti visą prašomą informaciją per kompetentingos pripažinimo institucijos nustatytą protingą terminą.

20 paragrafas

„Pagrindžiamasis dokumentas“ turėtų būti įrankis:

– kompetentingoms pripažinimo institucijoms atkurti pabėgėlio išsilavinimą, siekiant palengvinti vertinimą;

– pabėgėliui, siekiančiam įgyti teisę į tolesnes studijas ar atitinkamai įsidarbinti, patvirtinti jo akademinius pasiekimus, kai to reikia kitiems vertintojams, pvz., universitetams ar darbdaviams.

Situacijoje, panašioje į pabėgėlių, atsidūrusių asmenų ar kitų asmenų, kurie dėl pateisinamos priežasties negali dokumentais įrodyti savo kvalifikacijų, prašymai turėtų būti traktuojami vienodai.

„Pagrindžiamasis dokumentas“ nėra įvertinimas, bet autoritetingas aprašymas ar akademinių pasiekimų atkūrimas, paremtas prieinamais dokumentais ir papildomais įrodymais.

[6] Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema

Information on the qualification for which recognition is sought

Paragraph 19

Responsibility for providing information on the qualification for which recognition is sought is shared:

a) the applicants bear the main responsibility for providing the information required by the competent recognition authorities;

b) education institutions at which the qualifications were earned have a duty to provide applicants and/or the competent recognition authorities with information about their qualifications as well as other relevant information (such as information on the qualifications structure, learning outcomes, course content, etc.). Education institutions should make use of instruments devised to explain the content of foreign qualifications, such as the UNESCO/Council of Europe Diploma Supplement and information on credit accumulation and transfer systems, such as the ECTS[6]. The duty of higher education institutions may be limited to responding to requests by applicants and/or the competent recognition authority undertaking the assessment;

c) the competent recognition authorities are responsible for maintaining a system of information on foreign education systems and qualifications in the area of its competence.

It should be underlined that the competent recognition authorities should provide applicants with a complete overview of the information and documents needed to undertake the assessment. Only in exceptional cases should the competent recognition authority ask for information in addition to what is specified in this overview, and in no case should requests for additional information be used as a means of prolonging or delaying the assessment concerned. Applicants as well as higher education institutions have a duty to provide all information requested within a reasonable deadline specified by the competent recognition authority.

Paragraph 20

The “background paper” is intended to be a tool

– for the competent recognition authorities to reconstruct the educational background of the refugee in order to facilitate the assessment;

– for the refugee to affirm his or her academic achievements towards other evaluating bodies, like universities and employers, in order to gain access to further studies or appropriate employment.

Applications from persons in a refugee-like situation or others who for good reason cannot document their qualifications should be treated in the same way.

The “background paper” itself is not an assessment, but an authoritative description or reconstruction of the academic achievements linked to the available documents and supporting evidence.

[6] European Credit Transfer and Accumulation System

„Pagrindžiamasis dokumentas“ yra:

1) tvirtinamo turimo išsilavinimo aprašymas su visais prieinamais dokumentais ir papildomais įrodymais;

2) svarbesnei informacijai surinkti kompetentingų pripažinimo institucijų naudojamas kontrolinis sąrašas, sudarytas pagal Diplomo priedėlio pavyzdį.

Aprašymo pavyzdys

Išsilavinimo pagrindimas	
kvalifikacija	įrodymas
vidurinis išsilavinimas	diplomas
aukštasis mokslas: pirmasis laipsnis	studento identifikacinis numeris
	+ akademinė pažyma dėl pirmųjų studijų metų
aukštasis mokslas: antrasis laipsnis	jokių išsilavinimo dokumentų, tik dėstytojo pareiškimas
	+ darbo sutartis
	+ neformalaus ir informalaus mokymosi įrodymai

Mokesčiai

21–22 paragrafai

Mokesčiai gali būti pripažinimo kliūtis. Jeigu užsienio kvalifikacijų vertinimas negali būti atliktas nemokamai, mokesčiai turėtų būti kuo mažesni. Primintina, kad bet kokie mokesčiai, imami kompetentingų pripažinimo institucijų, bus papildomi prie išlaidų už dokumentų vertimą ir (ar) jų patvirtinimą. Šių rekomendacijų nuostatos yra ypač svarbios didėjant tendencijai viešosioms įstaigoms apmokestinti vartotojus.

Apmokestinimo praktika Europos regione labai skiriasi. Sunkiai įmanoma nustatyti priimtinus mokesčio lygius, kadangi turi būti atsižvelgta į vietines sąlygas, tokias kaip pragyvenimo lygis, atlyginimų lygis bei studentų paramos lygis. Nepaisant to, kai kuriais atvejais imami mokesčiai turi būti laikomi pernelyg dideliais. Pavyzdžiui, neprotinga, kad užsienio kvalifikacijos vertinimo kaina sudaro didelę vidutinio mėnesinio atlygio viešajame sektoriuje dalį.

Vertimas

23 paragrafas

Reikalavimas pateikti visą informaciją turėtų būti gerai apgalvotas, kad netaptų našta pareiškėjams, ypač kalbant apie reikalavimus pateikti dokumentų autentiškumo patvirtinimą ir vertimą, – tai įprastai užima daug laiko ir brangiai kainuoja. Svarstant dokumentų autentiškumo patvirtinimo reikalavimus turėtų būti pasverta klastočių rizikos mažinimo būtinybė, palyginti su reikalingumu mažinti naštą sąžiningiems pareiškėjams. Siūloma, kad daugeliu atvejų gali būti pakankama reikalauti tik pagrindinių dokumentų, tokių kaip diplomai, akademinės pažymos ar gimimo liudijimai, autentiškumo patvirtinimo. Taip pat turėtų būti apsvarstyta, ar gali būti reikalaujama patvirtintų kopijų, o ne originalų. Svarbu, kad visi reikalavimai būtų aiškiai išdėstyti pareiškėjams.

The “background paper” is:

1) an overview of the claimed educational background with the available documents and supporting evidence

2) a checklist, based upon the model of the Diploma Supplement, used by the competent recognition authorities to add more relevant information

Example of overview

Educational Background	
Qualification	Evidence
Secondary education	Diploma
Higher education-first degree	Student ID
	+ transcript of 1st year
Higher education-second degree	No educational documents, but
	teacher statement
	+ employment contract
	+ proof of informal and non-formal

Fees

Paragraphs 21 - 22

Fees may constitute an impediment to recognition. If the assessment of foreign qualifications cannot be provided free of charge, fees should therefore be kept as low as possible. It is recalled that any fees charged by the competent recognition authorities will be additional to any costs of translating and/or certifying documents. The provisions of the present Recommendation are especially important in view of the increasing tendency for public bodies to charge user fees.

Fee practices vary considerably throughout the European region. It is hardly possible to give precise indication of acceptable fee levels, as local conditions such as the cost of living and the level of salaries and student support must be taken into account. Nevertheless, in some cases the fees charged must be considered as excessive. It is, for example, unreasonable that the assessment of a foreign qualification should cost a substantial part of an average monthly salary in the public sector.

Translation

Paragraph 23

The requirements for complete information should be carefully weighed against the burdens the fulfilment of this need places upon applicants, specifically as concerns requirements for authentication and translation of documents, which tend to be time-consuming and costly. A consideration of requirements for authentification should weigh the necessity of minimising the risk of fraud against the need to reduce the burden on honest applicants. It is suggested that it may, in most cases, be sufficient to require authentification of key documents, such as qualifications, transcripts and birth certificates. It should also be considered whether certified photocopies, rather than originals, may be required. It is important that all requirements be clearly specified to applicants.

Tais atvejais, kai reikalaujama dokumentų vertimo, taip pat reikėtų apsvarstyti, ar neužtenka reikalauti tik pagrindinių dokumentų vertimo. Pavyzdžiui, gali būti nereikalinga pareiškėjui pateikti detalius studijų turinio ar akademinių dokumentų vertimus. Taip pat turėtų būti aptarta, ar yra griežtai būtina reikalauti licencijuotų vertėjų atliktų vertimų. Kai šis reikalavimas taikomas, kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų pateikti pareiškėjams tinkamų vertėjų sąrašus. Toliau turėtų būti apsvarstyta, ar tam tikri dokumentai galėtų būti priimami be vertimo. Tai galėtų būti taikoma dokumentams, išduotiems plačiai vartojamomis kalbomis, lingvistiškai artimomis priimančiosios šalies kalbai kalbomis, priimančioje šalyje daugeliui suprantamomis kalbomis ir (ar) kalbomis, kurias kompetentingų pripažinimo institucijų personalas pakankamai gerai moka.

24 paragrafas

Priežastis, dėl kurios užsienio kvalifikacijų pavadinimai neturėtų būti verčiami, yra ta, kad šiuo atveju vertimas reikštų vertinimą ir šis vertinimas turėtų būti atliekamas tik kompetentingų pripažinimo institucijų. Diplomo priedėlis, kaip ir kreditų kaupimo ir perkėlimo sistemos, buvo sumanyti, kad paaiškintų kvalifikacijos turinį jų neverčiant ir nevertinant. Atkreiptinas dėmesys į tai, jog transliteracija skiriasi nuo vertimo. Transliteracija reiškia vienos abėcėlės ar rašymo sistemos garsų perteikimą kitoje abėcėlėje ar rašymo sistemoje (pavyzdžiui, kirilica ar japonų hieroglifais parašyto žodžio perteikimas lotyniška abėcėle). Transliteracija leidžia skaitytojui nesusipažinus su originalo kalbos abėcėle ar rašymo sistema identifikuoti žodžius ar išsireiškimus ta kalba ir turėtų būti atliekama naudojant standartines transliteracijos sistemas, kur tokios yra.

Dokumentų autentiškumo patikra

25–28 paragrafai

Vis rimtesnė tampa dokumentų klastojimo problema, todėl reikia pabrėžti poreikį tikrinti pareiškėjų pateiktų dokumentų, taip pat ir pačių pareiškėjų asmens tapatybės, autentiškumą. Tačiau kartu reikia išlaikyti pusiausvyrą tarp patikros poreikio ir vengimo uždėti pernelyg didelę naštą daugumai pareiškėjų, kurie pateikia autentiškus dokumentus ir kurie turėtų būti traktuojami pagal pagrindinį teisinį principą „nekaltas, kol neįrodyta kaltė“. Todėl kompetentingoms pripažinimo institucijoms būtina suteikti teisę reikalauti griežtų autentiškumo įrodymų, tokių kaip originalių dokumentų pateikimas, tais atvejais, kai įtariama klastotė. Kita galimybė tokiais atvejais yra reikalauti dokumentų kopijų, patvirtintų institucijos, suteikusios kvalifikaciją, originaliu parašu ir (ar) antspaudu. Aukštosios mokyklos turėtų nedelsdamos atsakyti į prašymus dėl tokio patvirtinimo, kuris, jei įmanoma, turėtų būti išduotas nemokamai arba už nedidelį mokestį.

Kartu kai kurie įstatymai dėl dokumentų patikros, pvz., tokie, kurie reikalauja visų dokumentų visiško legalizavimo, priimti tuo metu, kai tarptautinis bendravimas ir dokumentų patikra buvo sudėtingi. Nors tie įstatymai tuo metu galėjo būti pagrįsti, tačiau šiuo metu yra geresnių ir efektyvesnių dokumentų autentiškumo patikros būdų tiesiogiai kontaktuojant su kompetentingomis pripažinimo institucijomis ir švietimo įstaigomis, kuriose, kaip manoma, tokie dokumentai buvo išduoti. Todėl valstybės yra raginamos peržiūrėti savo nacionalinius teisės aktus ir (ar) taikomą praktiką, siekiant supaprastinti ir modernizuoti jų taisykles dėl dokumentų autentiškumo patikros.

In the case of translation requirements, it should also be considered whether these may be limited to key documents. It may, for example, not be necessary for the applicant to provide detailed translation of curricula or academic papers. It should also be considered whether it is strictly necessary to require translations to be carried out by certified translators. Where this requirement is maintained, the competent recognition authorities should provide applicants with lists of accepted translators. It should further be considered whether certain documents could be accepted without translation. This could apply to documents issued in widely spoken languages, in languages which are linguistically close to the language(s) of the host country, languages widely understood in the host country, and/or languages in which staff members of the competent recognition authorities have sufficient competence.

Paragraph 24

The reason why titles of foreign qualifications should not be translated is that a translation in this case implies an assessment, and this assessment should only be undertaken by competent recognition authorities. The Diploma Supplement as well as credit accumulation and transfer systems have been devised to explain the content of qualifications without translating or evaluating them. Attention is drawn to the fact that transliteration is distinct from translation. Transliteration implies reproducing the sounds rendered by one alphabet or writing system in another alphabet or writing system, such as rendering a word written in the Cyrillic alphabet or in Japanese characters in the Latin alphabet. Transliteration enables readers unfamiliar with the alphabet or writing system of the original language to identify words or expressions from that language and should be undertaken using standard systems of transliteration where they exist.

Verification of the authenticity of documents

Paragraphs 25 - 28

The problem of falsified documents is becoming increasingly serious. It is therefore necessary to underline the need to verify the authenticity of documents submitted by applicants, as well as the identity of the applicants themselves. At the same time, however, it is necessary to maintain a balance between the need for verification and the need to avoid placing undue burdens on the majority of applicants, who submit authentic documents, and who should be treated according to the basic judicial rule of being "innocent until proven guilty". It is therefore necessary to give competent recognition authorities the possibility to require particularly severe proofs of authenticity, such as the submission of original documents, in cases where forgery is suspected. Another possibility in such cases is to require copies certified by an original signature and/or stamp of the institution having issued the qualifications. Higher education institutions should reply promptly to requests for such certification, which should be issued without fees, if possible, or at any rate at moderate fees.

At the same time, some laws on the verification of documents, such as those which require full legalisation of all documents, date from a time when international communication and verification was difficult. While they may have been justified at the time, today there are better and more efficient ways of verifying the authenticity of documents through direct contact with competent recognition authorities and education institutions from which the documents are claimed to originate. States are therefore encouraged to review their national laws and/or existing practice with a view to simplifying and modernising their rules on the verification of the authenticity of documents.

V. Vertinimo kriterijai

29–31 paragrafai

Institucijos statusas

Kvalifikacijos negali būti tinkamai įvertintos neatsižvelgiant į instituciją, kuri suteikė tas kvalifikacijas. Kartu nacionaliniai teisės aktai ir praktikos, susiję su vertinimu ir aukštųjų mokyklų kokybės užtikrinimu, skiriasi. Todėl informacija, kurią galima gauti apie aukštąsias mokyklas, taip pat skiriasi. Lisabonos pripažinimo konvencijos VIII skyrius nurodo, kokio pobūdžio informaciją turėtų pateikti Šalys, turinčios aukštųjų mokyklų ir programų formalaus vertinimo sistemą, bei Šalys, neturinčios tokios sistemos. Jei šalys yra įkūrusios nacionalines kokybės užtikrinimo agentūras ar tarpnacionalines kokybės užtikrinimo institucijas, šios turėtų būti laikomos vertingais informacijos šaltiniais.

UNESCO ir Europos Tarybos transnacionalinio švietimo gerosios praktikos teikimo kodeksas nusako principus, kurių transnacionalinių susitarimų pagrindu švietimo paslaugas teikiančios institucijos ir organizacijos turėtų paisyti ir kurie turėtų būti taikomi vertinant kvalifikacijas. Taip pat Rekomendacijose dėl jungtinių laipsnių pripažinimo išdėstyti principai turėtų būti taikomi vertinant jungtinius laipsnius.

Individualių kvalifikacijų vertinimas

32 paragrafas

Tarp užsienio kvalifikacijų vertinimo ir tikslo (-ų), kuriam (-iems) siekiama pripažinimo, yra tiesioginis ryšys. Pavyzdžiui, kvalifikacija gali būti tinkama tolesnėms studijoms, tačiau nepakankama siekiant įsidarbinti. Atitinkamai kvalifikacija gali būti tinkama siekiant įsidarbinti, bet ne tolesnėms studijoms, pavyzdžiui, doktorantūrai. Pavyzdžiui, tai galėtų būti tas atvejis, jei užsienio kvalifikacijoje trūksta tiriamojo darbo komponento, savarankiško baigiamojo darbo parengimo ar kito svarbaus savarankiško darbo elemento ir toks elementas yra reikalaujamas stojant į doktorantūrą priimančiojoje šalyje. Tai reiškia, kad išvadoje dėl pripažinimo turėtų būti aiškiai nurodyta, kokiam tikslui ji galioja, ir siekiant pripažinimo kitam tikslui (-ams), nei tam, kuriam skirta ankstesnė išvada, vertinimas turėtų būti atliekamas iš naujo.

Kvalifikacijos gali būti tinkamos plačiam spektrui tikslų; keletas jų pavyzdžių:

(a) bendra teisė į aukštąjį mokslą;

(b) apribota teisė į aukštąjį mokslą (t. y. apribota teisė į tam tikras aukštojo mokslo sistemos dalis);

(c) bendra teisė į tolesnes tam tikro lygio studijas (tokias kaip doktorantūros studijos ar antrosios pakopos studijos);

(d) apribota teisė į tolesnes studijas;

V. Assessment criteria

Paragraphs 29 - 31

Status of the institution

Qualifications cannot be properly evaluated without taking into account the institution which has issued the qualifications. At the same time, national laws and practices for the assessment and quality assurance of higher education institutions vary. Consequently, the kind of information which may be obtained on higher education institutions also varies. Section VIII of the Lisbon Recognition Convention outlines the kind of information which should be provided by Parties which have established a system of formal assessment of higher education institutions and programmes, as well as the kind of information which should be provided by Parties which have not established such a system. Where countries have established national quality assurance agencies, or cross-national quality assurance bodies, these should be seen as a valuable information resource.

The UNESCO/Council of Europe Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education outlines the principles which should be respected by institutions and organizations involved in the provision of educational services through transnational arrangements and they should be applied in the assessment of qualifications. Similarly the principles described in the Recommendation on the Recognition of Joint Degrees should be applied in the assessment of joint degrees.

Assessment of individual qualifications

Paragraph 32

There is a direct connection between the assessment of foreign qualifications and the purpose(s) for which recognition is sought. For example, a given qualification may be adequate for the purpose of further study, but not for the purpose of employment at a given level. Conversely, a given qualification may be adequate for the purpose of employment, but not for further study, e.g. at doctoral level. This could, for example, be the case if a research component, the writing of an independent thesis or another form of substantial independent work were totally lacking in the foreign qualification and such a component were a requirement for access to doctoral studies in the home country. This implies that a recognition statement should make it clear for which purpose(s) it is valid, and a renewed assessment should be undertaken if recognition is sought for other purpose(s) than those (that) covered by a previous statement.

Qualifications may serve a wide range of purposes, some examples of which are:

(a) general access to higher education;

(b) restricted access to higher education (i.e. access restricted to certain parts of the higher education system;

(c) general access to further studies at a given level (such as doctoral studies or second cycle studies);

(d) restricted access to further studies;

(e) teisė į profesinį mokymą;

(f) bendra teisė į darbo rinką (t. y. tam tikro lygio plataus profilio kvalifikacija);

(g) teisė į specializuotą darbo rinkos sritį;

(h) teisė į reglamentuojamą profesiją.

33 paragrafas

Keli nacionalinių ar tarptautinių teisės aktų, kurie gali būti taikomi prašymams dėl užsienio kvalifikacijų pripažinimo, pavyzdžiai:

(a) nacionaliniai įstatymai ir kiti teisės aktai dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu;

(b) nacionaliniai įstatymai ir kiti teisės aktai, susiję su įsidarbinimu, įskaitant susijusius su reglamentuojamomis profesijomis;

(c) Europos Tarybos ir UNESCO konvencija;

(d) Europos Tarybos ir UNESCO rekomendacijos ir Gerosios praktikos kodeksai;

(e) Europos Sąjungos direktyvos, įskaitant ir dėl profesinio pripažinimo;

(f) kitos Europos Sąjungos taisyklės ir kiti teisės aktai, pvz., reglamentuojantys pripažinimą kvalifikacijų, įgytų pagal Europos Sąjungos švietimo programas, tokias kaip Mokymosi visą gyvenimą programa ir Erasmus Mundus;

(g) tarptautiniai susitarimai, sudaryti kitų tarptautinių organizacijų, tokių kaip Šiaurės šalių ministrų taryba;

(h) dvišaliai ir daugiašaliai tarpvalstybiniai susitarimai;

(i) dvišaliai ir daugiašaliai susitarimai tarp aukštųjų mokyklų.

Ne visi šie teisiniai aktai turi vienodą teisinę vertę, todėl į jų teisinį statusą taip pat reikėtų atsižvelgti.

36 paragrafas

Kvalifikacijų turinio, mokymosi rezultatų ir paskirties skirtumai gali būti susiję, pavyzdžiui, su bendrojo lavinimo ar specializacijos lygiu, savarankiškų rašto darbų (tokių kaip kursiniai darbai, disertacijos, baigiamieji darbai) reikalavimais, praktikos laikotarpių įtraukimu, darbo laboratorijose patirtimi ar panašiais reikalavimais (pavyzdžiui, medicinos ar gamtos moksluose) ar neakademinių elementų (tokių kaip sportas arba profesinis mokymas) įskaitymu kvalifikacijoje.

Tai, kas gali būti apibrėžta kaip „esminiai skirtumai“, galintys lemti dalinį pripažinimą ar nepripažinimą, didele dalimi priklauso nuo tikslo (-ų), kuriam (-iems) siekiama pripažinimo, pavyzdžiui, siekiant pripažinimo tolesnėms studijoms ar norint užsiimti nereglamentuojama profesine veikla. Tam tikrame kontekste platus išsilavinimas gali būti pageidautinas, o kitame kontekste gali būti reikalaujama aukšto specializacijos lygio.

(e) access to professional training;

(f) general access to the labour market (i.e. as a qualification for a wide range of positions at a given level);

(g) access to a specialised area of the labour market;

(h) access to a regulated profession.

Paragraph 33

Some examples of national or international legal texts which may apply to applications for the recognition of foreign qualifications are:

(a) national laws and regulations on qualifications concerning higher education;

(b) national laws and regulations concerning the exercise of gainful employment, including laws and regulations on regulated professions;

(c) Council of Europe and UNESCO Convention;

(d) Council of Europe and UNESCO Recommendations and Codes of Good Practice;

(e) European Union Directives, including those on professional recognition;

(f) other European Union rules and regulations, e.g. those governing the recognition of qualifications earned in the framework of EU education programmes such as the Lifelong Learning Programme and Erasmus Mundus;

(g) international agreements established in the framework of other international organisations, such as the Nordic Council of Ministers;

(h) bilateral or multilateral agreements between States;

(i) bilateral or multilateral agreements between higher education institutions.

Not all such texts have the same legal value; their relative legal status must therefore also be taken into account.

Paragraph 36

Differences in the content, learning outcomes and profile of qualifications may concern e.g. the degree of specialisation or general education, requirements for independent written work (such as papers, dissertations, thesis), the inclusion of practice periods, laboratory experience or similar requirements (e.g. in medical or natural sciences), or the inclusion of non-academic elements (such as sports or vocational training) in the qualification.

What may be defined as “substantial differences”, which may lead to partial recognition or to non-recognition, will to a large extent depend on the purpose(s) for which recognition is sought, for example recognition for the purpose of pursuing further studies or for access to a non-regulated professional activity. In some contexts, a broadly based education may be desirable, whereas, in other contexts, a considerable degree of specialisation may be required.

Mokymosi rezultatų pavyzdžiais gali būti vienas ar daugiau iš toliau pateikiamų:

(a) plačios specialaus dalyko žinios;

(b) specifinio dalyko mokslinių tyrimų rezultatų supratimas;

(c) gebėjimas analizuoti ir spręsti problemas;

(d) gebėjimas efektyviai bendrauti (žodžiu ir raštu) su įvairiomis socialinėmis žmonių grupėmis sudėtingomis temomis;

(e) gebėjimas taikyti mokslinių tyrimų rezultatus ir sieti juos su įprastiniais gebėjimais tam tikroje srityje;

(f) gebėjimas taikyti mokslinių tyrimų rezultatus ir įprastinius gebėjimus naujose srityse;

(g) gebėjimas vykdyti mokslinius tyrimus;

(h) gebėjimas atskirti viena kitai prieštaraujančias teorijas ar paradigmas;

(i) gebėjimas siekti specifinio darbo ar profesijos vykdymo, valdymo ar technologinės plėtros lygmenyje.

Pirmosios, antrosios ir trečiosios pakopos kvalifikacijų bendruosius mokymosi rezultatų aprašus galima rasti Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandaroje.

37 paragrafas

Paragrafe pabrėžiama, kad jei kompetentinga pripažinimo institucija ketina nepripažinti užsienio kvalifikacijos (visiškai ar iš dalies), jos pareiga yra įrodyti, kad šis sprendimas yra pagrįstas. Tai atitinka Lisabonos pripažinimo konvencijos, taip pat ir Europos Sąjungos direktyvų dėl profesinio pripažinimo principus. „Atitinkama šalies, kurioje siekiama pripažinimo, kvalifikacija“ gali būti nurodyta paties pareiškėjo prašyme dėl pripažinimo arba, jei pareiškėjas to nenurodė, tai gali padaryti kompetentinga pripažinimo institucija, atsižvelgdama į tikslą, kuriam siekiama pripažinimo.

38 paragrafas

Formalios teisės nėra visiškai skirtingos nuo tikslo, kuriam siekiama pripažinimo, bet taip pat nėra jam ir visiškai identiškos. Kvalifikacija teikiamos formalios teisės, pavyzdžiui, gali būti: teisė į aukštąjį mokslą (t. y. teisė būti lygiaverčiu su kitais siekiant aukštojo mokslo), teisė į doktorantūrą, teisė naudoti suteiktą vardą ar teisė siekti profesinio pripažinimo. Pastaroji teisė daugeliu atvejų taip pat priklauso nuo tokių neakademinių reikalavimų, kaip praktikos laikotarpiai (kur jie nelaikomi studijų programos, kurią baigus suteikiama kvalifikacija, dalimi) ar tautybės, gyvenamosios vietos ar kalbos reikalavimų.

Examples of learning outcomes may be one or more of the following:

(a) broad knowledge of a specific subject;

(b) understanding of research results in a specific subject;

(c) ability to analyse and solve problems;

(d) ability to communicate effectively - orally and in writing - with diverse groups on complex issues;

(e) ability to apply research results with routine skills and in a fixed domain;

(f) ability to apply research results and to adapt routine skills to new domains;

(g) ability to conduct research;

(h) ability to discern conflicting theories or paradigms;

(i) ability to pursue a specific occupation or profession at operational, management or technology development level.

Generic descriptors for learning outcomes for the first, second and third cycle qualifications can be found in the Overarching Framework for the Qualifications in the European Higher Education Area.

Paragraph 37

The paragraph underlines that if a competent recognition authority wishes to withhold recognition - entirely or partially - of a foreign qualification, it is the duty of the competent recognition authority to demonstrate that this decision is justified. This is in accordance with the principles of the Lisbon Recognition Convention as well as the European Union Directives on professional recognition. The “relevant qualification of the country in which recognition is sought” may be indicated by the applicant requesting recognition or, if the applicant has given no indication, by the competent recognition authority, taking into account the purpose for which recognition is sought.

Paragraph 38

Formal rights are not totally distinct from, but also not totally identical to, the purpose for which recognition is sought. Formal rights obtained through a qualification may, for example, be the right to access to higher education (i.e. the right to be considered for participation in higher education), the right to access to doctoral studies, the right to use a given title or the right to apply for professional recognition. The latter will in many, perhaps most, cases also be subject to non-educational requirements, such as practice periods (where these are considered as distinct from, rather than as a part of, the education programme leading to the qualification) or nationality, residence or language requirements.

Šios rekomendacijos užsienio kvalifikacijų vertinimą profesiniais tikslais reglamentuoja tiek, kiek vertinimas susijęs su žiniomis ir gebėjimais, liudijamais kvalifikacija, kurios profesinio pripažinimo nereglamentuojamoms profesijoms ir darbo rinkai siekiama.

Vadovaujantis savitarpio pasitikėjimo dvasia, šiose rekomendacijose siūloma, kad tuo atveju, kai kvalifikacija jos turėtojui suteikia tam tikras formalias teises jos kilmės šalyje, vertinimu turėtų būti siekiama nustatyti, ar kvalifikacija gali suteikti jos turėtojui panašias formalias teises priimančiojoje šalyje. Tačiau suprantama, kad nacionalinės praktikos dėl kvalifikacijomis teikiamų formalių teisių gali skirtis. Ši nuostata taikoma tik tokiu mastu, kiek tokias formalias teises kvalifikacija teikia jos kilmės šalyje.

39 paragrafas

Kvalifikacija liudija tam tikrą kompetenciją, įgytą per tam tikrą laiką. Kvalifikacijos vertė laikui bėgant gali sumažėti ar būti visiškai prarasta arba dėl to, kad kvalifikacijos turėtojas neatnaujino kompetencijos, įgyjamos su tam tikra sritimi susijusios veiklos metu, arba dėl to, kad toje srityje atsirado reikšmingų naujų žinių ir kvalifikacijos turėtojas nėra tinkamai susipažinęs su šiais pokyčiais. Kokiu mastu kvalifikacija tampa pasenusi, gali priklausyti nuo tam tikros srities žinių.

Todėl senesnių kvalifikacijų pripažinimas gali būti komplikuotas ir nėra standartinio sprendimo tokiai problemai išspręsti. Tačiau problema neapsiriboja užsienio kvalifikacijomis. Jei šalies, kurioje siekiama pripažinimo, senesnės kvalifikacijos vis dar yra pripažįstamos, tai panašios užsienio kvalifikacijos, suteiktos panašiu laiku, turėtų taip pat būti pripažįstamos tam pačiam tikslui. Tačiau, jei šalies, kurioje siekiama pripažinimo, kvalifikacijos yra laikomos pasenusiomis ir daugiau nepripažįstamos, panašios užsienio kvalifikacijos turėtų būti traktuojamos taip pat.

40 paragrafas

Studijų trukmė yra vienas dažniausiai taikomų vertinimo kriterijų ir, kaip rodo patirtis, ji yra vienas iš kriterijų, su kuriais pareiškėjai, kurių kvalifikacijos yra pripažįstamos tik iš dalies ar iš viso nepripažįstamos, lengviausiai sutinka. „Studijų trukmės“ sąvoka yra kiek problemiška, nes paprastai metais ir semestrais išreikšta studijų trukmė skirtingose šalyse ir skirtingose institucijose gali skirtis savaičių, sudarančių semestrą ar studijų metus, skaičiumi ir darbo valandų skaičiumi per studijų savaitę, taip pat paskaitų, savarankiško darbo ir kitos studijų veiklos (praktikos, laboratorinio darbo ir pan.) valandų pasiskirstymu. Esminiai skirtumai šiuo atžvilgiu galėtų sumažinti skirtumą tarp iš pirmo žvilgsnio skirtingos „trukmės“ kvalifikacijų arba galėtų padidinti skirtumą tarp iš pirmo žvilgsnio panašios „trukmės“ kvalifikacijų. Todėl „studijų trukmė“ neturėtų būti laikoma nekintama sąvoka ir neturėtų būti naudojama kaip vienintelis užsienio kvalifikacijų vertinimo kriterijus.

The assessment of foreign qualifications for professional purposes is covered by this recommendation only in so far as the assessment concerns the knowledge and skills certified by the qualification concerned for the purpose of professional recognition for non-regulated professions and the labour market.

In the spirit of mutual trust, the Recommendation suggests that where a qualification gives its holder certain formal rights in the home country, the assessment should seek to assess whether the qualification can give the holder comparable formal rights in the host country. It is, however, realised that national practices with regard to granting formal rights through educational qualifications may vary. This provision is applicable only to the extent that these formal rights may be obtained through a qualification issued in the home country.

Paragraph 39

A qualification certifies a certain competence obtained at a certain time. The value of a qualification may diminish over time, or be entirely lost, either because the holder of the qualification has not kept up the competence acquired by undertaking activities relevant to the field, or because significant new knowledge has been gained in the field, and the holder is not adequately acquainted with these developments. To what extent a qualification becomes outdated may depend on the field of knowledge concerned.

The recognition of older qualifications can therefore be problematic, and there is no standard solution to the problem. However, the problem is not limited to foreign qualifications. If older qualifications from the country in which recognition is sought are still recognised, similar foreign qualifications of similar age should also be recognised for the same purpose. If, however, qualifications from the country in which recognition is sought are considered outdated and are no longer recognised, similar foreign qualifications should be considered in the same way.

Paragraph 40

Length of study is one of the most frequently used assessment criteria, and experience shows that it is also among the criteria most easily accepted by applicants whose qualifications are recognised only partially or not at all. The concept of “length of study” is somewhat problematical because, while generally expressed in terms of years or semesters of study, there may be differences, between countries and between individual institutions, in the number of weeks which make up a semester or a year of study and in the number of working hours in a week of study as well as in the distribution of those of hours in terms of teaching, self study and other learning activities (practice periods, laboratory work, etc.). Substantial differences in this respect could reduce the difference between two qualifications of seemingly different “length”, or they could increase the difference between qualifications of seemingly similar “length”. “Length of study” should therefore not be considered a uniform concept, and it should not be used as the sole criterion in the assessment of foreign qualifications.

Tačiau apskritai studijų trukmė gali būti laikoma požymiu kvalifikacijos lygiui nustatyti. Kuo didesni skirtumai tarp studijų trukmės, įprastai reikalingos įgyti įvairias kvalifikacijas, tuo labiau atrodo, kad tos kvalifikacijos yra ne to paties lygmens. Esminio skirtumo dėl studijų trukmės klausimas taip pat turi būti sprendžiamas neatsiejamai nuo mokymosi rezultatų. Taip pat turėtų būti pabrėžta, kad nors studijų trukmė gali skirtis, tai nebūtinai turėtų būti laikoma esminiu skirtumu ir atliekant vertinimą nebūtinai turėtų būti atmesti kiti faktoriai.

41 paragrafas

Šis paragrafas pabrėžia poreikį visą dėmesį sutelkti į vertinamą užsienio kvalifikaciją. Atsižvelgimas į ankstesnius išsilavinimo lygius turėtų būti išimtis, o ne taisyklė. Pavyzdžiui, tuo atveju, jei asmuo kreipiasi dėl daktaro laipsnio pripažinimo, jo vidurinės mokyklos baigimo kvalifikacija neturėtų būti vertinimo dalis. Į ankstesnes kvalifikacijas turėtų būti atsižvelgiama tik išimtiniais atvejais, o vertinimas turėtų tiek, kiek įmanoma, apsiriboti iškart prieš kvalifikaciją, kurios pripažinimo siekiama, buvusiu lygiu.

42 paragrafas

Šis paragrafas kalba apie kompetentingų pripažinimo institucijų ir kitų vertinimo agentūrų pastangas, kurių, vertinant individualius atvejus, gali būti pagrįstai tikimasi. Minėtos institucijos turėtų taikyti visus profesinius gebėjimus ir atsižvelgti į aktualią literatūrą, įskaitant informaciją apie nacionalines kvalifikacijų sandaras. Vertinant užsienio kvalifikacijas, didesnis dėmesys turi būti skiriamas mokymosi rezultatams, o ne pačiam procesui (t. y. mokymo programai, kurią baigus buvo įgyta kvalifikacija).

VI. Vertinimo rezultatas

43 paragrafas

Nurodymai šiame paragrafe susiję su papildomu išsilavinimu, kurį pareiškėjai gali įgyti siekdami pagerinti savo galimybes įgyti pripažinimą vėliau. Kompetentingos pripažinimo institucijos turėtų padėti tokiems pareiškėjams gauti kuo tikslesnius nurodymus, kokių veiksmų reikia imtis, ar atitinkamai nurodyti pareiškėjams, kur rasti tinkamos rašytinės informacijos ar kaip susisiekti su aukštųjų mokyklų ar kitų atitinkamų institucijų atstovais.

In general terms, however, length of study may be taken to give an indication of the level of a qualification. The wider the difference in the length of study normally required to obtain various qualifications, the more likely it would seem that these qualifications are not of the same level. The question of what constitutes a substantial difference in the length of study must also be seen in relation to the learning outcomes. It should also be underlined that while the length of study may be different this must not necessarily be considered a substantial difference, nor should other factors necessarily be excluded from the assessment.

Paragraph 41

The paragraph underlines the need to focus any assessment of a foreign qualification on that qualification. Taking account of previous levels of education should be an exception rather than a rule. For example, in the case of someone applying for recognition of a doctoral degree, the applicant's school leaving qualifications should not be a part of the assessment. Previous levels of qualifications should only be considered in exceptional cases, and the assessment should as far as possible be limited to the level immediately preceding the qualification for which recognition is sought.

Paragraph 42

The paragraph concerns the efforts which competent recognition authorities and other assessment agencies can reasonably be expected to undertake in the assessment of individual cases. They should apply all their professional skills and take account of the relevant literature including information on national qualifications frameworks. In evaluating a foreign qualification, more emphasis should be given to the learning outcomes than to the process itself (i.e. the education programme through which the qualification was earned).

VI. The outcome of the assessment

Paragraph 43

The indications referred to in this paragraph concern additional education applicants may take in order to improve their chances of obtaining recognition at a later stage. The competent recognition authorities should assist these applicants by obtaining as precise indications as possible on measures to be taken or, as appropriate, refer applicants to relevant written information or contact persons at higher education institutions or other relevant bodies.

REKOMENDUOJAMOS UŽSIENIO KVALIFIKACIJŲ VERTINIMO PROCEDŪROS SCHEMINIS PLANAS

Toliau pateikiamas rekomenduojamas užsienio kvalifikacijų arba dalinių studijų vertinimo procedūros scheminis planas. Jis siūlomas kaip suvestinis kontrolinis sąrašas. Numatytų žingsnių seka pagal praktiką gali skirtis arba keli žingsniai gali būti atliekami tuo pačiu metu.

1 žingsnis

Kompetentinga pripažinimo institucija gauna paklausimą arba prašymą.

Gavimo patvirtinimas.

Pareiškėjui pateikiama informacija apie procedūras ir kriterijus.

Pereinama prie 2 žingsnio.

2 žingsnis

Patikrinama, ar pateikta visa reikalinga informacija ir dokumentai.

Jei ne: renkama tolesnė informacija iš pareiškėjo arba aukštosios mokyklos (-ų).

Jei taip: pereinama prie 3 žingsnio.

3 žingsnis

Patikrinama, ar pareiškėjo kvalifikacija yra autentiška ir ar pateikti dokumentai buvo iš tikrųjų teisėtai išduoti pareiškėjui (atlikdama šį žingsnį kompetentinga institucija gali prašyti nacionalinio informacijos centro pagalbos).

Jei ne (t. y. kvalifikacija suklastota): atsisakoma pripažinti kvalifikaciją.

Jei taip: pereinama prie 4 žingsnio.

4 žingsnis

Patikrinama, ar suteikusi kvalifikaciją aukštoji mokykla ir (ar) baigta programa yra pripažintos kaip priklausančios aukštojo mokslo sistemai. Transnacionalinio švietimo atveju tikrinama, ar kvalifikaciją suteikusi institucija ir (ar) programa yra pripažintos jų kilmės sistemoje ir (ar) laikomasi principų, išdėstytų UNESCO ir Europos Tarybos transnacionalinio švietimo teikimo gerosios praktikos kodekse.

Jei ne: pripažinimas paprastai nebūtų suteikiamas.

Jei taip: pereinama prie 5 žingsnio.

5 žingsnis

Užsienio kvalifikacijos vertinimas, atsižvelgiant į:

SCHEMATIC OUTLINE OF THE RECOMMENDED PROCEDURE FOR THE ASSESSMENT OF FOREIGN QUALIFICATION

In the following, a schematic outline will be given of the recommended procedure for the assessment of foreign qualifications or periods of study. This is intended as a summary checklist. In practice, the sequence of the steps outlined may vary, or several steps may be taken simultaneously.

Step 1

Receipt of the inquiry or application by the competent recognition authority.

Acknowledgement of receipt.

Information to the applicant about procedures and criteria.

Proceed to step 2.

Step 2

Verification of whether all necessary information and documents are supplied.

If no: gather further information from the applicant or higher education institution(s)

If yes: proceed to step 3

Step 3

Verification of whether the applicant's qualification is authentic, and whether the documents submitted have in fact been rightfully issued to the applicant. [In this the competent authority may seek the assistance of the national information centre].

If no: (i.e. the qualification is false): recognition refused.

If yes: proceed to step 4.

Step 4

Verification of whether the institution and/or programme having issued the qualification is recognized as belonging to a system of higher education. In the case of transnational education, verification of whether the awarding institution and/or programme is recognized in its home system and/or complies with the principles stipulated in the UNESCO/Council of Europe Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education.

If no: recognition would normally not be granted.

If yes: proceed to step 5.

Step 5

Assessment of the foreign qualification, taking into account:

(i) tikslą, kuriam siekiama pripažinimo;

(ii) formalius teisės aktus:

(a) nacionalinius įstatymus;

(b) tarptautines konvencijas, direktyvas, rekomendacijas, gerąją praktiką ir kt.;

(iii) ankstesnę praktiką panašiais atvejais;

(iv) kvalifikacijos turinį ir mokymosi rezultatus tiek, kiek įgyvendina (i)–(iii) punktus;

(v) informaciją ir patarimus iš kitų ENIC centrų, aukštųjų mokyklų ar kitų šaltinių.

Vertinant turėtų būti siekiama atsakyti į tokius klausimus, kaip:

(a) Ar skirtumai dėl mokymosi rezultatų tokie esminiai, kad užsienio kvalifikacija negali būti visiškai pripažinta? Jei taip, ar gali būti suteiktas alternatyvus arba dalinis pripažinimas?

(b) Ar skirtumai dėl tolesnių veiklų, kurioms rengia užsienio ir priimančiosios šalies kvalifikacijos, tokie esminiai, kad visiškas pripažinimas nėra įmanomas? Jei taip, ar galimas alternatyvus arba dalinis pripažinimas?

(c) Ar skirtumai dėl kvalifikacijai įgyti skirtos programos esminių elementų tokie dideli, lyginant su panašiomis programomis priimančioje šalyje, kad visiškas pripažinimas negali būti suteiktas, atsižvelgiant į tikslą, kuriam siekiama pripažinimo? Jei taip, ar galimas alternatyvus arba dalinis pripažinimas?

(d) Ar programos arba aukštosios mokyklos, kurioje buvo įgyta kvalifikacija, kokybė taip skiriasi nuo panašių programų ar institucijų priimančioje šalyje, kad visiškas pripažinimas nėra įmanomas? Jei taip, ar galimas alternatyvus arba dalinis pripažinimas?

6 žingsnis

Išduodama užsienio kvalifikacijos įvertinimo išvada (vertinimo rezultatas). Atsižvelgiant į nacionalinius teisės aktus ir praktiką, tai gali būti:

(i) patarimas kitai institucijai, kuri vėliau priims sprendimą;

(ii) sprendimas;

(iii) kitas patvirtinimas pareiškėjui ar kitoms suinteresuotoms šalims (pvz., esamiems ar būsimiems darbdaviams, aukštosioms mokykloms ar kt.).

Jei sprendimas teigiamas pagal (i) ar (ii): pripažinimas suteikiamas, pareiškėjas patenkintas.

Jei sprendimas neigiamas: sprendimo priežastis (-ys) turėtų būti aiškiai išdėstyta (-os) ir pareiškėjas informuotas apie galimybes pateikti apeliaciją.

Pareiškėjas gali:

(a) priimti sprendimą;

(b) pateikti apeliaciją dėl sprendimo.

(i) the purpose for which recognition is sought;

(ii) formal regulations

(a) national laws

(b) international Conventions, Directives, Recommendations, good practice, etc.

(iii) past practice in similar cases;

(iv) the content of the qualification and learning outcomes, to the extent that this completes items (i) - (iii);

(v) information and advice from other ENICs, higher education institutions or other sources.

The assessment should seek to answer questions such as:

(a) are the differences in learning outcomes so substantial that the foreign qualification cannot be fully recognised? If so, is it possible to grant alternative or partial recognition?

(b) are the differences in the further activities for which the foreign and the home country qualifications prepare so substantial that full recognition is not possible? If so, is alternative or partial recognition possible?

(c) are the differences in key elements of the programme leading to the qualification so substantial in relation to similar programmes in the host country that full recognition cannot be granted in view of the purpose for which recognition is sought? If so, is alternative or partial recognition possible?

(d) is the quality of the programme or the institution at which the qualification was earned so different from similar programmes or institutions in the host country that full recognition is not possible? If so, is alternative or partial recognition possible?

Step 6

The assessment statement on the foreign qualification is issued (the outcome of the assessment). Depending on national laws and practice, this may take the form of:

(i) advice to another institution, which will then make the decision;

(ii) a decision;

(iii) a statement to the applicant or to whom it may concern (e.g. current or prospective employers, higher education institutions, etc.).

If positive decision by (i) or (ii): recognition granted, applicant satisfied.

If negative decision: the reason(s) for the decision should be clearly stated and the applicant informed of his or her possibilities for appeal.

The applicant may:

(a) accept the verdict;

(b) appeal the verdict.

SUDARĖ
Studijų kokybės vertinimo centras

SPAUSDINO
UAB „Baltic Printing House“
Šilutės pl. 83, LT-94101 Klaipėda
info@balticprinting.com
www.balticprinting.com

Tiražas: 500 vnt.
Užsakymo Nr. 09744